"KOVA"
229 No. 6th Street, :: Philadelphia, Pa.
Savaitinis laikraštis. Leidžiamas L. S. S. A.
(Inkorporuota Balandžio 28, 1908 m.)
Prenumerata: Metams į visas dalis svieto $2.00
Pusei metų $1.00
Redaktorius ..... J. B. Smelstorius
Administratorius ..... V. Yakštis.

KOVA

"KOVA"
229 No. 6th Street, :: Philade[illegible] Pa.
Lithuanian Weekly.
Published by the Lithuanian Socialist [illegible]ration of America.
(Incorporated April 28, 190[illegible]
Subscription Rates: For all the parts of t[illegible]rld $2.00
Editor—J. B. Smelstorius. Manager—[illegible]akštis.

Jankauskutė K.
176 Sands St.

VISŲ ŠALIŲ DARBININKAI, VIENYKITĖS!

Organas Lietuvių Socijalistų Sąjungos Amerikoje

JŲS NIEKO NEPRALAIMĖSIT, TIK RETĖŽIUS!

No. 18 — L.L.S.S. UNION OF AMERICA 105 — PHILADELPHIA, Pa. 30 d. Balandžio (April), 1915 m. — Second Class Matter May 17, 1905, at the Post Office at Philadelphia, Pa. — TELEPHONAS KEYSTONE, MAIN 29 58. — Metas XI

VISO PASAULIO PROLETARIATO PASILIUOSAVIMO DIENA ARTINASI

Darbo Žmonių Išsiliuosvimo Šventė, I-ji Gegužė

Ketvirtis šimtmečio suėjo nuo tos dienos, kuomet pasaulio galybių tvaršlys PROLETARIATAS suprato savo vertybę ir pamatė savo padėjimą, kad jisai yra lyg kad tas senovės Graikijos legendiškas Promotejus, kuris iš molio ir vandens lipino žmones ir iš dievų vogė ugnį, kad tiems savo tvariniams suteikus gyvybę. Įpykę dievai prirakino Promotejų geležiniais retėžiais prie uolos Kaukazo, o aras (kirklys) plėšė jam jaknas ir širdį, užtai, kad jis vogė dievams žinijos šviesą, kad ją teikus žmonėms.

Toji pasaka kaip puikiai atvaizdina šiandieninį musų gyvenimą! Proletariatas tveria daiktus; kad jiems pridavus tobulybę ir kad žmogiškas genijus galėtų kilti, priverstas vogti žinijos šviesą iš žemės dievaičių, kurie už žmogaus-darbininko siekimą idealo apkala jį nelaisvės retėžiais ir paveda arams-valdžioms išplėšinėti jam gyvybę.

Šiame paveiksle matome, kad ant naikinančiųjų dievų, griaujančių ir naikinančių darbininko darbo vaisių, apsireiškia nauja dievystė, ką savo šventos ugnies kibirkščia laužo kardus ir nuveja šalin plėšrius kraujagodžius kirklius nuo PROLETARIATO sprando, kad jį išliuosavus iš retėžių ir leidus jam tverti tai, kas jam suteikia džiaugsmą, laimę ir pasiganėdinimą, nešdama jam galutino triumpho vainiką.

Kaip tik to darbininkiškojo padėjimo atvaizdinimui, kaip tik Proletariato vertybės apkainavimui ir yra nuskirta viena diena metuose, kurioje proletariatas pakelia savo protestą prieš žemės dievaičius—viešpataujančią klesą, spaudžiančią darbininkų klesą ir naikinančią jos darbo vaisius. Toji diena—tai MUSŲ ŠVENTĖ—šventė Pirmosios Gegužės. Toji šventė, kaip jau dvidešimts šeštu kartu atkartojama, nėra nuskirta nei bažnyčios valdonų, nei valstybės valdonų, nei tautų dievaičių, bet pačių darbininkų, ir įsakoma švęsti ne kokiai-nors atskirai tautai, bet pavedama švęsti visų tautų, visų valstybių, visų žmogaus giminės rasių darbininkams—viso pasaulio Proletariatui! Ta diena, tuo momentu proletariatas privalo parodyt savo vertybę ir savo galybę žemės dievaičiams. Pametimu darbo turi prirodyt tą teisybę, kad artinasi diena, kuomet šventoji Idealo ugnies kibirkštis sutrupins kardus ir ant Skriaudos ir Prievartos griuvėsių pastatys Laisvės ir Meilės Šventyklą.

Nuo 25 metų proletariato spėka augo, brendo; jo žinijos šviesa plėtojosi ir žemės ir tamsos dievaičiams girdėjosi jau proletariato teismo gręsmės balsas. Jie ieškojo priemonių kaip tą balsą apkurtinus, kaip nuveikus tą augančią galybę. Tuo tikslu savo vergus jie auklėjo į draskunus, išvystinėjo juose visokiais budais patriotizmą, kad dar kartą su jų pagelba prikalti Proletariato judėjimą prie uolos. Ir savo niekingą geidimą jie atsiekė—visą Europą apsiautė karės liepsnomis, žmogaus darbo ir mokslo vaisius pavertė griuvėsiai, bet jie tuomi tiktai įgijo tikresnį įsitikinimą, kad pergalė ne naikintojo, bet budavotojo pusėje, kad net ir šioji pasibaisėtinoji katastrofa savo pasekmėmis tik valdančiajai klesai gabena negandą, nes pavergtai žmonijai priparodo tos valdančiosios klesos darbus ir jos bereikalingumą.

Socialimperializmas išdirbo butinumą, verčiantį net ir pavergtuosius ginti nuo svetimos galybės savo vergėjus; net socialistai, kurie taip pasmerkia karę, šioje karėje priversti yra dalyvauti, kad apgynus savo šalį nuo svetimos valdančios klesos. Tai yra pasibaisėtinos mililitarizmo ir socialimperializmo pasekmės, darančios net iš socialistų valdančiajai klesai įrankius. Nors jie gana protestavo per 25 metus priešais imperializmo ir priešais kapitalizmo ekspanzijos politiką, nors aiškino blėdingumą tos politikos ir karės—tos politikos pasekmės—pasekmių pasibaisėtinumą, atėkosi sąlygų butinumu priversti ėjus tos karės momentui jie listverties ginklo ir eiti karės laukan. Bet pats faktas, kad jie, t. y. socialistai, visa tai permatė jau senai, pats faktas, kad jie smerkdavo socialimperializmo politiką, faktas, kad jie protestavo prieš ją, nes ji savo pasekmėse neša viską naikinančią karę—prirodo dabar gyvais vaizdais, jog socialistai sakė teisybę, jog draugijinės tvarkos nelemtumas turi buti panaikintas ir naujoji tvarka turi buti draugijiniame surėdyme įvykdinta, kad panaikinus tuos butinumus, kurie išdirba santykius, atgabenančius taip pasibaisėtinas katastrofas.

Kuomet šis naikinimo darbas pasibaigs, tai tik vienintėlis SOCIALISTINIS INTERNACIONALAS iš tos katastrofos išeis tvirtu ir liks uola, ant kurios žmonija pastatys VISUOTINOS SANTAIKOS IR TAUTŲ BROLYBĖS RUMĄ.

Per 25 metus proletariatas ėmė žemės dievaičių užgriebtą ir slepiamą žinijos šviesą, rinko ją į savo židinį, bet tas visgi dar neįstengė apšviesti milžino protą iki tiek, kad jis nubustų ir mestų savo žinijos perkuną ant valdančiosios klesos. Bet tos valdančiosios klesos—tų žemės dievaičių tiek sukrauta ugnies, kad ta pati sprogo ir apšvietė visus pasaulio kampus. Pastaroji karė pavergtajai klesai tampa patirimo šaltiniu. . .

Po šios karės seka nauja karė, tiktai jau ne žemės dievaičių už viršenybę vienų ant kitų, bet KARĖ PROLETARIATO SU KAPITALU UŽ PROLETARIATO IŠSILIUOSAVIMĄ, UŽ ŽMONIJOS LAISVĘ IR TAUTŲ BROLYBĘ; ARTINASI SOCIALĖ REVOLIUCIJA.

Po dvidešimts penkių metų Proletariato kovos priešais kapitalizmą įeiname į naują historinę erą, į draugijinių perversmių erą.

Gegužinė Šventė yra perspėtoja Žmonijos Atgimimo, yra šventė Žmonijos Pavasario, ateinančio po ilgos ir sunkios vergijos, skurdo, nelaisvės ir priespaudos žiemos.

Kaip daugreiškianti ir prakilni toji šventė! Nėra jai lygios šventės.

. . Nors šiais metais, ypač Europoje, neiškils oran ir neužplevėsuos Žmonių Brolybės Symbolas—Raudonoji Vėliava,—neprażys savo linksminančia, kaip rožė, parva pavasarinės saulės spinduliuose—bet musų Gegužinė Šventė delto nenustos savo svarbos, priešingai ji paliks miniose tik karštesnius ir gilesnius pageidavimus linkui tos šventės ir jos obalsių.

Užtektinai ilgai Proletariatas kentėjo, prirakantas prie alginės vergijos uolos savo padėjimo pančiais, užtektinai ilgai plėšė iš jo krutinės brangintiniausius dalykus draskantie arai; užtektinai ilgai kardas naikino jo darbo vaisius; užtektinai ilgai viešpatavo Godumo ir Varo dievaičiai—ateina nauja dievystė: visuotinos lygybės, meilės ir liuosybės—SOCIALIZMAS.

. . Viso pasaulio Proletariate! sukrusk, pakelk savo akis ir išvysk tą naują dievystę!

J. B. Smelstorius.

Italija ir Graikija Pasirengusios Karen

1,000,000 ITALŲ KAREIVIŲ ANT AUSTRŲ SIENOS.

Italija sutraukė 1,000,000 savo kareivių ant Austrijos rubežiaus. Po visą Italiją tik ir kalbama, ką apie karę. Jau kelios savaitės, kaip Italija slapta rengiasi karėn.

300,000 KAREIVIŲ PRIEŠ KONSTANTINOPOLĮ.

Anglai ir francuzai siunčia sausžemiu 150,000 kareivių prieš Konstantinopolį, o rusai irgi 150,000.

ANGLŲ LAIVYNAS SLAPSTOSI NUO VOKIEČIŲ.

Vokiečių laivynas Šiaurės jurėse jieško anglų laivyno. Nori duoti jam atvirą mušį.

RUSAI PAMUŠĖ VOKIEČIUS TARP KALVARIJOS IR LIUDVINAVO.

Petrogradas. — Vokiečių batalionas atakavo pirmąsias rusų eiles tarp Kalvarijos ir Liudvinavo. Rusai lengvai atstumė vokiečių antpuolius. Vokiečiai sumišime pabėgo.

Karpatuose austrų-vokiečių artilerija kassykis vis smarkiau veikia. Rusai atmuša priešus rankinėmis granatomis ir šautuvų ugnia.

RUSŲ LAIVYNAS VĖL BOMBARDAVO TURKŲ TVIRTOVES.

Rusų laivynas antru kartu bombardavo Konstantinopolio tvirtoves iš Juodųjų marių. Mažai blėdies tepadarė priešui, nes bombardavo perdaug ištolo.

Rusų orlaiviai dažnai pasirodo Konstantinopolio apielinkėse, tėmydami turkų pozicijas.

BUBONIŠKOJI PLĖGA TURKIJOJ.

Turkijoj baisiai siaučia mirtinoji užsikrečiama liga "buboniška plėga". Delei medikališkos pagelbos stokos, liga nesulaikomai plėtojasi.

ORLAIVIAIS SUARDĖ VOKIETIJOS GELEŽINKELĮ.

Francuzų orlaivių bombos suardė daugelyj vietų Strassburgo geležinkelį, per ką vokiečių kareivių siuntimas tapo žymiai suturėtas.

NUSIŽUDĖ TURKŲ KOMANDIERAS.

Anglai taip smarkiai sumušė turkus Persijoj ties Shaiba, kad turkų komandieras iš gėdos nusišovė. Išmušta 8000 turkų.

BADAS JERUZALIUJE.

Jeruzaliuje badas. Maistas yra šešis sykius brangesnis, negu paprastai. Laukus apgulė šarančių daugybės, kurie sunaikino javus ant laukų.

Austrai ima viršu ant Rusu

RUSAI SUMUŠTI PRIE USZOK.

Vienna. — Karpatuose prie Uszok austrai sunaikino du rusų batalionu ir paėmė 1000 rusų nelaisvėn. 26 rusų apkasai pateko austrams.

RUSAI IŠMUŠTI IŠ ORAWOS KLONIO.

Austrai atėmė nuo rusų upės Orawa klonį ir kelią N 652 ties Koziowa.

LIETUVIAI KATALIKAI PRIMUŠĖ LENKĄ BUKAUSKĄ.

Jersey City, N. J. Nakčia iš 17 į 18 bal. musų katalikai begirtuokliaudami sumušė P. Bukauską ir išmetė jį per duris. Tas žmogelis vos-nevos nuėjo į kitų namų "lobę" ir apalpo. Kada namų savininkas pamatė jį, davė policijai žinią. Bukauskas liko nugabentas ligonbutin, kur už poros valandų ir mirė. Lietuviai peštukai ir užmuštasis lenkas buvo tos pačios stubos burdingieriai.

Muštynės įvyko po No. 237 Wayne gatvės. Keturi mušeikos areštuoti, o vienas pabėgo. Du iš areštuotųjų išimti ant kaucijos, o kitų dviejų iš kalėjimo neišleidžia už jokią kauciją.

Mušeikos yra geri katalikai. Priguli prie parapijinės draugystės. Laikraščių neskaito.

Reikia pažymėti, jog ta žudynė papildyta tuoj po rekolekcijų, atsibuvusių lietuvių katalikų bažnyčioj. Iš visur prisigrudusių lietuvių kunigų burys čia sakė pamokslus, krapino parapijonis, šventino, dievo kunu šėrė, o, vienok, po visam tam, aptėmdyti šventomis dogmomis, katalikai lieja žmogaus kraują, atima jam gyvastį. Tai tokius darbus atlieka avįs kunigų, kurie liepia savo parapijonams nelaikyti socialistų ant "burdo", žegnotis pamačius socialistą, šalintis nuo socialistų. Taip darė ir vietinis lietuvių kunigas prieš socialistus ir užkurė juodą fanatizmo dvasią tarp parapijonų.

Socialistas.

Nuo Redakcijos. Gavome vėlesnę žinią apie šį atsitikimą; pranešama, kad Bukauskas nebuvo užmuštas, o tik primuštas, ir nemirė.

PERTRAUKTA LAIVINIS SUSINEŠIMAS SU HOLLANDIJA.

Anglija pranešė Hollandijai, jog tuo tarpu turi buti pertraukta visas pasažierinių ir prekinių laivų vaikščiojimas tarp Hollandijos ir Anglijos delei laukiamo milžiniško laivinio mušio vokiečių su anglais.

VOKIEČIAI BOMBARDUOJA LATVIJĄ.

Vokiečių šarvuotlaivis bombardavo latvių kaimus iš Baltijos marių.

IŠVISO ŽUVO 70 ANGLŲ LAIVŲ.

Vokiečiai nuo pradžios karės iki šiol paskandino 70 anglų laivų, t. y. vieną procentą viso anglų laivyno.

NAUJA NEGIRDĖTA GENTIS.

Pennsylvanijos universiteto profesorius Farabee, betyrinėdamas Pietų Amerikos laukines gentis, atrado kalnuose tarp Brazilijos ir Britiškos Gvinejos vieną gentį, kuri niekuomet dar nebuvo mačiusi balto žmogaus. Ta gentis nieko nežino apie jokius metalinius įrankius, bet apie pasaulio sutvėrimą turi pasaką, panašią į biblijos.

MEXICO KONSTITUCIONALISTŲ LAIMĖJIMAS.

Mexico City. — Generolo Obregono vadovaujami konstitucionalistai užėmė nuo Villos revoliucionierių Guadalajarą, antrą didžiausią Mexicos miestą, Nuevo Leon ir Irapuato.

NAUDA TALKININKAMS IŠ AUSTRO-ITALŲ NESUSITAIKYMO.

Tuo tarpu kaip Austrija ir Italija derisi tarp savęs ir rengiasi prie busimos karės, — anglai, francuzai ir rusai turi iš to naudą, nes daugelis austrijos kareivių liko sutraukta Italijos parubežin ir negali buti vartojami prieš talkininkus.

ATLEIDO SENUS GENEROLUS.

Francuzų karės vadas Joffre atleido nuo tarnystės 25 senus generolus ir pakeitė juos jaunesniais.

$500,000,000 ANGLIJOS PASKOLA KAREI.

Anglijos Bankas jau yra užsitraukęs $500,000,000 naminės paskolos karės reikalams.

AMERIKOS UŽRUBEŽINIS BIZNIS KĮLA.

Pernai kovo mėnesyje iš Suvienytų Valstijų išvežta prekių į užrubežius už $187,499,234, šįmet gi tame mėnesyje už $299,009,563. O iš užrubežių įvežta už $25,000,000 mažiau, negu pernai.

KARĖS BELAISVIAMS UNIVERSITETAS.

Soldau, Prusai. — Suorganizuota universiteto kursai tarpe belaisvių, kurių skaičiuje randasi nemažai belgų profesorių ir studentų. Kursai surengta ir kitiems belasviams.

VOK. ORLAIVIAI FRANCIJOJ.

Vokiečių orlaiviai sunaikino anglų daržines su orlaiviais Belforte, Francijoj. Be to, suardyta ir sudeginta šeši parako sandėliai.

ITALIJOS LIAUDIS UŽ KARĘ.

Bevielio telegrafo garsus išradėjas Marconi, italas, tvirtina, kad didelė didžiuma italų reikalauja karės su Austrija.

ŽMOGŽUDYSTĖ.

New York. — Austras Joseph Hanel buteliu nuo alaus užmušė J. Helmerienę Brooklyne. 10,000 policistų ir keli šimtai detektyvų jo jieško. Jis buvo viešbučio virėjas. Papildė žmogžudystę, idant apvogus tą moteriškę.

GRAIKIJA GATAVA KARĖN

Graikijos pasiuntinys Paryžiuje sako, jog Graikija yra gatava susivienyti su talkininkais kovoje prieš turkus.

TRIESTO MOTERŲ PROTESTAI PRIEŠ KARĘ.

Triesto moterįs kelia maištus prieš karę ir prieš Austrijos valdžią. Visi šios provincijos vyrai nuo 20 iki 50 metų paimti karėn. Trieste yra italų apgyventas.

Girdisi, buk Italija susitaikytų su Austrija, jeigu Trieste butų padaryta neprigulminga valstybė.

VOKIEČIAI LAIMI ANT YPRES IR MEUSE.

Berlinas. — Vokiečiai paėmė gana ilgą liniją aptvirtintų pozicijų tarp Šiaurės marių ir Ypres, sumušdami ir išvydami anglus. Paėmė nelaisvėn 1,600 anglų su 30 kanuolių.

Vokiečiai laimėjo mušį ir ant Meuse augštumų. Paėmė 1700 francuzų nelaisvėn ir nutvėrė 17 kanuolių.

BOMBOMIS UŽMUŠTA 20 VAIKŲ.

Vokiečių orlaivinėmis bombomis užmušta 20 einančių iš mokyklos vaikų Bielostoke, Rusijoj.

UŽ $3,000,000 VEŽIMŲ RUSIJAI.

Rusų valdžia užsisakė Philadelphijos firmose už tris milionus dolerių automobilinių vežimų karės reikalams.

AREŠTAVO 54 "STEBUKLINGUS" DAKTARUS.

New Yorke areštuota 54 stebuklingi daktarai. Paaiškėjo, kad plačiai praplitę "medikališki mužėjai" priguli taip vadinamam medikališkam trustui, kurio galva yra vienas Chicagos milionierius.

PARDAVĖ KUDIKĮ UŽ $5.00.

Wilkes-Barre, Pa. — Tulas Mykolas Delanis pardavė R. Raubai savo vaiką už $5.00. Delanis seniai be darbo. Rauba senas kavalierius, kuriam nubodo vienatvė. Delanio pati pasipriešino kudikio pardavimui, ir jos vyras liko areštuotas.

70 METŲ MOTERIS MAJORU.

Warren, Ill. 70 metų senutė H. R. Canfieldienė išrinkta Warren, Ill., miestelio majoru. Tai pirma moteris Illinois valstijoj išrinkta majoru.

AREŠTAVO 23 STRAIKERES

New York. — Straikuoja Piccadilly jekučių kompanijos darbininkės. 23 merginos areštuota; 21 jų nubausta po penkis dolerius, o dvi padėtos po $300 kaucijos kiekviena. Straikierės areštuojamos pagal skiabų pasiskundimus.

"MAŽIAU VALGYTI" — BOSŲ PATARIMAS.

New York. — Elevatorių kompanija nusamdė riebią senmergę Manningiutę sakyti prakalbas elevatorių darbininkų moterims ir seserims. Ta gudrioji kalbėtoja tvirtina, kad straikuoti nereikia, tik reikia mažiau valgyti, o ir tos pačios algos bus perdaug ir darbininkai bus laimingi.

STRATEGIŠKAS KALNAS ANGLŲ RANKOSE.

Anglai turi nuo vokiečių užėmę labai puikią strategišką poziciją, kalną No. 60. Besigrumiant delei to kalno, iš abiejų pusių krito po ketvertą šimtų kareivių. Artilerijos šuviais visas kalno viršus nuneštas.

Vidurinę Italiją vėl aplankė žemės drebėjimas.

Smugis kepuriu darbininku unijai

Amerika vis pardavines talkininkams ginklus

SMUGIS KEPURIŲ DARBININKŲ UNIJAI.

Po vienuolikai metų bylos, krinta baisus smugis ant kepurių darbininkų unijos Danbury, Conn. Jų straikas 11 metų atgal liko pripažintas už boikotą ir teismas nusprendė, kad jie turi užmokėti kepurių fabrikantams Loewe & Co. $300,000 pabaudos. Jeigu trumpu laiku neužmokės, tai bus užgrėbti jų nameliai ir sunkiai sutaupyti centai iš bankų.

Kur teisybė? Ar ilgai darbininkai kentės panašias šunybes?

CANADA VARTOS KAREIVIUS PRIEŠ STRAIKERIUS

Montreal, Canada. Canados valdžia pagrąsino vartoti ginkluotą kariumenę prieš geležinkelių darbininkus, jeigu šie sustraikuotų. Mat, gręsiamasis straikas užkenktų ginklų gabenimui.

ROOSEVELTAS BUVO BOSŲ IŠRINKTAS.

Syracuse, N. Y. Rooseveltas teisme su Barnesu apkaltino pastarąjį, kad šis eina išvien su politiškais N. Y. bosais. Barnes nurodė, kad Rooseveltas ir N. Y. gubernatorium buvo išrinktas per politikos bosus. Rooseveltas prisipažino, bet gyrėsi, jog, kaipo gubernatorius, jis bosų neklausė, veikė neprigulmingai.

RUSŲ ORLAIVIAI METO BOMBAS ANT VOKIEČIŲ.

Rusų balonai didelėmis 500 svarų bombomis bombardavo vokiečių pozicijas ties Plocku. Numetė 15 bombų ant vokiečių abazo, padarant daug nuostolių vokiečiams. Nuskandinta keliatas vokiečių valčių ant Vistulos upės. Kiti balonai pasekmingai bombardavo vokiečių geležinkelių stotis parubežyj.

RUSAI APLEIDO TARNOWĄ.

Berlinas. — Rusai pasitraukė nuo Tarnowo, vengdami didžiosios austrų artilerijos ugnies. Tarnow randasi už 135 mylių į vakarus nuo Lembergo-Lwowo.

RUSAI ATMUŠĖ AUSTRUS.

Rusai atstumė austrus nuo Gorlitzo. Austrų pastangos atimti Polen iš rusų liko atmuštos.

DAR 800,000 VOKIEČIŲ PRIEŠ FRANCUZUS.

Vokiečiai didžiu greitumu pasiuntė 800,000 naujų kareivių prieš francuzus ir anglus, kurie pradėjo imti viršų ant vokiečių.

VOKIEČIAI SUMUŠTI AFRIKOJ.

Cape Town. — Pietinėj Afrikoj anglai užklupo bėgančius vokiečių kareivius ir išmušė jų 400 ties Gabis.

VOK. SOCIALISTAI DIRBA DELEI TAIKOS.

Haga. — Vokietijos socialistai laiko slaptus susirinkimus, kuriuose apkalba planus įvykdymui taikos. Vienu iš tokių planų yra — padaryti Alzas-Lotaringiją neprigulminga viešpatyste; atiduoti atgal Belgiją ir atsisakyti nuo užgrobimo kokios-nors šalies žemės šioj karėj.

Gi Prusų dvarininkai nori pirmiausiai taiykties su Rusija, bijodami prarasti savo turtą per galimą rusų įsiveržimą.

25 d. bal. Philadelphijoj buvo 91 laipsnio karščiai.

SUVIENYTOS VALSTIJOS PARDAVINĖS GINKLUS IR TOLIAU.

Washington. — Į Vokietijos popieras, kuriose vokiečių valdžia išreiškė abejojimą apie Suvienytų Valstijų neutralumą, Suvienytų Valstijų valdžia gana trapiai atsakė, jog ši šalis kuo-varžiausiai laikosi neutralumo; jeigu gi Suvienytos Valstijos susilaikytų nuo pardavinėjimo ginklų kokiai kariaujančiai šaliai — ko Vokietija reikalauja, — tai tuomi pat pasielgtų neneutraliai ir ant naudos Vokietijai.

Girdi, Suvienytos Valstijos pardavinėja visoms kariaujančioms šalims ginklus, o kad Vokietija neprieina prie Amerikos ginklų per Anglijos laivyną, tai Amerika nekalta.

VOKIEČIŲ LAIVAI CANADON.

Vieno vokiečių laivuko kapitonas Portlande, Ore., sako, kad Canadon eina vokiečių karės laivų eskadra, kuri bombarduos pakrantinius miestus.

AMERIKOS PARAZITAMS RUGIAPJUTĖ IŠ KARĖS.

New York. — Nuo pradžios karės iki šiam laikui Wall gatvės parazitai uždirbo $219,729,783 ant akcijų-šėrų. Tai daugiausiai ginklų išdirbysčių, karės automobilių, lokomotyvų ir kitų karei reikalingų daiktų šėrai. Prasidėjus dideliems tų daiktų užsakymams iš Europos smarkiai pakilo ir šėrai.

ANGL. JURININKAI LAIMI STRAIKĄ.

Glasgowo jurininkai laimėjo straiką. Pakelta jiems penkiais doleriais mėnesinė alga.

NELAIMĖ ANT GELEŽINKELIO.

West Frankford, Ill. — Balandžio 23 d. 6:15 ryte iš W. Frankforto išėjo traukinys su keliais darbininkais; veždamas juos į Oriento kasyklas dirbti. Orientas — 4 mylios atsui nuo W. Frankforto. Garvežys nusivertė nuo geležinkelio ir kelis žmones sunkiai sužeidė; visi buvo anglai, kompanijos viršininkai. Laimė, kad tą dieną minėtos kasyklos nedirbo, nes, jeigu butų ta nelaimė patikus dirbamame laike, tuomet butų nukentėję nemažiau kaip 250 darbininkų, tame skaitliuje butų buvę nemažas burelis ir lietuvių.

Tam-Tam.

VOKIEČIAI TRAUKIA KARIUOMENĘ Į KARPATUS.

Vokiečiai traukia savo kariuomenę iš Lenkijos į Karpatus bei koncentruoja ją apie Krakową. Rusai sako, buk vokiečiai jau neturį vilties paimti Varšavą.

CARAS GALICIJOJ.

Caras aplankė Peremislą; dalino Jurgio kryžius oficieriams ir kareiviams.

DRG. ANDRIEJAUSKUI NULAUŽĖ KOJĄ.

Minden, W. Va. — Ištiko nelaimė vieną iš 218 kp. veikliųjų draugų. 12 d. balandžio drg. Juozui Andriejauskui kasyklose nulaužė koją. Manoma, kad koja prisieis bene nupjauti visai. "Kovos" personalas draugui Andriejauskui, tapusiam auka šios kapitalistiškos goduliškos tvarkos, siunčia savo širdingiausią užuojautą.

Suvienytų Valstijų karės laivyno sekretorius Daniels sako, kad Amerikos karės laivynas yra pilnai prirengtas stojimui karėn.

KOVA

Savaitinis Darbo žmonių Laikraštis

Metinė Prenumerata tik

$1.00

Naudokitės proga kas gyvas! Nuo 1-mos dienos birželio "*Kovos*" kaina vėl bus **$2.00**

Laikas trumpas, o proga gera, todėl pasiskubinkite.

"Kova", 229 N. 6-th St.
Philadelphia, Pa.

KOVA PRIEŠAIS JUODRANKIUS.

Pastaruoju laiku Amerikos lietuvių vardas pradeda pagarsėti, Amerikos spauda vis tankiau pradeda minėti pavardes lietuvių, atsižymėjusių piktais darbais. Tie paktadariai paprastai yra iš musų visuomenės tamsiausiojo elemento, o tuo tamsiausiuoju elementu, suprantama, turtingiausioji ta srovė, kuria vadovauja tamsos apaštalai, mokinantieji žmones vien apie pomirtines laimes bei baisenybes. Melais tik melagystės ir veidmainystės tegalima išmokyti; visai tat neįstabu, kad katalikas, žinantis tik bažnyčią ir smuklę, dangų ir pragarą, apie dorą mažai tepaiso, įsitikinęs, kad dorą galima nuduoti kunigo akyse; melu ar aukomis pridengti savo nedorybes. Iš tokių tai žmonių tankiausiai ir atsiranda piktadariai, kurie mano, jog kaip bažnyčią, Dievą, taip ir šalies įstatymų sargus galima apgauti ir bausmės išvengti. Tačiaus tie įstatymų sargai visgi galingesni ir su bausme už peržengimą įstatymų nelaukia piktadario išsikraustymo iš šio pasaulio.

Musų lietuvių amerikiečių spauda, ypač geltonoji ir klerikališkosios srovės, matomai, kad nukreipus nuo savęs tą deginančią gėdą, ažuot pasmerkus pačią piktadarystę bei jos priežastis, piktadarius stengiasi primesti sau nepatinkančiai visuomenės srovei, butent socialistams, su kurių doros laipsniu anodvi srovi negal nei lyginties. Nežiurint kad piktadaris yra tikinčiuoju bei laisvamaniu be jokių kiltesnių gyvenimui siekių, su kokiais elementais socialistai anaiptol negal nieko bendra turėti, patįs siekdami savo gražių idealų ir delto sunkiai kovodami prieš tų idealų priešus, t. y. ir prieš minėtus elementus, tie iš sąžinės ir doros išsidėvėję geltonieji ir kunigijos apginėjai stengiasi savo išgamas primesti socialistams, draugijines išmatas socialistais vadindami. Toks jų pasielgimas visuomenės ateities žvilgsniu yra didesne piktadaryste, negu kokio ten individiumo iš jų pačių tarpo prasižengimas priešais šalies įstatymus. Pasekmių to nei ilgai laukti nereikia; jie gimdo naujus piktadarius. Štai "Keleivyje" jau skaitome:

"Pasekmės tos juodrankių agitacijos jau pradeda pasirodyt. Šiomis dienomis "Keleivio" redakcija gavo jau grasinantį juodrankišką laišką. Tas laiškas taip purvinas, taip parnografiškas, kad spaudoje jo negalima nė skelbti. Jau vien tik už siuntimą tokio laiško per pačtą tas žmogus atsisėstų kalėjiman, jeigu mes jį paduotume pačtos inspektoriui; gi kaipo juodrankis butų da aštriau nubaustas. Bet mes nutarėm kol kas to nedaryt. Mums gaila žmogaus. Mes žinom, kad čia netiek jis kaltas, kiek tie pakampių agitatoriai ir parašų rinkėjai. Jie yra tie tikrieji juodrankiai. Ir mes dabar renkam faktus, kad paėmus tikruosius kaltininkus".

Kamgi negali but suprantama tas, kad kokio-nors silpnapročio individiumo grąsinimais bei pasikėsinimais nors galbut ir galima įbauginti bei užmušti sau nepatinkamą asmenį, bet niekuomet negalima tuo keliu išnaikinti visuomenės įstaigą — lakraštį. Sukurstytas asmuo, vaduodamasis savo neapykantos instinktais, tik patsai liekasi auka — auka tų niekšų, kurie palaiko šį paktadarišką draugijinį surėdymą.

"Keleivis" šaukia: draugai, prie ginklo, kovon prieš juodrankius. Mums rodosi, kad tokį šauksmą ir patįs musų draugai gali klaidingai suprasti. Mes kovojame prieš visus piktadarius, kurie tik palaiko kapitalizmą, kuris yra pamatu piktadarysčių, ir kovojame, skleisdami apšvietą, susipratimą ir supratimą teisingystės. Ir "Keleivis" tatai turėjo savo mintyje sušukdamas: "draugai prie ginklo"!

Toj prasmėj mes jį pakartojame ir tikriausiu ginklu priešais piktadarius mes paduodame Socializmą. Šaukime darbininkiškas minias prie to ginklo, supažindinkime juos su juo, o musų kova bus pasekmingiausia.

* * *

KARĖS BAISENYBIŲ VAIZDELIS.

"Lietuvoje" patilpo Prusų lietuvių veikėjo Dr. Gaigalaičio laiškas. Jis skamba sekančiai:

"Kovo 17 d. apie 10,000 rusiškų kareivių, susidedančių mišrai iš lenkų bei latvių ir taipogi iš atskirų lietuvių, įsiveržė į Klaipėdos apskritį nuo Gargždų, Kretingos bei Palangos ir išsiveržė daug turto bei gyvulių, daug namų sudegino, taipgi užmušė tulą skaitlių lietuvių, ypač lietuvių ukininkų. Ketverge, 18 d., jie sugrįžo atgal į Klaipėdą, išplėšė miestą, daugumą langų išdaužė ir išplėšė bei išsigabeno su savim prekių (tavorų), ypač auksinių daiktų. laikrodžių, čeverykų ir tt. Taipogi abu "Sandoros" bendrovės bizniai likosi išplėšti. Buvo tai pasibaisėtinos dienos. Žmonės iš kaimų buvo miestan subėgę; bet ir čia rusai užplaukė, žmonės bėgo labai audrotoje naktyje prie 16 laipsnių šalčio tris mylias be maisto link Schwarzorto (Juodkalnio) ir taipogi link Priekulės. Klaipėdoje rusai daugelį lietuvių sušaudė. Pas "Apžvalgos" leidėją ir "Sandoros" atstovybės narį daugelis lietuvių ukininkų iš Klaipėdos apskričio buvo susirinkę. Septynioliktą dieną, pėtnyčioj, vakare apie pusiau dešimtą valandą jie buvo už miesto išvesti, tenai sušaudyti ir paskui durtuvais po daugel kartų subadyti; taipgi kai-kuriems kojos buvo suskaldytos šautuvų kulbėmis. 3 iš jų dar gyvi. Ir vis tai buvo nekalti žmonės, kurie visai nieko nepadarė tokio, kas baustina. Vien delei žiauraus kraujo troškimo rusų kareiviai nužudė šiuos lietuvius. Taipogi dar daug daugiau lietuvių buvo nužudyta Klaipėdoje ir apielinkėse; aš apskaitliuoju ant 40 ypatų. Daugelis tukstančių lietuvių ukininkų drauge su pačiomis ir vaikais išgabenta į Rusiją, lygiai taip žindanti kudikiai, taip 90 metų senukai, taip sunkiai sergantieji. Viena lietuvė moteris iš Nimmersatt, prie Palangos, buvo prieš trejetą dienų pagimdžiusi; ji buvo drauge su kudikiu šaltame ore išvesta, ir jos namas padegta. Išrodo, tartum rusai norėtų pilnai išnaikinti visus lietuvius. Iš Tilžės ir Ragainės apskričių visas ypatas, daugiausia lietuvius, jie išgabeno į šiaurius nuo Klaipėdos į Rusiją, tarp jų mano brolio 6 mažus kudikius. Tai yra nežmoniška.

"Taipogi musų lietuvių politiško rinkimų susivienijimo pirmininkas, Švilius iš Smilgėnų, lyginai kaip ir Birškus, dingo...

"Ar neturėtų Amerikos lietuviai pakelti protestą prieš išnaikinimo karę (Vernichtungskrieg), kurią rusai ypač Prusų Lietuvoj varo. Jųs turite gi Tautos Tarybą; jųs galėtute gi amerikoniškoje ir neutralėje spaudoje savo balsą prieš tai pakelti; jųs turėtute taipogi kreiptis į rusų ambasadorių Washingtone, kad toki žiaurumai prieš lietuvius pasiliautų".

Ar Dr. Gaigalaitis rėmėsi valdžios paskelbimais apie tą rusų kareivių žvėriškumą, ar pats aplankęs matė tuos sunaikinimus ir piktadarystes — nežinome. Žinome, kad valdžiai paskelbus tuos "rusiškų hordų barbarizmo darbus" ir kad delei to vokiečiai tą patį darysią Rusijos žemėje (Lietuvoj ir Lenkijoj) Vokietijos socialistai prieš tokį valdžios paskelbimą užprotestavo ir paskelbė, kad tokių baisenybių Klaipėdoje, nei jos apielinkėje rusų kariuomenė nepadarė, o kad ir padarė, tai visviena vokiečiai-kareiviai neprivalo sekt rusų pėdomis ir naikinti užimtų Rusijos provincijų gyventojų namus, turtą ir gyvastį.

Gaigalaitis kreipdamasis į "Lietuvą" su prašymu, kad ta surengtų protestą prieš rusų barbariškumus visvien nepataikė. Matomai nežino, kad šiandien musų tautininkų laikraščiai dega tik maskolišku patriotizmu, o todėl jie ir neatsilieps, kad ir kaszinkaip didelę skriaudą Prusų lietuviams maskoliškos hordos darytų.

Suprantama, kad negalima sakyti, jog vokiškos hordos nedaro blėdies ir skriaudų. Karė nedaro skirtumų ir išėmimų. Delto kas piktinasi karės baisenybėmis visupirma turi pasmerkti karių priežastis — kapitalizmo systemą, kuriai gyvuojant karės neišvengtinos.

PIRMOSIOS GEGUŽĖS SULAUKUS.

1889 m. tarptautinis socialistų kongresas Paryžiuje nutarė, kad viso pasaulio darbininkai švęstų vieną dieną į metus Tąja diena aprinko Pirmąją Gegužės.

26 metai jau prabėgo nuo to laiko. Tai nedidelis pariodas. Bet tarptautinio socialistų kongreso nutarimas nepasiliko veltui. Jis pirmiausia atsimušė į ausis susipratusių darbininkų, o po to likos apskelbtas plačioms minioms. Pirmoji Gegužės likos nauju darbininkų klesos symbolu, apreiškiančiu bendrumą viso pasaulio proletarų reikalų.. Nors iš pradžių ta diena ir nedrąsiai sutikta, bet ilgainiui ji likosi maloni rankpelniams šventė. Jos svarbumas, nors ir pamažu, turėjo iškilti plačiose miniose. Metai po metų vis iškilmingiau ir iškilmingiau Pirmoji Gegužės apvaikščiojama, vis didesnės bei platesnės darbininkų minios visuose kraštuose tą dieną parodo savo vienybę ir galybę.

Ne kokios-nors tikėjimiškos sektos apreiškimui, ne maldoms, ne dievų garbininmui Pirmoji Gegužės įvesta. Jos tikslas visai kitokis. Darbininkai jau žino, kad maldomis jie nieko nelaimėjo ir nelaimės. Jų vargo, kančių ir kieto jungo geruoju kapitalistai niekados nepalengvino ir nepalengvins. Tam reikalinga visų nuskriaustųjų vienybė, jų bendras protestas, kova. Ir delto Pirmąją Gegužės visuos kraštuos darbo vyrai, moterįs ir vaikai renkasi dideliais buriais vienon vieton, taiso demonstracijas, apkalba savo klesos reikalus. Jie apsvarsto, kokiais keliais ikišiol ėjo ir kokiais toliau turi eiti prie savo išganymo. Darbininkai mato, kaip juos vargas ir neturtas slėgia, ir slėgia, ir kaip saujalė turčių nemielaširdingai juos išnaudoja. Todėl Pirmąją Gegužės jie (darbininkai) peržiuri savo spėkas, kad galėtų kovoti už geresnę ateitį. Dar daugiau. Pirmąją Gegužės, kada sustoja įvairios darbo įstaigos ir minios darbininkų pasirodo gatvėse, visas svietas pamato, kad be darbininkų pasaulis butų tuščias ir nuskaręs. O patįs darbininkai tą dieną jaučiasi lygiais žmonijos nariais, bendrais savininkais gamtos turtų ir savo darbo vaisių. Ir jie stato klausimą, delko jie nagali gyventi kaip žmonės? Tos darbo minios jaučia ir supranta, jog jiems skurdu gyventi yra delto, kad turtingieji neteisingai užgrobia jų triusą. Todėl Pirmąją Gegužės visi rankpelniai juo energingiau protestuoja prieš tąs visas neteisybes, prieš netikusią pasaulio tvarką. Jie skelbia kovą tai tvarkai, jie eina prie naujos, teisingos ir žmoniškos tvarkos. Ir jie pilnai tiki, kad anksčiau ar vėliaus tą kovą laimės ir savo tikslą pasieks. Tai liudija ir Pirmoji Gegužės, kurią milionai darbininkų taip karštai sveikina, kaipo pranašą tiesos, lygybės ir laimingos žmonių ateities.

Vieni tik darbininkų išnaudotojai ir žmonių laisvės priešai neapkenčia Pirmosios Gegužės. Jiems baisi ta diena. Jie visą pragarą sukelia, jeigu darbininkai bando tą dieną kaip reikiant apvaikščioti. Kunigai keikia iš sakyklų ir kviečia darbininkus neprisidėti prie tos šventės paminėjimo. Tokiose šalyse, kaip Rusija, darbininkus plaka net rykštėmis už Pirmosios Gegužės šventimą. Taip buvo 1902 metais. (Kada tai Vilniaus gubernatorius Valius plakė darbininkus rykštėmis už Pirmos Gegužės demonstraciją.) Ten liejosi nekaltas darbininkų kraujas. Parmąją Gegužės ten siaučią policija, kazokų nagaikos, kareivių kulkos. Laisvesnėse šalyse, kur krašto valdžia daugiau priguli nuo žmonių, ten ir Pirmosios Gegužės šventė liuosiau apvaikščiojama, mažiau trukdoma. Bet turčių klesa ir abelnai visi darbininkų parazitai ir ten tą dieną dentį griežia.

***

26 metai sukako nuo įsteigimo Pirmosios Gegužės šventės. Bet nei vienus metus darbininkų klesa nesutiko tokiose baisiose ją aplinkybėse, kaip šiemet sutinka. Europos darbininkai mato šią dieną kraujuos paskendusią. Vietoj tarptautinės darbininkų harmonijos ir vienybės, vietoj kovos už geresnį buvį, darbininkai mato, kaip jų broliai ir draugai žudosi ant karės lauko. Liudna, bet taip yra! Gali but, kad bus daug tokių vietų, kur darbininkai visai negalės apvaikščioti savo šventės. Ir nedyvai! Karės šmėkla tukstančius paliko be darbo, be pastogės ir duonos kąsnio. Tukstančiai atsidurė bado glėbyje. Apie gegužinę tuose kraštuose darbininkams ir kalbėt nebegalima. Bet yra dar daug ir tokių kraštų, kur karė nesiaučia. Ten ypač darbininkai turėtų juo iškilmingiau Pirmąją Gegužės apvaikščioti. Ir reikia tikėtis, kad jie tai padarys. Visi, kaip vienas, tą dieną pirmiausia turime protestuoti prieš nekaltą darbininkų kraujo liejimą, prieš baisias žudynes. Šiemet juo aiškiau turime parodyti senos tvarkos palaikytojams ir apginėjams, kad mes pasmerkiame kruvinas kares ir reikalaujame visuotinos santaikos. Tai svarbiausis turi buti musų reikalavimas bei obalsis Pirmąją Gegužės apvaikščiojant. Todėl visų musų tebuna bendras šauksmas: Šalin karė! Lai gyvuoja Pirmosios Gegužės šventė! Lai gyvuoja tarptautinis socializmas!

J. Čerkevičius.

Karės baisenybės nepanaikins karės. Kol egzistuos sąlygos, iššaukiančios karę, tol ir atsikartos karė.

Šito miestelio jaunuomenė labai dievuota. Kas nedėldienis eina į bažnyčią, — jeigu del lytaus negali niekur kitur išeiti.

KAM TO REIKIA?

Kelios pastabos del Referendumo varžymo.

Nesuprantų, negaliu išsiaiškinti nuomonės tų draugų, kurie nori, kad Sąjungos viršininkai butų renkami suvažiavimuose, o ne per referendumą. Visoki jų aiškinimai yra toki lėkšti, toki lengvi, kaip anti-sufragisčių — t. y. tokių moterų, ką kovoja prieš moterų teises. Tegul draugai iš šito prilyginimo nedaro išvedimo, kad čia socialistai kovoja prieš socializmo teises... Amžindie, niekuomet nekaltinu šitaip! Aš sakau: sykį yra toks sumanymas, tai turėjo but pirma toks reikalas. Tik, ve, niekaip nesuprantu šito reikalo tarp socialistų. Pažiurėkim kam to reikia.

***

Sako, per referendumą gali išrinkti kalvį, kur reikia kriaučiaus. Eina kalba apie redaktoriaus rinkimus. Turiu pasakyt, kad čia, kaipo darbininkams, arba jų vienybės skelbėjams tai ne pritinka šitaip argumentuot. Pažiurėkim į darbininkų judėjimo istoriją ir rasim daugybę redaktorių, autorių, ką buvo kriaučiais, stalioriais arba, kad ir kalviais. Pirmas tikras Amerikos darbininkų laikraštis buvo išpradžių leidžiamas ir redaguojamas kriaučiaus ir turėjo didelį pasisekimą didžiame Darbo Karžygių judėjime. Kodėl mųs redaktorium negali but kartais kriaučius arba kad ir kalvis?

Kitas ir universitetą išėjęs negali but redaktorius, o kalvis gali.

Jeigu referendumas gali išrinkti netinkamą ypatą, nemokančią to darbo, tai ar negali to pat padaryt suvažiavimas? Gali, ištikro. Kas sakys, kad negali, tai tegul bus jo tiesa. Mat, suvažiuoja, sako, vis apšviestesni (ar protingesni, — nors šitas žodis yra nesocialistiškas!), visi "viršunėlės" ir už tai mato ir žino, ką darą. Bet kodėl jie savo kuopose referendumo laike nieko nemato ir nežino, ką daryt? Juk kaip susivažiavę gali aiškinti, kas tinka, kas ne, tai lygiai taip namie, savo kuopoj gali puikiai išaiškint ir dauguma balsuos už geresnį kandidatą. Ypač dabar, kada valia vest agitaciją net viešai, tai jau tas lengva atlikt ne tik vienoj kuopoj, bet ir rajonų konferencijose.

***

Referendumas reikalingas del apšvietos. Juk mes kovojam prieš tokią apšvietą, kur vadovai žmones šiaip visko mokina, tik nemokina juos savarankiškumo, savivaldystės, iniciatyvos visuomenės darbe. Šitokius dalykus vadina politika, ir didesni ar mažesni atgaleiviai saugoja minią, kad ji pati neimtų dirbti politikos darbų; jie ją visokiais mokslais šviečia, bet socialogiją užgniaužia arba ją iškraipo kaip tik moka, užtai, kad joje talpinasi ir politika, ir visi visuomenės gyvenimo klausimai.

Pas mus referendumas yra tai musų mažosios politikos dalykas. Šiandien Amerikos žmonės jau gauna balsuot Suv. Valstijų senatorius, kuriuos pirma rinkdavo tik valstybių seimai. Jeigu šios šalies demoratiškumas platinas, tai ar mes jį tarp savęs siaurįsime?

Kai-kuriems kandidatams, žinoma, butų daug geriau, kad seimas (suvažiavimas) rinktų. Ypač tokiems, kurie lipšnųs, moka gražiai "ypatiškai" apsieit, pašnekėt, tai nors ir ne kam tetikęs visuomenės šviesos reikaluose, bet visados gali but išrinkti į tą pačią vietą.

Ar žinote apie "klikas"? Jos tik seimuose darosi. Saugodami savo seimus nuo pavirtimo į "klikas", į partijukes, balsuokim visi prieš tą VIII-to suvažiavimo įnešimą. Referendume klikų ir erzaties negali but.

***

Sako, diduma nesirupina Sąjungos reikalais. Ar tai delto norit pavest tą rupestį tiktai mažumai? Na, juk ji ir be pavedimo tos privilegijos gali rupintis kiek nori namie budama, — kam gi reikia da jai suvažiuot? Ir jei namie rupįsis, tai dar ne vieną išklibįs iš tos nerupestingos didumos ir tada bus didesnis burelis rupestingųjų. O kai jis nuvažiuos kur už šimto mylių, tai kad ir kažin kaip karščiuosis, karštoje salėje besirupindamas, nė vieno nerupestingojo neištrauks iš tos "nedoros" didumos, nes nepasieks.

Diduma visada atgaleiviška, diduma visada nubalsuos priešais visuomenės reikalus, jeigu bus visuotinas balsavimas. — Štai koks argumentas buvo tų, kurie nenorėjo duot balso teisės visiems vyrams.

Diduma moterų nenor balso, už tai nė nereik, — sako minėtos anti-sufragistės.

Labai nesmagu, kad ir mųs draugai tik šitokiais argumentais vaduojasi.

Kovojom prie tautiečius, kurie buvo užsimanę užsmaugt referendumą Susivienijime L. A. Dabar prisieina kovot prieš savo draugus! Ir kovokim, kas tik tur moksliską tikėjimą, kad su demokratiškumu nueisim į socializmą. Jeigu šiandien politikoj jau galima platint ir didint demokratizmą — ne siaurinkime jį, bet lavinkime jame visus vyrus ir moteris, kas dar tuomi nesirupina. Kada gi galėsim demokraitškumą įvest ir į dirbtuves, tai jau ir tas tautietis, klesų kovos naikintojas pasakys: "Na, ažuot laukti, sacializmo už dviejų šimtų metų, jis čia pat ties mano nosia!"

Balsuokim visi prieš sumanymą panaikint referendumo rinkimus! Balsuokit prieš tai ir jųs, VIII-to suvažiavimo draugai! Vienbalsiai — tai butų gražu, tai butų ilgas pagyras Sąjungos istorijoj!

J. Baltrušaitis.

"SOCIALDEMOKRATO" N 2.

Išėjo iš spaudos. Turinys: 1. S.-d. ir karas. — 1. Lietuvių buržuazija ir karas. III. Lietuvių liberalai. — 3. Lietuvos šelpimo klausimas ir s.-d. — 4. Pirmieji Lietuvos socialistai. I "Narodnaja Volia" ir "Proletariato" gadynė. — 5. Musų didvyriai. — 6. Vokietijos s.-d. opozicijos augimas. Rusijos s.-d. ir karas. Pagaliaus, šis-tas iš chronikos. — Kas nori, gali gauti ir N 1. Pavienio numerio kaina Amerikoje 5c, už 6 num. — 25c, už 12 — 50c.

Adresas: "Socialdemokratas"
76 Main St.,
Bellshill, Scotland.

Vokiečių valdžia uždarė 10 socialistiškų laikraščių. Redaktorius laikraščio "Danzige Volkswacht" patrauktas tieson, kaipo maištininkas.

AR ŽINAI, KAD:—

Per gegužio mėnesį "Kovos" metinė prenumerata tik vienas doleris?

Jeigu tau, drauge-darbininke, pakliuvo į rankas šis "Kovos' numeris ir jis tau patiko, tai neužmiršk, kad per šį mėnesį gali gauti "Kovą" tik už vieną dolerį per visą metą.

Nepraleisk progos! Prisiųsk dolerį, o gausi "Kovą" kiekvieną nedėlią veik dykai.

MUMS REIKIA GERESNĖS TAKTIKOS

Žinau, kad "Kovos" redakcija, rengdama gegužinį numerį, pakvietė daug sandarbininkų ir aš neabejoju, kad didesnė jų dalis stengsis parašyti šį-tą apie gegužinę šventę, todėl aš tos temos nejudinsiu. Aš noriu pasakyti keliatą žodžių apie musų taktiką.

Musų priešai, darydami mums priekaištus, visuomet stengiasi nurodinėt blogasias musų puses, vilkit aikštėn musų ydas, ir rodydami į mus pirštais šaukti: "Žiurėkit, kaip socialistai elgiasi!"

Jų pasisekimas visuomet priguli nuo to, kiek jie gali prirodyti mums ydų ir silpnumų. Todėl nereikia turbut jau nė aiškinti, kad kuo mažiau bus pas mus ydų, tuo sunkiau bus priešams prie musų prisikabinti.

Klaidų gi pas mus ligišiol netruko. Daugiausia tų klaidų pasidaro del netikusios taktikos. Daugelis jų mano, jog aršiausi jų priešai yra katalikai ir todėl jie visuomet yra pasiryžę vesti su jais kovą.

Tai yra viena iš didžiausių musų socialistų klaidų. Kovodami su katalikais mes darom sau didelę blėdį. Katalikai juk tai tik nesusipratę darbininkai. Tiesa, jie priešingi socialistams, bet jie priešingi tik delto, kad jie tamsus ir delto socialistų jie nepažįsta. Todėl musų pareiga turi but duot save katalikams pažint ne kaipo priešus, bet kaipo draugus. Susitikus su kataliku nereikia jam tuojaus sakyt, kad žmogus iš bezdžionės yra išsivystęs, kad jis neturi dušios, kad nėra Dievo ir kad Kristus buvo pamišęs žydelis. Tokiais argumentais tikinčio žmogaus nepertikrinsi ir prie savęs jo nepatrauksi. Priešingai: įžeisi jo jausmus ir jis žiurės į socialistus kaipo į aršiausius savo priešus. Jeigu norėtum paskui jam apie socializmą aiškint, tai ir už kojos prisirišęs jo neišlaikysi.

Su tokiais žmonėmis reikia elgies labai švelniai. Jiems reikia aiškini daugiausiai darbinitnkų vargus ir iš kur tie vargai plaukia. Paskui reikia nurodinėti, kad ir darbininkas galėtų geriau gyventi, jeigu geresnė butų tvarka. Galų gale nurodyt, kokia ta tvarka turėtų but ir kad butų nesunku ją įkunyt, jei darbininkai susiprastų.

Prie šitokių argumentų geriausia nurodyti dar kiek galima svarbesnių atsitikimų: nelaimes kasyklose, kares, šaudymą darbininkų per streikus ir tt. Paskui paaiškint, kodėl taip yra ir kad prie socializmo negalės taip buti.

Kada žmogus pradės protauti ir skaityt, jis pats atras, ar jis turi dušią, ar ne, ir nuo socialistų jis tuomet nebėgs.

Socialistai turėtų kur-kas didesnį pasisekimą, jeigu jie butų mandagesni. Su mandagumu ir švelnumu galima prieiti visur. Mandagus žmogus priverčia ir kitus save guodot. O buti švelniu visai nesunku.

Kitas svarbus dalykas — pasikalbėjimuose nereikia karščiuoties. Kada žmogus pradeda karščiuoties, tai geriausi jo argumentai netenka savo vartės. Musų gi socialistai labai tankiai karščiuojasi. Iš to greitai kįla ginčai ir piktumas. Ypač tas labai tankiai pasitako kuopų susirinkimuose. Susipykę draugai tuojaus traukia viens kitą į trečiųjų teismą, kur dar daugiau susipyksta. Pasekmės gi tų "trečiųjų teismų" esti tokios, kad nepatenkintoji pusė suskaldo kuopą, arba ir visai apleidžia socialistus. Tokie ekssocialistai paskui lieka aršiausiais priešais. Tas baisiai demoralizuoja musų veikimą. Pašaliniai žmonės, matydami musų kuopose tokius nesutikimus, įgyja labai prastą nuomonę apie socialistus.

Musų socialistai rengia labai daug diskusijų. Reikia pasakyti, kad tose diskusijose taipgi baisi betvarkė. Pastato tokį klausimą, kurio nė vienas gerai nesupranta, ir visi paskui "varo diskusijas". Pripasakoja didžiausių nesąmonių. Tankiai į tąs diskusijas kviečia dar ir kunigus. Reikia pasakyti, kad vargiai tokie diskusantai galėtų kunigą įveikti. Štai netoli Bostono vienas musų socialistų apsiėmė stoti į diskusijas su tautininku ir neatsilaikė.

Na, jeigu jau tautininkas gali sukritikuoti socialistą socializmo klausime, tai kiek toks socialistas gali turėt supratimo apie socializmą?

Socialistas, jeigu eina į diskusijas, turi pažinti pastatytą klausimą nuo A iki Z. Jeigu klausimas jam nesuprantamas, jis neprivalo eit į diskusijas. Nes kada priešas diskusijose socialistą sumuša, tai susirinkę žmonės išneša tokią nuomonę, kad socialistų mokslas labai silpnas.

Socializmo mokslas yra taip tvirtas, kad jeigu jį gerai pažinti, tai stipriausis priešas negalės atsilaikyt. Tautininkus ir kunigus galima tuomet vyniot sau apie pirštus.

Šiomis dienomis man teko buti anglų diskusijose. Bostono Knights of Columbus (katalikų organizacija) parengė diskusijas ir pastatė klausimą, "Ar butų žmonėms geriau prie tokios tvarkos, kokios nori, socialistai?" Žmonių prisirinko didžiausia svetainė. Katalikai pastatė iš savo pusės gabiausį ir mokyčiausį vyrą. Ir kas-gi? Socialistas suminkė jį, kaip tešlą. Patįs katalikai turėjo pripažinti, kad prie socializmo bus geriau.

Atsimenu vėl diskusijas kapitalistų advokatu Untermuyeru New Yorke. Socialistas kapitalizmo apginėją taip sumušė, kad jo reikėjo stačiai gailėties. Pagarsėjęs advokatas su "didele reputacija", stovėjo ant pagrindų didelėj Carnegie svetainėj prieš kelis tukstančius žmonių ir nežinojo ką sakyt. Hillquit pastatė jį tokion pozicijon, kad jis ir liežuvį užmiršo burnoj.

Tuotarpu, kada musų socialistas išeina į diskusijas, jį ir lietuviškas tautininkas sukritikuoja.

Žinoma, negalima žmogaus kaltint, jeigu jis ko gerai nežino. Bet jeigu nežino, tai kam dar eiti į diskusijas ir diskredituoti socialisto vardą?

Paminėti čia faktai parodo, kad pas mus nėra taktikos, nėra partijinės disciplinos, bet užvis daugiausiai mums truksta apšvietos ir išsilavinimo. **S. M.**

Delko mes apvaikščiojam Raudona Savaite?

Bus indomu jums nevienam, delko socialistai apvaikščioja Raudoną Savaitę. Delko ją vadina raudona? Juk ta savaitė, rodos, niekuomi nesiskiria nuo kitų. Ji yra kaip ir visos paprastos savaitės, taigi bus gal žingeidu jums išgirsti, kuomi skiriasi toji savaitė nuo kitų.

Sukakus 100 metų nuo Didžiosios Francuzų Revoliucijos, 1889 m. tapo sušauktas tarptautinis įvairių tautų socialistų kongresas Paryžiuj, kuris priėmė į savo programą švęsti metuose vieną dieną kaipo tarptautinę darbininkų šventę, kurią tai dieną viso pasaulio darbininkai apleidžia dirbtuves ir laukų darbus, nors ponai norėtų tai suturėti ir darbininkus priversti dirbti, su policijos pagelba juos areštuojant, į kalėjimus sodinant ir plakant, vienok ta darbininkų supratimo vilnis nesulaikoma kaip jurių bangos, ir proletariato armija dauginasi su kiekvienais metais. Sustoja mašinų ratai sukęsi, sustoja gatvekariai barškęję, sustoja telegrafai ir telefonai nešioję žinias, nustoja švietus elektra miestams, žodžiu sakant, apmiršta viskas ant žemės, kada galinga darbininkų ranka pasilieka atitraukta nuo darbo.

Tarptautinis socialistų kongresas Paryžiuj paskyrė 1 Gegužės, kaipo tinkamiausią. Nes tada keliasi iš miego po žiemos šalčių visa gamta, taigi yra tinkama prisikelti ir darbininkams, nusikratyti visus siurbėles nuo savo sprando ir reikalauti geresnių gyvenimui sąlygų.

Darbininkai, švęsdami 1 Gegužės, nelanko bažnyčių, neužsiima girtuoklyste, vien tik susirenka į vieną pulką gatvėse ir vaikščioja gatvėmis giedodami laisvės giesmes, kaipo išsiliuosavimą iš kapitalizmo vergystės. Vakare gi susirinkę laiko prakalbas apie darbininkų tolesnį žengimą pirmyn, stojus ant rytojaus vėl prie darbo.

Žinoma, tokios demonstracijos neįvyksta kiekvienoj šalyj. Tik laisvesnėse, kaip tai: Šveicarijoj, Švedijoj, Vokietijoj, Francijoj ir paskutiniu laiku jau pradedama apvaikščioti ir Amerikos didesniuose miestuose.

Rusijoje ir Lietuvoje gegužinė šventė nesykį jau likosi aplaistyta darbininkų krauju, pašventinta darbininkų, jų moterų ir kudikių ašaromis, ir toji šventė ten tuo brangesnė darbininkams pasidarė. Rusijos visa historija laisvės kovotojų krauju rašyta, bet carizmui ir ten galas artinasi.

Pradedant 1789 metu, nuo didėsės Francuzų Revoliucijos, kada darbininkai išgriovė Bastiliją, baisiausį to laiko kalėjimą, tekėjo darbininkų kraujas upeliais Paryžiaus gatvėmis, kovojant su buržuazijos valdžia, nenustojo lietis kraujas Francuzijoj per visą šimtmetį, kovojant už laisvę. Štai, kada 1 Gegužės 1891 m. Francuzijos darbininkai socialistai išeina su demonstracija Fourmies mieste, buržujų valdžia padaro socialistų skerdynes, ir vėl liejasi kraujis, neminint miestų, nė vietų lis neminint miestų, nė vietų, visur darbininkų kraujas tekėjo.

Vokietijoj, Anglijoj, Italijoj, Šveicarijoj, Austrijoj, Švedijoj, Norvegijoj, Rusijoj, Turkijoj, Japonijoj, neapleidžiant ir šią laisvą šalį, juk ir ji neliuosa nuo darbininkų skerdynių. Atmenama mums visa eilė tų skerdynių, kur pralieta darbininkų, kovojančių už duonos kąsnį, jų nekaltas kraujas.

Taigi perbėgant viso šimtmečio historiją, randam ją darbininkų krauju nudažytą, delto mes, socialistai, ir priėmėm raudoną vėliavą už darbininkų ženklą; delto ir paminėjimą žuvusių savo draugų vadiname raudonąja savaite. Taipgi ją vadiname "raudona" delto, kad ji yra visa pašvęsta socializmo idealui: sutraukti visus darbininkus į vieną organizaciją, kovojančią priešais šiandieninę valdžią, platint darbininkiškų raštų, ir šaukt nesusipratusius prie susipratimo, prie tarptautinės vienybės ir klesų kovos.

Vokietijos socialdemokratų partija, kuri buvo pavizdžiu viso pasaulio tautoms užpereitais metais savo suvažiavime priėmė nutarimą kasmet švęsti vieną savaitę, t. y. tos savaitės traukyje rengti prakalbas, paskaitas ir abelnai veikti supažindinimui darbininkiškų minių su socializmo idealais. Jų tas pasidarbavimas atnešė puikius vaisius. Del aiškumo privesime čia sekančią lentelę:

Metai	narių skaičius
1906	384,327
1907	530,466
1908	587,336
1909	633,309
1910	720,038
1911	836,563
1912	970,11[illegible]
1913	982,85[illegible]

Traukyje tos vienos Raudonos savaitės Vokietijos socialdemokratų partijos organas "Vorwaerts" gavo keliolika tukstančių najų skaitytojų, padarant jų išviso keturis šimtus tukstančių.

Musų L. S. Sąjungoje Amerikoje pereitais metais "Raudonoji Savaitė" atnešė sekančius vaisius:

Sąjunga pasidaugino 242 naujais nariais, "Kova" gavo naujų skaitytojų arti pusantro tukstančio. Padarytas darbininkiškoj kovoj didelis žingsnis pirmyn.

Šiais metais Europos karė europiečiams, o nedarbas amerikiečiams neleis pasiekt taip puikių rezultatų, bet, draugai, nenusiminkime, vien kaip tik priešingai, įtempkime visas savo spėkas, kad išrodžius nesusipratusiems musų broliams visą nelemtumą šio kapitalistiškojo surėdymo, kuris netik skerdžia darbininkus prie darbo, bet ir suvaro ant karės lauko, kad ten vieni kitus išskerstų. Darbininkai visų šalių vienykitės, kad išnyktų karės, nedarbas, skurdas ir visos šiandieninės neteisybės.

Šiais metais ypač visa darbininkiškoji žmonija privalo savo galingu balsu sukrėsti pasaulį, vienu balsu nušunkant: Lai prasmenga kapitalizmas! Šalin karės ir skerdynės žmonių! Lai gyvuoja laisvė, tautų brolybė ir meilė pasaulyje.

J. Ramanauskas.

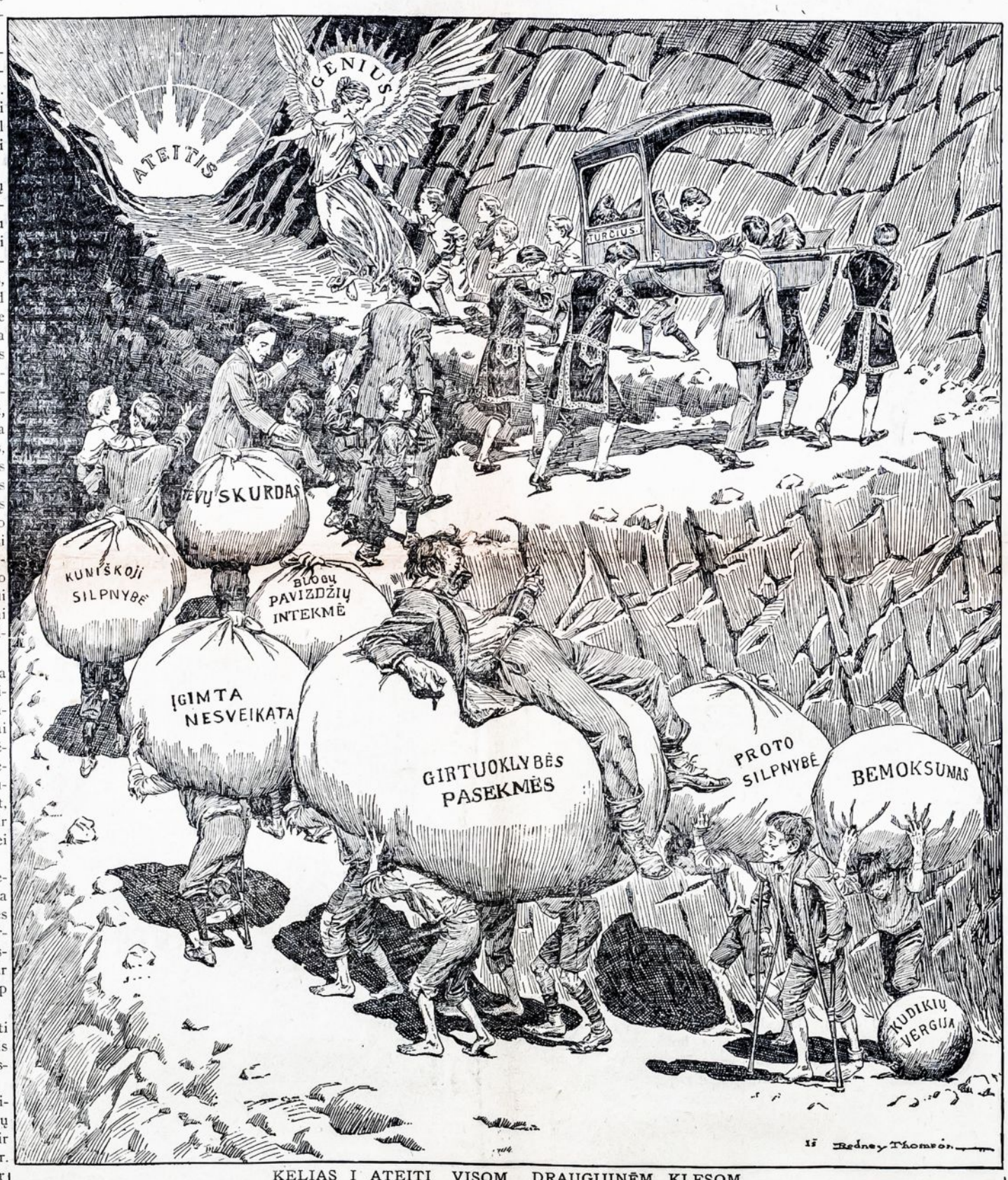

KELIAS Į ATEITĮ VISOM DRAUGIJINĖM KLESOM.

Prisižiurėkit ir pagalvokite ar daugelis tų keliauninkų gali paskui genijų eiti ir pasiekti laimių pasaulį? Kodėl daugelis jų tur nešti taip sunkias naštas?

Jokia reforma, morališka ar intelektuališka, niekuomet nepėjo iš augštesniųjų draugijos klesų. Visos tokios reformos paėjo iš kankintinio ir prispaustojo protesto. Darbo žmonių klasės išliuosavimas turi buti atsiektas per pačių darbininkų pastangas.

— Wendell Phillips.

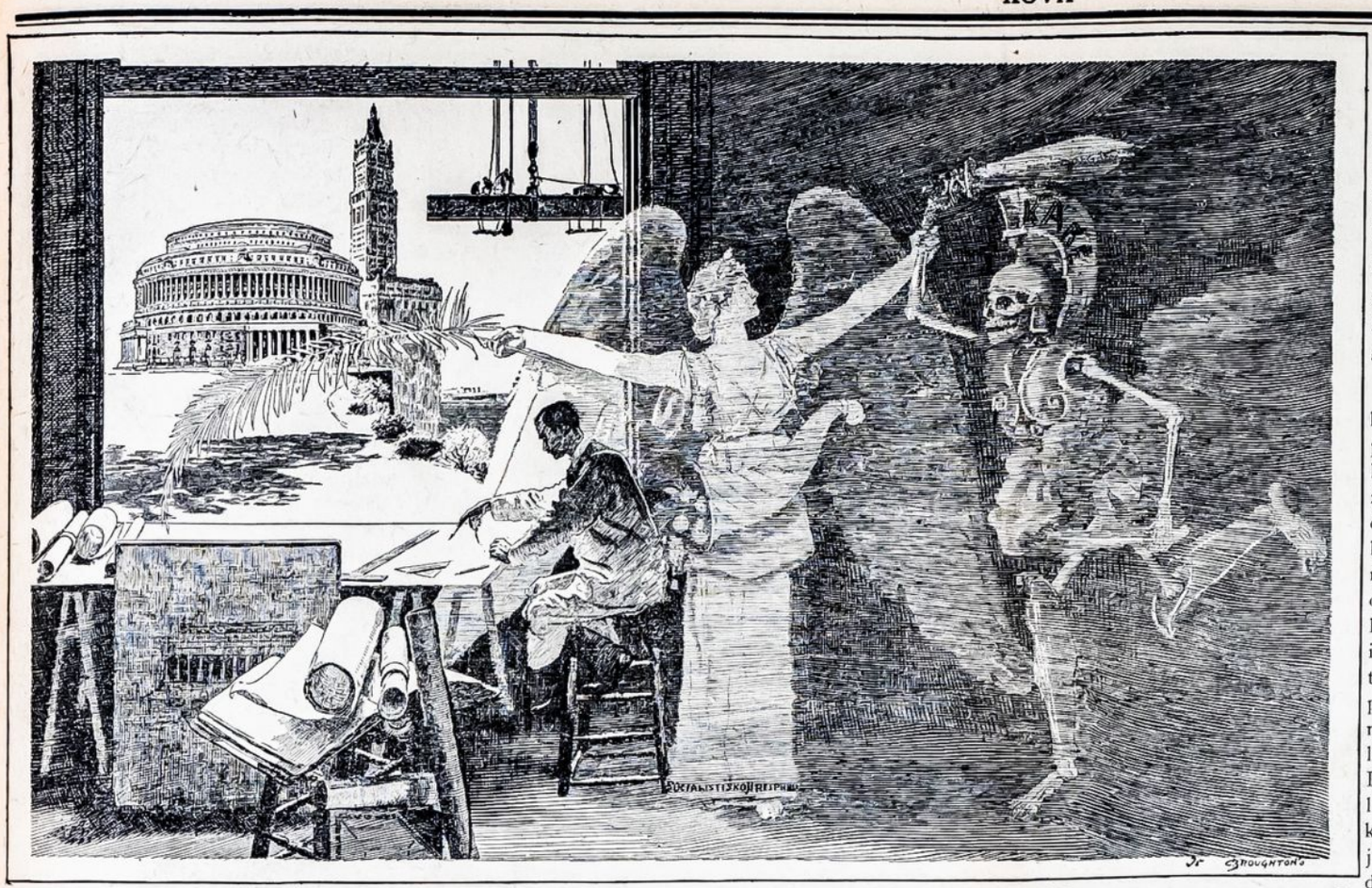

Darbininkiškoji šventė 1-ji Gegužės!

Darbininkai, švęskite savo šventę!

Žmonių giminė švenčia septynias dienas į savaitę. Keistai skamba. Bet nieko stebėtino.

Hibrų "Talmudas" kalba apie vieną tradicijinį pasaulio tvėrėją ir apie hibrų burtininkus-pranašus bei jųjų paliktas tradicijines pasakas.

Krikščionių "Biblija" kalba apie tą patį hibrų visagalį, pridedant prie ano antrinį visogalį su jo visu buriu pasekėjų.

Mahometonų "Koranas" kalba irgi apie savąjį dievą Allachą.

Žodžiu, žydai su Moižiu, persai su Zoroastu, chiniečiai su Konfucijum, kiti aziatai su Mahometu bei Buddu, krikščionįs su Kristum priešakyje, pasidalinę į grupas, švenčia nuolatines paskirtas dienas, aiškindami nežinėliai-nežinėliams vieni kitiems priešingai užgrabines juodas ar baltas varsas bei dievų reikalavimus.

Kiekvienas minėtų sektų pasekėjas nemato jokių ribų savojo dievo galybei, kiekviens savo dievą geresniu skaito. Kiekvieno tikėjimo tam-tikri žinovai paskirtose šventėse aiškina pasekėjams savo dievo gudrumą ir galybę, o kitų tikėjimų dievus nevertina nei tiek, kiek skylėtą pančiarą.

Kiekvieno tikėjimo pasekėjai švenčia skirtingas dienas savaitėj. Šiose šventėse, nors kalbama vardan moralybės, vardan dievų noro, bet niekinimais svetimų dievų žmonėms skiepinama neapykantos nuodai.

Ne stebėtina, kad tarp tikinčių žmonių pagieža, karštas visada įtemptos linkui antrapus upės ar kalnuko skirtingus dievus garbininčių žmonių.

Prietaringi žmonės visada skirtingo tikėjimo žmones laiko tokiais niekam tikusiais, kaip ir jųjų dievas. Iš to rezultatus matom per ištisus amžius: terionės, plėšimai, karės. Užvis labiausia atsižymėjo krikščionįs savo dievų reklama, o svetimų dievų niekinimu. Hostorijos tekstai tą pavadino **Šventomis karėmis.**

Be to dar yra trukšmingos šventės—gimtadieniai didvyrių, kurie išplėšė, kito tikėjimo, kitos tautos miestus ir išmetė svetimus dievus per tvorą, o saviems dievams atidavė pirmenybę, garbindami juos savąja kalba. Antrapus kalno, upės, girios bei jurių, kita gauja irgi panašiai švenčia savojo didvyrio gimtadienį.

Aišku, kad minėtos šventės nėra liaudies šventėmis.

Kaip žmogaus dalis (koja, ranka etc.) nesivadina žmogumi, taip dalelė žmonių nesivadina žmonija. Ir minėtos šventės negal buti — žmonijos šventėmis, tai tik žmonijos dalelės šventė. Kuomet vienur prieš dievus galvas lenkia, kodylą smilkina, varpais gaudžia, o kitur jiems panašųs žmonės kanuoles lieja, laivus bei saviems dievams šventinyčias stato; kuomet vienur prie didvyrio paminklo kanuolės baubia, trubos skamba, prakalbos ir šauksmai sklysta apie didvyrio karžygiškumą, drąsą, neprietelių nuveikimą ir išžudymą minių už tėvynės laisvę, o kitur laisvės jieškotojams mirties dekretą skaito, rykštėmis plaka, bei užrištom akimi į kylpas veda, — tai tos šventės negal but žmonijos šventėmis.

2000 metų atgal pirmutinis revoliucionierius pasakė: "Žmogus žmogui yra brolis". Už tuos žodžius jis buvo prie kryžiaus prikaltas. Jam panašųs nuskurėliai už atkartojimą minėtų žodžių tą pačią užmokestį gauna.

Minėtas revoliucionierius nors trumpu laiku sukėlė didelę sensaciją tarp pavargėlių — sumišimą, reformų reikalavimus. Daug gyvasčių krito. Tačiaus jo žodžiai: "Kas yra dievo atiduokit dievui, o kas Cezario — atiduokit Cezariui". Arba: "Ateis laikas, kuomet bus viena avinyčia, vienas piemuo" — sugriovė visą pamatą naujos filosofijos: "Žmogus žmogui yra brolis".

Karalių vaikai bei giminės, įlindę vienuolių abituosna, leidosi į maištininkų minias, atkartodami Kristaus žodžius: "Kas dievo, atiduokit dievui, o kas ciesoriaus — ciesoriui". Reiškia pinigus atiduokit kunigams, o jųs melskitės ir dirbkite.

Išpradžių sunku buvo įskiepinti žmonėms pastarieji Kristaus žodžiai, o dar sunkiau, "Vienas piemuo, viena avinyčia".

Kitokio plano neišgalvojo, kaip tik varu priversti... Sumanyta — padaryta.

Vienas minykų apsirėdo už visus keisčiausiai; užsimovė ant galvos raudoną, augštą, deimantais kaišytą, blizgančią **tiarą** — apšaukė save piemeniu visų žmonių. Kas jam priešinosi, tam be jokių komentarų šalia nukryžiavotojo torturų dievas sulaužė blausdas, išmušė dantis, išbadė akis, numovė kailį bei prie liepsnų apsiausto stulpo pririšo.

Minykų triusas buvo pelningas. Į 1-2 špaltas negalima sutalpinti tomai knygų apie Hispanijos inkviziciją; Francuzijos ir Vokietijos kryžiuočius; Holandijos torturas; Afrikos vergų pirkliavimą su Amerikos pietinėmis valstijomis, už ką Las Casas buvo gerbiamas tarp augštesnių Romos kunigų; mat, tuo keliu iš Afrikos juodveidžių daryta krikščionius.

Man norėjosi pasakyt, jog žodžiai: "Vienas piemuo, viena avinyčia" išsipildė, bet žodžiai: "Žmogus žmogui yra brolis" dar toli nuo musų.

Jau arti 2000 metų, kaip po varguolės kojų gyvulių kutelėj, gymusio revoliucionieriaus švenčiama gimimo diena su seniausiomis prietarų ceremonijomis; bet tai ne žmonių šventė, o tik kunigų šventė.

Emersonas pasakė:

"What if they eat clouds and drink winds, they have not been without service of the race of man". (Kas iš to, jei jie valgo debesius ir geria vėjus, jie nebuvo buvę be žmogaus giminės patarnavimo.)

1864 m. nustebino pasaulį antras tos pačios žmonių giminės revoliucionierius, kuris patvirtino pirmo žodžius, "Žmogus žmogui yra brolis" t. y. "Visų šalių darbininkai vienykitės!" Tik "Kas dievo atiduokit dievui, o kas Cezario — Cezariui", pakeitė: "Tik darbininkas privalo naudoties darbo vaisiais".

Ir štai Europos ir Amerikos darbo žmonės, vaduodamiesi naujo pranašo Karolio Markso nauja evangelija — rišasi vienu nepertraukiamu viso pasaulio darbininkų solidarumo ryšiu!

1889 m. Paryžiaus Tarptautinis Socialistų Kongresas pripažino Pirmą Gegužės Žmonių Švente. Sakau, žmonių švente, nes netik iki 1889 m. nebuvo visapasaulinės šventės, bet ir iki šios dienos nėra, išskiriant Pirmą Gegužės.

Jei darbininkai sustoja dirbę, tai ir kita dalis žmonių, kurie savo gyvenimą nedirbo, irgi tą dieną neina dirbtų.

Pirma Gegužės šventė nėra tradicijinė su kodylomis ir tuščių žodžių giesmėmis apie "Asilą ir jautį" — o tik apskaitliavimas darbininkų armijos, apskaitliavimas laimėjimų bei nuostolių datirtų praėjusiais metais.

Gegužės šventė šiemet jau 26 kartu darbininkai patvirtina savo solidarumą. Pirmą Gegužės švenčia ne atskiros sektos, tautos, bet visų šalių, visų rasių bei tikėjimų žmonės! Pirma Gegužės šventė yra mobilizavimus darbininkų armijos, kurios obalsis skamba: (a) 8 valandų darbo diena, (b) šalin militarizmas!

Šiemet darbininkai savo metinėj atskaitoj suras daug nuostolių, nes Amerikos patriotiški parazitai dar sykį suleido nagus į suvargusį kuną, butent W. Virginia, Colorado ir Michigan mainierių, o dar skaudžiau Europos patriotiškas įdukimas. Ten nuo patriotiškos kaitros netik žmonės, miestai, mokyklos, dievdamiai tirpsta, bet net ledai ir akmenai.

Pastaroji karė dar sykį patvirtina, kad religiški prietarai ir patriotiškas fanatizmas yra vienos motinos dvynai. Tą žino ir patįs patriotai, kad prašalinimui žmogžudysčių vienintėlis vaistas — socializmas!

Vienas iš garsiausių Europos žmonių Francuzijos parlamento narys drg. Žores visa savo energija priešinosi karei; užtai fanatikas patriotas šuviu perkirto jam gyvasties siulą.

Rusijos Dumos penki atstovai tapo Sibyro tyruosna ištremti tik delto, kad jie buvo socialistai ir priešinosi karei.

Sakoma, tarp limpančiomis ligomis sergančių tankiai ir gydytojas suserga. Tą mes žinom iš patyrimo. Vokietijos socialistų, didžiuma irgi susirgo patriotizmo liga. Tik pasidėkojant vienam iš gabiausių, butent K. Liebknechtui, dalis vokiečių socialistų priešinasi karei.

Miltonas, žiurėdamas į spaudėjus ir prispausutosius, sušuko dievop: "Behold the kings of the earth! how they oppress Thy chosen!" (Štai žemės karaliai! kaip jie engia tavo išrinktuosius!)

Poeta matė, kad pas karunuotus egoistus pagodonės, pasigailėjimo nėra.

Kokie karaliai nebutų: viešpatijų, pramonijos bei Kristaus išjuoktojas — popiežius — jų visų rankos suteptos žmonių krauju. Jie mato tarptautinį milžiną—proletariatą; mato, kaip žingsnis po žingsniui, vis naujas pozicijas apima. Tačiaus jie paskutinėj agonijoj vis kėsinasi ant darbininkų laisvės. Jie jaučia, kad ateis diena, kuomet prisieis atsistoti prieš nuskriaustųjų teismą ir išduot atskaitą už skriaudas bei nusmaugtas gyvastis, it Francuzijos karaliui Liudvikui XVI kuris užklaustas: "Tai ką manai Liudvik Kopet? Ar prisipažįsti kaltu esąs?", šis intužęs pašoko: "Kaip jųs drįstat karalių vadinti vardu?..." Piktadaris netrukus persitikrino, jog žmonių galybė daug didesnė už jo karališką galybę...

Pirma Gegužės šventė, tai **Deklaracija Neprigulmybės viso pasaulio alginių vergų!**

Pirmoj Gegužės 10,000,000 socialistų drąsiai prabils engėjams: "Kaip išnyko vergijos gadynė, užleisdama savo vietą feodalizmui, kaip feodalizmas pasitraukė iš kelio prieš kapitalizmą, taip kapitalizmas turės pasitraukti iš kelio prieš socializmą!"

Mums linksma matyt Pirmoj Gegužės šventėj po visąsvietinės sandoros raudona vėliava 10,000,000 naujos gadynės žmonių-socialistų ir 50,000,000 jiems pritariančių, šaukiančius visasvietinės taikos!

Pr. S. Žuravlis.

Ji Ateina.

Tyrinėjant paskutinių laikų visuomeniško gyvenimo bėgį pastebim prisiartinimą musų draugijiniame gyvenime didelių nuotikių, butent socialės revoliucijos. Tą supranta ir atjaučia netik susipratę darbininkai, bet ir tie, kurie ikišiol laikėsi nuošaliai bent kokio judėjimo, kokioj gi formoj jis nebutų apsireiškęs.

Kelios dešimtįs metų atgal, kada socialistų partija buvo dar pačiam užsimezgime, kada visa liaudis, abelnai imant, buvo ant žemesnio laipsnio supratimo, kada kovojo su tyranija ir kapitalu menka drąsuolių saujalė, kuone visa liaudis atsiduodavo ant dievo valios. Dabar, kada socialistų partija išaugo ir naujos idėos plačiai tarp minių paskleista, kada jos pasiekė netik miestų pramonės darbininką, bet ir kaimo artojų ir vargdienį piemenėlį — dalykų stovis persikeitė. Plačios darbininkų minios socializmą nepersistato šiandien kokiu ten baubu, bet aiškia teorija. Tiesa, yra elementas musų draugijoje, pavidale tautiečių ir klerikalų, kurie nupiešia socializmą ir socialistus bjauriausioj formoj. Kas nelemta ir nedora, tai tą viską jie ant socialistų verčia. Žmogžudystę, vagystę, paleistuvystę ir tt. visur ir visame jie stengiasi visa tai primesti socialistams. Nuo pat atsiradimo socialistų, jie nuo estrados ir per savo geltonspalvę spaudą iš visų pajiegų purvina socialitus, kad atgrąsint žmones nuo jų ir ant toliaus dar pasilikti jų viešpatavimas ant minių. Bet plačioji darbininkų minia nėra tokia visai akla ir išpalengvo pradeda atsikratyt jų globos. Žmogus pradedantis lankyti prakalbas arba taip viešus parengimus, pradeda kaskart geriau atskirt blogą nuo gero; tarpe tautininkų ir socialistų pastebi didelį skirtumą. Kad nepasirodyt socializmo priešais, gudresni tautiečiai-politikieriai per prakalbas arba net ir savo spaudoj socializmą giria, bet peikia ir šmeižia socialistus. Galų-gale žmonės pradeda sanprotauti, ką tai reiškia, kad jeigu socializmas geras, tai kodėl tu jo neplatini, o vis stengiesi dar primesti nebutus daiktus socialistams? Kiekvienas žmogus-darbininkas geidžia geresnio gyvenimo, ko tai jieško, bet negali surasti. Išauklėtas prietaruose ir neturėdamas apšvietimo, jis negali greit permatyt taip gudriai sutaisytą draugijos mašineriją, ir kol paliekti socialistu ima daug laiko. Tie žmonės, kurie turi dar sveiką, nesugadytą protą, visgi pastebi nešvarią tautiečių ir klerikalų politiką.

Todėl ir nedyvai, kad tas atgyvenęs savo amžį, sutrandijęs elementas pradeda retėti. Jų draugystės ir narių skaitlius mažinasi. Plačiosios darbininkų minios nuo jų atsimeta ir prisideda prie socialistų, prie kovotojų už geresnę visos žmonijos ateitį. Socialistų spėkos su kiekviena diena vis auga ir auga.

Žmonija pradeda suprasti, kad taip gyventi toliau nebegalima. Iš vienos pusės matoma puolimas žemyn į skurdą ir vargą, iš kitos — kilimas augštyn prie gerovės. Nuolatinis nedarbas ir streikai prisideda prie kėlimo žmonių iš jų letargiško miego ir veda jų mintis link progreso. Kaskart vis daugiau ir daugiau rengiama prakalbų ir susirinkimų, išnešama protestų prieš žiaurius valdžios ir kapitalistų pasielgimus. Kartu su augimu darbininkiškų spėkų kova su kapitalu darosi vis aštresnė ir aštresnė. Darbininkai stengiasi atsispirt ir parodyt savo dantis. Kam nežinoma šiandieniniuose sterikuose praliejamas darbininkų kraujo ir jų aukos? Juos vargas išmokina kovot. Nuolatinis skurdas ir badmiriavimas juos priverčia vienytis į kruvą ir priešinties prieš tyraniją. Susirinkus bedarbių miniai ar streikierių buriams, rengiama demonstracijos. Vaikai, moterįs ir vyrai, iškėlę raudoną vėluką ir dainuodami revoliucioniškas dainas, maršuoja miesto gatvėmis ir reikalauja duonos ir darbo.

Jau praėjo tie laikai, kad darbininkai nuolankiai vilko visą sunkumą savo padėjimo. Socializmo siekiniai ir neužsiganėdinimo dvasia jau giliai įleido šaknis žmonių sielose. Vienintėlė darbininkų išganymo viltis — tai tik socializmas. Jie su nekantrumu tik laukia nuotikių, kurie prigelbėtų padaryti galą šiandieniniam surėdymui ir atiduotų žmonijai visus darbo įrankius ir gamtos turtus, priklausančius jai pagal tiesas. Prie iškilusio neužsiganėdinimo ir murmėjimo, reikia tik politiškiems nuotikiams iššaukti demoralizaciją valdžiose, kaip tarp darbininkų iškyla didelis judėjimas. Iškilus tokiam judėjimui bent vienoj šalyj, ta revoliucijos banga apims visas kitas šalis, kur tik bus pribrendus tam dirva, ir gali tęstis keliatą metų, bet socialė revoliucija bus išlaimėta.

Dabartinė Europos karė kaip tik ir gali buti gaisru revoliucijų. Tame negali but menkiausio abejojimo, atsižvelgus į praeities historijos lapus. Kokioj formoj įvyks socialė revoliucija, tai tas priklauso nuo subrendimo darbininkų minios. Ten, kur darbininkai supras savo reikalus, perversmas gali įvykti ir ramiu budu. Šalyse, kur susipratimas stovi ant žemesnio laipsnio, ir kur kova su kapitalu netaip gerai organizuota, ten kils kruvina revoliucija.

Ir ant griuvėsių senos gadynės, užgims naujas pasaulis, kur nebus kančių ir vargo, kur kiekvienas jausis save piliečiu, tinkamu užimti draugijoje sau pritinkamą vietą. Gyvenimas nebus tada kartus, bet pilnas linksmybių, nes spinduliai švies ant laimės ir gerovės visos žmonijos.

J. A. Bekampis.

SPĖKA.

Ranka, ką valdo
Darbo mašiną,—
Ką neša arklą,
Kujį bei spatą,
Maistą, pastogę,
Rubą gamina
Ir suka visą
Gyvybės ratą—
Tegu nors dienai
Dirbus sustoja,
Tegu mašinos
Ratą sulaiko—
Sviets pamatysiąs
Kas jį nešioja,
Kris tam į kojas,
Ką nieku laiko.

J. B. S.

BE MIEGO.

(Papasakojimas Kareivio)

Vertė Kudra.

Buvo pavasaris. Temo. Kur tai toli girdėjosi perkuno bildėsis...

Mūs artilerijos divizionas, ką-tik buvo pribuvęs į skyrių generolo Asejevo; ir mes ilsėjomės.

Staigu pasigirdo kurtus signalisto triubos balsas: — Pavojus! Greit pašokęs pabalnojau arklius sau ir pulkininkui; sėdome į balnus ir išjojome. Naktis tamsi; nors akin pirštu durk, prasidėjo lietus su perkunija. Žiburių užžibint neleido, kad tuom neišduoti save priešui. Tik vien, kada žaibas nušviesdavo lauką, galėjom matyt ilgas, ilgas eiles kazokų sekant viens paskui kitą, už jų eiles pėstininkų nuolat parpuolančių po sunkumu amunicijos nuo pasipinančių po kojų akmenų bei duobių. Už jų sekė lengvoji artilerija. Kurion pusėn keliavom — nežinau; tai ne paprasto kareivio dalykas. Aš jojau žingsnis į žingsnį paskui pulkininką ir ant savo pečių nešiau žemlapius, mažus žiuronus ir matavimo prietaisus. Su kokiu vargu buvo perkeliamos kanuolės per gilius griovius ir kaip užnešamos ant augštų kauburų?.. Suprantu, kad nelengvai, kada žaibas nušviesdavo, galima buvo matyt, susikibusius burius kareivių, stumiančius kanuoles; tamsoj tik girdėjosi kurtųs paliepimai — šukavimai oficierių... pakalnė — "laikyt", mažas kalnelis — "galop"; didelis kalnas — "po vieną kelt". Mano dalykas dabot pulkininką, nepasilikt. Pulkininkas laiks nuo laiko sustoja, užsižibina elektrikinę lemputę, pažiuri į žemlapį ir vėl "marš".

Kas pirmas pradėjo šaudyt: musiškiai ar priešai, — nežinau; tik šaudymui prasidėjus pulkininkas su trims kitais oficieriais ir mes penki kareiviai sustojome tankiam aglyne, ir ten išstovėjom ligi ryto. Auštant priešas kažin-kur dingo; šaudymąsis aptilo. Išsyk maniau, kad priešo gal ir nebuvo, o musiškiai dykai piškino, tik jodamas dienos laiku pas generolą Asejevą mačiau, kaip buvo iškasta ilga grabė, kurioj gulėjo apie trejetas desėtkų kruvinų kareivių, ir kiek toliau keliatas sudarskytų šrapneliais arklių, tas liudijo, kad naktis nešė mirtį daugeliui...

Bet priešo taip ir nemačiau; tik toli, toli vis girdėjosi kanuolių baubimas.

Taip praėjo daug laiko, kiek, nežinau, nes dabar jokiu budu negaliu atminti; aš visą laiką buvau be miego, nežinau, ar valgiau ką, ar ne. Tik žinau, kad pulkininkas visados dalinosi sumanim arbata ir romu. Sustojom. Pulkininkas davė prisakymą daryt apkasus kanuolėms. Išrinko saugią vietą, prie mažo šaltinėlio, už augšto kauburo ir liepė padaryt kauburo šone mažą urvą taip, kad jis jautėsi toje vietoje lyg "savo kambaryje". Man gi įsakė pagirdyt ir pašert arklius. Nusivedęs arklius prie šaltinio, girdau ir švilpiu; man pradėjo rodyties, kad aš girdau arklius savo tėvo namuose, prie šulinio, semiu vandenį, netoli sesuo stovi ir šypsosi, rodos, motina artinasi ir linksmai džiaugdamos sveikina mane pargrįžusį, sveiką ir gyvą, aš vis girdau arklius ir švilpiu, švilpiu, kad geriau gertų.

Nežinau, kol bučiau sapnavęs, nemiegodams, jei nebutų surikęs man koks tai oficieras; mat užpyko už neatidavimą pagarbos, prie to ir arkliai buvo šalin nuo manęs nuėję ir graužė žolę, o aš vis stovėjau išskėtęs rankas ir švilpiau. Nuėjęs paėmiau arklius, vėl atvedžiau prie šaltinio, išsitraukiau kardą ir mojuoju, — kodėl, — nežinau, o suku kardu rankoj ir tiek... Čia vėl užgirdau šaukiant mane vardu; mat pulkininkas nežinau kodėl, bet visados vadino mane vardu, butent Ivan Adamovicz, nors pirm to niekados to nebuvo. Arklius palikęs nuėjau prie pulkininko, vis mojuodamas kardu ir vietoje atiduot jam reikalaujamą pagarbą surikau: "tėveli! eikit sėti, aš senai laukiu ir arkliai į akėčias užkinkyti!" Pulkininkas ką tai klausė, bet aš jam atsakiau taip: tėveli, eik negaišuodamas. Ir jau čia vietoje vieno pulkininko man rodėsi ir tėvas ir motina, ir broliai, ir sesrįs, ir pažįstami, o šalia jų oficierių ir muzikantų buriai, kurie juokėsi, šoko, dainavo...

Ko iš manęs norėjo pulkininkas? Aš nesupratau; ar pulkininkas suprato, kad aš jau buvau nustojęs proto, ar ne, — nežinau.

Kas su manim dėjosi, — nepamenu...

Pajutau, kad saulė degina veidą, net skauda, pabudau; gulėjau užklotas į sermėgą susivyniojęs, po galva akmuo, po šonais taip-pat akmenai. Iš apkasų girdėjosi šaudė visu smarkumu; viršui manęs sproginėjo šrapneliai, sėdami dumų ir sieros kamuolius, žemė drebėjo; bet aš nepaisiau, nukreipiau tik veidą nuo saulės ir vėl saldžiai užmigau...

Antrusyk pabudęs, jau negirdėjau nei kanuolių, nei šaudyklių bildėsio; tik dabar kranksėjo buriai varnų... Sanitarai rinko sužeistuosius. Pasirodė šalia manęs didelė duobė, išrausta šrapnelio, mano drabužiai buvo tik skarmalai, batų aulai sudraskyti ir blauzdos lengvai sužeistos. Mano taip gerai miegota, kad net nejaučiau kaip tas su manim atsitiko.

Kada aš buvau nuveztas ligonbutin ir kiek geriau pradėjau jausties, tai žingeidavau, kas atsitiko su mano pulkininku. Vienas ligonių prižiurėtojų sužinojo, kad pulkininkas tebėra veikiančioje pozicijoj, o apie mane esąs pridavęs raportą sekančio turinio: "Žvalgas — vyresnysis feierverkeris N.N. išbuvo prie manęs aštuonias paras; per visą laiką nemiegojęs ir nevalgęs, maitinosi tik romu ir arbata, ką jis godžiai gerdavo ir ko aš jam negailėjau. Antgalo pradėjo klejot, aš norėjau jam duot pailsio, bet pirm, negu aš tą padariau, klejodamas parvirto ir užmigo, išbudint neįstengiau ir palikau, įsakyt sanitaram nurodytoj vietoj sujieškot N.N., gal dar bus gyvas".

Kryžkelis

Jinai vedė jį per pelkes, vargo ir išjuokimo takais, kentėdama paniekinimą, stumiama galingųjų ir liedama gailias ašaras, kurios sriovėmis tekėjo per jos raukšlėtą veidą ir maišėsi su žaizdų krauju. Galingiejie ją stumdė, niekino, tyčiojosi ir didino jos kančias. Bet jinai sudejavus verksmingu balsu, nubėrus it vasaros šiltą lietų, ašarų žemčiugus, ėjo tolyn ir tolyn... Pagaliaus jos veide sužibo linksmybės žvaigždutė nei tam kaliniui, pamačius pirmuosius tekančios saulės spindulius, ir jinai džiaugsmingai pratarė:

— Štai ir kryžkelis!..

Sunus žingeidžiai pažiurėjo į motinos nudžiugusį veidą.

Motina toliaus kalbėjo:

— Vaikeli, štai čia keturi keliai, kurie turės mus perskirti. Mano silpnos spėkos sulaikys mane čia ant kryžkelio. Bet, tu vaikeli, kol dar pilnas janystės jiegų, kol dar dega širdyje meilė ir šventi troškimai, turi pasirinkt vieną šių keturių kelių ir eiti per vargus prie laimės. O laimę suradęs ateikie ir išvaduokie mane.

— Bet, motin — tarė sunus — pasakykie, kuriuo keliu galiu prieiti laimę?

— Suneli, aš tau pasakysiu visus kelius ir tąsyk pasirinkęs galėsi keliauti tuo keliu, kuris tau tiks.

— Sakyk, sakyk, — klausė žingeidžiai sunus.

— Štai, šis, pirmasai, platus, milžiniškas kelias. Jame matosi visokios gėrybes: auksas, deimantai, saldiejie vynai, dailioji lytis, meilųs patarnavimai. Tai Prabaugos kelias.

— Gražu! — pratarė sunus.

— Bet po jų kojomis — tęsė motina — yra suminti ir paversti vergais silpnesnieji. Jie verkia, vaitoja per dienų dienas, pusalkani, sušalę, jų kunai išdžiuvę, veidai išgeltę. Jie yra gyvi suminti ir palaidoti po kojomis galingųjų. Tie, kurie sumynė silpnesniuosius, užsidarę už storų sienų negirdi ir neklauso to aimanavimo, nemato jų skurdo. Tuomi keliu eina aukso dievaičiai ir nesusipratę vergai.

Sunus sunkiai atsikvėpė.

— Ar eisi tuomi keliu sunau? — klausė motina.

— Ne, motin. Sakyk koks kitas kelias?

— Šis kelias — vėl tarė motina — kai-kuriems išrodo siauru, nes jis yra aprubežiuotas nežinės sienomis, nuklotas išganymą žadančiomis erškėčių gėlėmis. Jis yra vadinamas Doros keliu. To kelio pradžioj ir pabaigoj skamba giesmės viršgamtiškai galybei. Keliaujantieji yra nusiminę, atsidavę likimui. Jų vadovai pasirėdę gėdulių rubais, rodo siaurutį takelį savo pasekėjams, bet gudresnieji užriša vedamiems akis ir patįs, perlipę per kelio sienas, eina plačiais, minkštais takais, apgaudinėdami kitus.

Sunus nuliudo.

— Ar eisi tuo keliu? — vėl klausė motina.

— Ne, motin. Sakyk toliaus.

— Šis trečias kelias pasididžiuojančių vadinamas geriausiu. Jis yra poetų apdainuotas, pirma keliu einančiųjų išaugštintas, antrųjų kelio vadovų palaimintas. Jo pradžioj ir pabaigoj skamba himnai, duzgia bugnai.

— Tai šis geriausias! — sušuko sunus.

— Bet, suneli, šiame kelyje yra sudaromi pulkai einančiųjų, apginkluojami šautuvais, apsegami kardais, mokinami nesigailėti kitų tuo keliu einančiųjų. Jie yra išlavinti žemai nusilenkti prieš savo vadovus, kurie del tuščios garbės nesigaili savo brolio turto nei gyvasties. Jie tankiai del užsiganėdijimo daro išpustijimą ir mirtį. Tai Patriotiško kelias.

Sunaus akįse pasirodė ašaros.

— Ar eisi tuo keliu, sunau?

— Ne, ne, ne, motin! Tas kelias baisus kaip ir anie pirmieji.

— Tai klausyk, sunau — perkirto motina. — Šis paskutinis kelias yra sunkus; juomi einantieji yra persekiojami, bet jie yra pilni pasišventimo ir drąsos. Jie neturi auksuotų lazdų, nei plieninių durklų; juos veda šviesi sparnuota buitis, vainikuota tikros meilės, žmoniškumo, brolybės ir lygybės žiedais. Jie nepavergia kitų, bet vaduoja pavergtuosius — ramina juos. Gale šio kelio matosi tikroji laimė, kur visi sotųs, kur nėra bereikalingų skausmo, ašarų ir piktybių, vien tik amžinas sutikimas. Tai Socialės Vienybės kelias.

Sunus žiurėjo į motinos lupas.

Ar eisi, sunau, tuo keliu?

— Taip, motin, jis pratarė, klaupdamas prie jos kojų.

Motina ištiesė savo palaimos rankas ant jo galvos, o paskui sujudinta tarė:

— Kuomet užbaigsi savo kelionę, ateik ir išvaduok mane. **Saulės Brolis.**

DARBO BALSAI

I.

Darbe.

Diena ar naktis—
Tarsi rausva gija,
Bėga ryjų-rija
Viena ta pati mintis:
Gims, gims
Tas, kurs seno vietą ims!

Ir be atvangos
Virpa valtų nervai
Kas sekundą, lengvai:
Tokios pagailos!
Mes
Mylim eigos grasmes.

Diena, ar naktis—
Grįžta atsaks baisus
Ten iš sklepo tvankaus,
Iš po kujo sunkaus—
Bun, dan-dan! Myriui nulemtieji, Jųs—
Musų ateitis!...

II.

Kas Rytą...

Kas rytą, vos padangė rausta,
Iš mielo sapno mintįs atsibunda.
Jos audžia atsaką neklaustą,
Širdyj kaszinkas nuolat beldžias, dunda...

Ir vėl, ir vėl... tos pačios dėjos:
Aug aukso jura... pilas skarbas...
Virs viso—bukaprotis, be idėjos,
Įkirus dešimtvalandis darbas!

Ir vėl pačios, vaikų gailusis skundas...
Išnaujo širdperša gaiži, senoji——
Tik kraujas verda... mintįs tver' pagundas:
Ateik tu, keršto diena, laukiamoji!..

III.

Miestui.

Kas valandą tau lobis, garbė, gali augt
Ir trylo šimtavarsiai—niausėmis,
Bet tujen šimtą syk didesnėm's godos akimis
Žvalgais daugiau ir—šalta plieno krutine—:
"Ne, ne!
"Tas nepakakina mane!.."
Nabobe, dar to viso tau nedaug?!

Antai, žiurėję, sukiurusiais pečiais,
Prie darbo, taktan taria tukstančiai vergų:
Sunku, sunku...
Perdaug
Mumis šis darbo jungas smaug!..
Ir žvilgiais nuogandžiais, plačiais
Jie burių-buriais renkas, aug—
Perdaug, Nabobe, mums perdaug!

Nabobe, kogi reikia jiems,
Tiems gunams, rudkasiams tamsiems?!..

Nabobe! visą imsim sau,
Kas tverta musų rankomis.
Žinok: nežinom mes maldos,
Nė mylos, nėgi nuogandos:—
Kas ne pas mus, tas prieš mūmis!
Perdaug jau pabrango, gašlumo, lėbio tau
Iš mūs skriaudos.

Klausyk! Mes norim laimę tvert,
Nevien dirbtuvėj tvaiką gert
Kasdieną dešimt valandų—
Skaudu, skaudu...
Juk žmonės mes... Nabobe, ei, skaudu
Kasdieną dešimt valandų!

Ir mes taip-pat juk norim jaust, gyvent—
Sapnuot, vaizdent...
Ei, einam, einam mes,
Palikę nuolanką, grasmes.
Nabobe, ar klausais, čia nieko tau!
Žiurėk, matai puslėtas mūs rankas—
Ar suskaitysi jų aukas,
Ką metšimčiai jos nešė tau?
Dabar jos viską keta imti sau!
Tau lieka praeities skriauda, tuštum's—
Čia viskas mums!" **Klajunas.**

Svajonė

Audžias, audžias svajonėlė,
Oi, dažnai!
Liegni, bukšti, tylutėlė—
Nei sapnai...

Toli, toli jijė skrenda
Kas nakčia...
Kažko jieško, nesuranda—
Užmačia!

Vis į priekį, nesustoju—
Žingine;
Nė pas vieną nenakvoja,
Ne, oi, ne!..

Vienbutybė ją tik seka
Vogtinai— — —
Tylos kalba nuolat šneka
Jon žvainai...

Ir kas naktį, ir kas dieną—
Žygyje;
Jieško, jieško—nuolat viena
Savyje— — —

Audžias, audžias svajonėlė,
Oi, dažnai!
Liegni, bukšti, tylutėlė—
Nei sapnai... **Klajunas.**

Rudens Atjauta

Pagal **Em. Geibel's.**

Ak, nors ir veidą žiežydyj
Paliktų metai mums!
Bet laukiant rudens širdyj
Jan lankosi nykum's.

Jaunystė, nei tas atgarsys,
Prabėgo vogtinai...
Ei, kur smagių draugų burys?
Kur mylimi sapnai?!

Nors šypsa, kita neretai
Dar lanko, puošia mus—
Joj saumylystę tematai
Ir žaidžiančius skausmus.

Tuoj seka bodulio naktis—
Nė mylos, nė sapnų...
Vien ilgis ašarų širdis,
Ak—nėra mums ir jų!

Mes esam bėdžiai, ubagai,
Kodėl?—rets žinom tą...
Mums lieka liudėsis, draugai,
Už laimę žuvusią. — —

Klajunas.

Menuo bodžiai šviečia

(Skolintas motyvas)

Mėnuo bodžiai šviečia
Gelmėn žydriojon,
Vėlių aidas vylus,
Rodos, kviečia jon:

Sekk mums sykiu, toli
Užmiršties ertve,
Narų luotužėlyj
Leisk nuvežt save...

Buorės plono šilko,
Gintaro irklai,
Žvaigždės kelią rodys,
Ves paukščių takai!

Sekk mums sykiu, žinom
Šalį palaimos,
Ten, kur mėnuo šypsos
Mums iš tuštumos...

Ten, kur mintis mintį
Pasitink jausme,
Kur širdis su širdžia
Vienijas jame.—

Žemės grąsųs skundai
Baigiasi tenai;
Myla... glostai... tyka...
Vieši amžinai — — —

10.IV.1915. **Klajunas.**

KAIP MUS APVAGIA

Kelios pastabos iš **R. B. Baker.**
Sulipino **Alena Kuršaičiutė, Ph. G. M. D.**

KAIP MES DALINAME DARBO VAISIUS?

Viena iš principialių pešimosi vietų, tai darbo rinka. Viens musų nueiname į darbo rinką ir sakome:

"Štai, aš prisidėjau prie išdirbimo didelės dalies šios gėrybos ir aš reikalauju kas man priklauso".

"O ką tu veikiai?"

"Aš esu kalnakasys ir aš iškasiau tuos anglis, kuriuos tamista sukurinai!"

"Gerai. O kiek bus tos tavo dalies?"

"Šešios dešimtįs centų už toną".

"Negausi!"

"Gausiu!"

"Tu melagis!"

"Tu antras!"

Ir po to — pukšt! Kalnakasiai apšaukia streiką, kurio pasekmes atjaučia visa šalis, bet daugiausia pačių streikierių moters ir kudikiai.

Prasidėjus streikui, didžiųjų mašinų ratai sustoja, arba sukasi labai palengva, ir jei žmogus, bailiai apsidairęs, įlenda į dirbtuvę ir pradeda tuos ratus sukti smarkiau, streikuojanti šaukia: "Piktšašis! streiklaužis!" ir kai-kurie iš jų savo jausmus išreiškia labai nenusmailintais žodžiais, dagi kiti argumentuoja su pagelba plytgalių.

Ar tai ne stebėtinas dalykas, kad žmonėms, reikalaujantiems **daugiau** gėrybos, prisieina gaminti jos **mažiau?** Ar čia nėra kas-nors draugijinėje mašinoj sugedusio? Ar negeriau butų, jeigu mes pradėtume ją taisyti?

Bet tai dar neviskas. Mes žinome, jogei streikuoti gali tik organizuoti darbininkai. Neorganizuoti yra kur-kas silpnesni ir neranguș. Jie nesako, kiek jie reikalauja. Jie džiaugiasi ir tuo, kiek jiems **duoda.**

KAIP MUŚ APVAGIA.

Štai yra tas didysis vagišius, kuris sėdi ant darbininkų nugaros. Po to kaip darbininkai aplaiko savo dalį iš pagamintos per dieną gėrybos arba darbo vaisių, iš tos pagamintos kruvos dar lieka didelė dalis, kelis-syk didesnė už tą, kurią jie pasiėmė.

Kai-kas sako, jog darbininkai tegauna vos septintą dalį to, ką jie padaro.

O kad jie negauna nei pusės, tai niekas to nei užginčyt nebandė. Tai kurgi dingsta ta likusi dalis?

Neužmirškime vagišiaus. Jis nei sėja, nei pjauja, nei verpia, nei audžia, geriaus sakant, naudingo nieko neveikia, vienok taip greit, kaip tik prisieina padalint darbo vaisius, jis visoms keturiomis atbėga ir viens sau pasiglemžia didžiausią dalį tų darbo vaisių.

Kaipgi jis tą padaro?

Gludumų dienose jisai, nieko nepridėjęs, didžiausią dalį, arba net ir viską, pasiimdavo todėl, kad jo dantys buvo aštresni ir kumstįs kietesnės už kitų. Viduramžiuose jisai pasiimdavo todėl, kad prie šono nešiojosi aštresnį už kitų ilgą peilį ir dėvėjo misingio kepurę, kuriai nupuolus ant žemės visas svietas zėgdavo pasiimti.

Šių dienų vagišius pasiima todėl, kad jis yra mašinų viešpačiu. O tačiaus jis neįgalėtų nei paprasto katino, ir jeigu jam kas-nors prisakytų apginti nuo kačių savo garbę su pagelba mėsininko peilio, kuris taip puikiai patarnavo jo diedukui, tai jis bėgtų iš karvietės taip skubiai, kaip žinomas "kareivis", Andrius Carnegie, bėgo iš naminės Amerikos karės; arba už tryliką dolerių į mėnesį pasisamdytų patriotų govedą vesti su katinais kovą.

Pagalios, ir mes patįs mažiau ar daugiau visokios kovos bijomės. Šių dienų žmonės nelinkę prie grumimosi. Ir kadangi mašinų viešpačiai kontroliuoja valdžią ir valdžia pasako darbininkams: "Girdite, jųs nėsate savininkais šių mašinų. Ir jųs jąs galite vartoti tik gavus leidimą ir sutikus su išlygomis, kurias stato kapitalistai. Nepaisant, kaip alkani jųs esat, tomis mašinomis kepti duoną jums uždrausta; nežiurint kaip daug jums šalta, tomis mašinomis kasti anglis jums uždrausta; nežiurint jusų nuogumo, siuvimo mašinomis naudoties jums nedaleistina. Traukitės šalin! Jeigu jųs jąs paliesite, mes jus areštuosime".

Kuomet valdžia šitokius prisakymus mums duoda, bes nulenkiame galvas, užčiaupiame burnas ir — pildome juos.

Socialistai žino, jog šioj šalyj tęsiasi didelė kova už užvaldymą teisės pasukti mašinų ratus ir išdirbinėti gėrybą, jeigu mes to reikalaujame, ir pasilaikymą sau visų savo darbo vaisių. Ir vykdinimui to socialistai siulo kitiems ir patįs vartoja geriausią ginklą — toliausiai šaunantį ir nešantį geriausias pasekmes. Tas ginklas, tai valdžia, kurią darbininkų klesa gali panaudoti laimėjimui savo kovos, jeigu jie tik panorėtų laike rinkimų tą valdžią pasiimtų.

Bet pakol mes, darbininkai, tarp savęs nesusitaikome, pakol mes pavedame valdžią kapitalistų klesai, ta valdžia, ant kiekvieno kapitalistų reikalavimo, uždraudžia mums vartoti išdirbimo mašineriją ir mes, "delei šventos santaikos", nusilenkiame.

(T. b.)

DARBININKAI VISŲ AMATŲ VIENYKITĖS Į LIETUVIŲ SOC. SĄJUNGĄ AMERIKOJ

Spaudos Reiškmė Darbininkiškoj Organizacijoj

Kiekviena organizacija, kuri turi tikslą ginti darbininkų reikalus, turi surasti tinkamą budą del platinimo tos idėos tarpe plačios minios. Lietuvių Socialistų Sąjunga buvo sutverta 1905 metais del platinimo socializmo idėos tarpe lietuvių darbininkų Amerikoje; pati pradžia buvo sunki vien del to, kad nebuvo organizacija nustatyta ant tikro pamato; kad pastatyti ant tam-tikro pamato, tai butinai reikėjo laikraščio. Pradėdėjus leisti "Kovą", kaipo organą Sąjungos, organizacijoj žymiai persikeitė prietikiai tarpe visų Sąjungos narių. Visi susinešimai su kitų miestų draugais buvo labai parankųs, taipgi veikimas draugų buvo kur-kas gyvesnis ir naudingesnis; prie to dauguma draugų iš menkai prasilavinusių pradėjo imties aktyviškumo organizacijoj, per tai jie pats lavinos ir kitus patraukė prie lavinimo proto, kas atnešė naudą kaip visuotiname darbininkų judėjime, taip ir musų kulturiškame kilime.

Prabėgus dešimčiai metų nuo dienos įsikurimo "Kovos", turime jau tukstančius priklausančių prie Sąjungos, kas šiandien liudija, kad supratimas žmonių yra daug daugiau išvystytas, negu tame laike, kada šios organizacijos pradžia buvo dar nesutvarkyta. Nežiurint į tai, kad buvo inteligentų keliatas iš pat pradžios, kurie ir šią organizaciją tvėrė del plačios darbininkų minios, bet nebut buvęs pakeltas apšvietimas tų darbininkų, kurie dirba sunkius darbus dirbtuvėse per tuos kelius inteligentus, jeigu nebutų buvę darbininkiškų laikraščių, kurie ir atliko didelį darbą apšvietos žvilgsniu. Šiandieną jau mes, lietuviai darbininkai, turime vėl keliatą laikraščių savaitinių ir jau vieną dienraštį, apie kurį dešimts metų atgal niekas nė nesvajojo.

Jeigu imti į atydą tą Sąjungos gyvenimo praeitį, negalima nepripažinti fakto, kad spauda darbininkiškame judėjime lošia labai svarbią rolę. Per spaudą galima atsiekti daug dalykų reikale pagerinimo darbininkų buvio.

Kapitalistiška spauda kontroliavo ir dar kontroliuoja daugelio darbininkų protą; darbininkai, remdami kapitalistišką spaudą, pats sau deda pančius ant rankų ir palaiko alginę vergiją. Darbininkai turėtų suprasti, kad jų reikalai yra labai skirtingi nuo tų žmonių, kurie vadina save darbdaviais. Kad darbininkai žmonės yra vedžiojami už nosies per kapitalistišką spaudą, tai to nė vienas neužginčys. Nors mes, lietuviai, neturime didelių turčių, bet tie, kurie jau turi šiek-tiek daugiau verčios už paprastą darbininką, tai jau ir bando užtarti turčių reikalus. Reiškia, kad jų tikslu jau yra lyginties su turčių klesa.

Taigi darbininkiškos spaudos pareiga nurodyti darbininkams teisybę, nežiurint, ar tas turčiams tinka arba ne. Klesų kovoj visada tas galės buti pergalėtojum, kuris bus stipresnis ir geresnes kovos apystovas turės. Todėl stiprinkime savo spėkas ir rupinkimės užimti geras apistovas tarpe žmonių, tada mes busime pergalėtojais tų visų negerumų, kurie yra sutverti per turčių luomą. Lai gyvuoja "Kova" ir abelnai darbininkų spauda!

P. Galskis.

Liudna Dainelė.

Brangi gamta turtais savo
Vėl žemę užklojo:
Miškai, pievos sužaliavo,
Paukščiai sugiedojo.

Ir lakštutė-paukštužėlė
Ant medžio šakelės
Ramins vargšę, našlaitėlę—
Skambės jos dainelės.

Bet matutės-sengalvėlės
Nenušvies veidelio,
Nes ašaros-serbintėlės
Plus jai iš akelių.

Verks kas mielą vakarėlį,
Verks kas mielą rytą,
Verks sunučio vargdienėlio,
Kuris karėj krito.

Trauks lakštutė dainužėlę,
Kels širdyse jausmą,
Brauks matutė ašarėlę
Kentėdama skausmą.

Eis į lauką; jieškos vietos,
Kurioj kova buvo,
Kur dirvos krauju aplietos,
Kur sunelis žuvo.

Ir nuėjus-nusviravus,
Suras daug kapelių,
Didžiam' skausme sudejavus,
Parpuolus ant kelių,

Keiks karalių, keiks tėvynę
Ir sierą žemelę;
Keiks kas laimę jos sumynė—
Pervėrė širdelę.

21-IV-15. **Saulės Brolis.**

PROSTITUCIJA.

Kaip gamtoj, taip ir draugijoj, yra tik vienas amžinas ir nepermaldaujamas įstatymas — **įstatymas nuolatinio keitimosi.**

Kuomet mes atskleidžiame historijos lapus, tai matome, kad žmonija nevisuomet gyveno taip kaip šiandien.

Matome laukinį žmogų, kuriš skyrėsi nuo kitų gyvunų tik tuomi, kad jis galėjo, geriau sakant, buvo priverstas, **protaut.**

Su prasidėjimu žemdirbystės, prasideda vergijos laikotarpis, kurį irgi tam-tikros gyvenimo aplinkybės pakeičia feodalizmu — baudžiava.

Su prasidėjimu šiandieninės galingos industrijos išnyksta, kaipo savo laiką atgyvenęs, feodalizmas, o užstoja laikotarpis šiandieninės alginės vergijos.

Žiurint akimis materialisto į visą šitą keitimosi procesą, negalima turėt nei mažiausios abejonės, kad ir šitas draugijos surėdymas turės persikeisti į geresnį — tobulesnį.

Mes tvirtiname, ir tai ne tuščiomis frazomis, bet tikrais gyvenimo faktais, kad ateitis, ir tai netolima, priklauso **Socializmui.**

Kaip kiekviename historijos laikotarpyje, taip ir šiandien yra žmonės, kurie priešinasi visam tam, kas prakilnu ir šventa.

Socializmui priešinasi visi tie, kurie jo nesupranta, tie, kurie gyvena iš kitų triuso, ir jų papirkti dvasiški parsidavėliai.

Rods neapsiriksiu, jeigu pasakysiu, kad bjauriausiu gaivalu žmonių draugijoj yra tie, kurie už kelis trupinius aukso parduoda visą galybę savo dvasiškos spėkos, kad tuomi dar ilgiau pratęst tą, kas bjauru, nepakenčiama.

Jie, tai yra, tie dvasiški parsidavėliai, negalėdami atsispirti prieš tvirtus Socializmo teorijos argumentus, stengiasi pavartoti suvis kitokį kovos budą.

Jie, kad nukreipti žmonių opiniją kiton pusėn, stengiasi per kapitalistų palaikomą spaudą, iš pamokslinyčių ir nuo estradų suverst ant Socializmo visas niekšystes, kokias tik gali sumislyti.

Viena tokių socializmui primetamų niekšysčių yra, buk socialistai pripažįsta daugpatystę, t. y., buk mes norime įvest tokią tvarką, kurioje vyras galės gyvent su visom moterim.

Ar tas teisybė? Ne, mes tvirtiname kaip tik priešingai.

Mes sakome, kad socialistiškoj draugijoj forma šliubo bus **ideališka meilė,** kas yra griežtai priešinga kokiai ten daugpatystei, visokiai prievartai ir pasileidimui, ir šitoji ideališkoji meilė galima vien socialistiškoj draugijoj, o ne kitokioj.

O ką matome šiandien? Štai ką rašo šiame klausime garsus vokiečių soc. rašytojas Karl Kautsky:

"Spėka pasipriešinimo moterų, kurios iki šio laiko buvo uždarytos sferoj naminės šeimininkystės ir didesnėj dalyj turi labai liudną įvaizdą apie visuomeniškąjį gyvenimą ir organizacijos galę, — yra taip silpna, kad samdytojas, mokėdamas kur-kas mažiau negu reikalinga pragyvenimui, drįsta nurodyti **prostituciją,** kaipo pašalinį moteriškei uždarbį.

"Įvairiose pramonijos šakose vis besididinantis moterų darbininkių skaičius visur paskui save veda prostituciją.

"Šalyje gerų papročių ir baimės dievo (Vokietijoj) yra daugelis 'žydinčių' pramonės šakų, kuriose darbininkės taip mažai apmokamos, kad jos turėtų mirt iš bado, jeigu neužsiimtų prostitucija.

"Darbdaviai net drąsiai skelbia, kad ypatingai ant tos žemos mokesties už darbą ir tegali stovėti visas "žydėjimas" jų pramonės. Augštos algos ją sunaikintų.

"Prostitucija taip sena, kaip ir klesos žmonių draugijoj.

Bet pirmiau prostitutės savaimi perstatė lyg kad vidurinį elementą tarpe vagių ir elgėtų, jos buvo dalyku, kurį draugija galėjo sau daleist, vienok išnykimas kurio negalėjo pakenkt jos egzistencijai.

Dabartiniu laiku jau ne vien elgėtos ir tinginės, bet ir dirbančios moterįs priverstos pardavinėti savo kuną.

Suprantama, kad jinai praktikuojama vien su moterimis iš darbininkų klesos.

Ir šitoji daugpatystė taip giliai įleido savo šaknis šiandieniniame surėdyme, kad jos praktikuotojai visur šaukia, jog prostitucija butina!

Jie negali sau persistatyt, kad su išnykimu proletariato alginės vergijos kartu išnyks ir prostitucija, t. y. abelnai negali sau persistatyt draugijos be daugpatystės.

Dabartinė daugpatystė yra išradimu augštesniųjų draugijos sluogsnių, o ne proletariato.

Drauge, skaitytojau! Šitą ir kitus klausimus "Kova" aiškina jau 10 metų, ir aiškins juos taip ilgai, iki darbo žmonės nesupras juos tikroj to žodžio prasmėj ir visi kaip vienas stos po **Tarptautinio Socializmo** vėluku, kad nugriaut šį netikusį draugijos surėdymą, o ant jo griuvėsių įsteigt draugiją **Laisvės, Lygybės ir Meilės.**

Ar tu nepadėsi jai tame šventame darbe?

J. V. Stalioraitis.

MOTERŲ SKYRIUS

ATSILIEPIMAS Į MOTINAS.

Ko liudnaujat motinos? Kas slėgia jusų dvasią ir naikina jusų spėkas? Gal spaudžia jums širdį skausmai, žiurint į šią vargingą pasaulį, kad pilnas yra erškėčiuotų gyvenimo takų. Pasakykit, mylimiausios mus motinų, kas veria jusų širdį kalavijais, kas žeidžia jusų kuną ir dvasią žaizdomis? Matome jumis su išblyškusiais veidais maldanjant pagelbos iš viršgamtiškų dvasių, bet veltui... Jusų balsai dingsta dausų erdvėse, nyksta jusų viltis, lieka tik ašaros ir nuliudimai jums ir jusų vaisiai — sekančiai kartai.

Mylimos musų motinos pakelkit savo nuliudusias galvas, pažvelgkit koks jusų likimas ir jusų veikų? Kur jusų tas turtas, kurį penejot savo krutimis, ir auklėjot ant nuvargusių rankų? Nevieną ašarą išliejot, nevieną naktį be miego palikot, o kiek kartų pervėrė jusų motiniškas širdisbaimė apie jusų kudikio sveikatą, gyvastį ir ateitį... Kur dingo ta motiniška meilė, kada glaudėt prie savo krutinės ir žadėjot neapleisti pakol kraujas nenustos plastėjęs jusų gįslose. Kada mes — jusų vaikai paaugom jųs išsižadėjote musų ir nesigailit, kuomet musų krutinės varstoma peiliais...

O motinos, motinos! pažvelgkit į Europą, išvysit apie 15 milionų jusų puikiausių sunų, kuriuos jųs mylėjot labiau už save, o šiandien apleisti, užmiršti, kad jie ant karės lauko papludę ašarose, daugybė jų kenčia žaizdų skausmą, kenčia šaltį ir alkį, vieni be rankų, kiti be kojų, treti laukia, kad tik greičiau nustotų kvėpavę.

Guli ant karės lauko agonijos apimtas, neprisišaukia nei jusų pagelbos. Ir jusų motiniškos širdįs jiems šaltos — nejautrios. Atskirtas nuo genčių ir gimdydojų, niekas neaplanko toj verksmingoj valandoj. Vientik kraujagodžiai kirkliai, varnai ir kranklai aplink skraido ir laukia paskutinio kvapo, kad išplėšus iš jusų sunų tąs širdis, kurių jausmus jųs taip atjausdavot, kad iškabinus tąs akis, kuriomis jus taip gėrėdavotės ir į jąs žiurėdavot, kad sukapojus tąs lupas, kurias jųs taip karštai bučiavot...

Motinos, tie nelaimingieji jusų sunųs savo mirčia ir kančiomis prakeikia savo gimdytojus, prakeikia tą valandą, kurioj užgimė ir tąs dienas, kurios leido jiems išaugti, kad likti aukomis tyronų, pašaru kanuolių.

Krupai, Schneidęriai, Schvabai pristato karei drąskančią medegą, o jųs, motinos pristatot gyvą medegą, kad ten ją drąskytų. Jųs aukaujat dalį savo kuno, dalį savo kraujo!

O motinos! Ar ilgai jųs mus auklėsit vien delto? Ar ilgai dar mokysit mus buti žmogžudžiais, kad aukauti savo gyvastį ir atimti kitiems delei gaujos kraugerių tyronų: caru, kaizerių ir turčių klesos neprisotinto godumo?

Motinos! Pažvelgkit savo motiniškom akim į savo sunųs ir dukteris, o išvysit, kad jųs juos gimdot delto, kad jie žutų, karėj bei skurdo purvuose. Pulkai vaikščioja gatvėmis diena į dieną, kaipo valkatos, peršalę, nevalgę, be cento, be pastogės ir niekur negali surasti darbo delei palaikymo gyvatos.

Apie 300,000 dukterų prostitucijos namuose, apie 2 milionai mažų kudikių dirbtuvėse su išblyškusiais veidais, tik čionai, Amerikoj, toj laisvių šalyj, nekalbant apie Europos ir Azijos skurdą. Pažvelgkite į tą milioninę minią varguolių, tai jusų vaikai sunykę, suvargę ką-tik slankioja po sunkia kapitalizmo našta.

Prisižiurėkit laukų ir girių žvėrelėms ir oro paukščiams, o išvysit, kad jie už savo jauniklius savo gyvastį aukauja.

O motinos! Jųs mylėjot mus kudikystės dienose, mylėkit ir dabar, neapledote musų, kaip mes buvom silpni ir reikalavom jusų pagelbos, neapleiskit musų nei kovoje už buvį.

Motinos ir sesutės! padėkit pakelti liaudį iš nežinės miego, padėkit mums numesti tą tyranijos jungą nuo musų pačių, padėkit sutraukti pančius ant musų rankų. Nepasilikit, bet eikit kartu su mumis, jeigu jųs leidote mums gimti ir buti šiame pasaulyje! D. J. K.

LIAUKIMĖS MITĘ SAVO KUDIKIŲ KUNU.

Tuli iš musų žinome iš pasakų, kad kur tai tarpe Afrikos ar kokių tolimų salų laukinių gyventojų esanti žmogėdystė, tarptautiniu žodžiu pasakant — kanibalizmas. Bet jeigu kas mėgintų parašyt pasaką, kad kanibalizmas gyvuoja tarpe Europos dei Amerikos civilizuotų tautų, tokį mes visi vienu balsu apšauktumėm bepročiu ar begėdišku melagium.

Tačiaus tikriau dalykan pažvelgus, žmogėdystė pilniausiai gyvuoja tarpe "civilizuotų" žmonių. Nekalbant apie kares, kuriose žmonių krauju ir kunu tukinama neprisotinamas kapitalas, kurio augimas reikalingas jo savininkams, nekalbant apie darbininkų, kariuomenę, kuri žuva del kapitalisto pelno šimtais tukstančių kasmet prie darbo mašinų ir ligų ėdama, kapitalizmo systema dar ėda niekam nieko nekaltus jaunučius kudikius. Teisingai kas toks amerikiečiams pasakė: siunčiate misionierius žmogėdžius artimo meilės mokintų, užmiršdami, kad jums tas mokslas labiau reikalingas. Piktinatės kanibalizmu, o savo kudikių kunu ir krauju mintate.

Pereitais metais New Orleanse atsibuvo konvencija delei nureguliavimo globos ant vaikų, dirbančių fabrikose ir pramonijos įstaigose. Tos konvencijos pirmininkas Norway Williams savo prakalboje pasakė: "Visuomenė turi priedermes, kurių ant jos neuždeda rašyti įstatymai. Visuomenės pažiuros link auklėjimo ir globėjimo vaikų daug skiriasi nuo pažiurų teisėjų, besivaduojančių rašytais įstatymais. Visuomenės priederme yra stengties palengvinti kiekvienam nešančiam persunkią naštą. Musų šalies konstitucijos viršiausiu principu yra apsaugojimas ypatos laisvės ir privatinės nuosavybės nepaliečiamybės. Juo labiaus stengsies taikyties savo sprendimuose teisėjas su tais musų konstitucijos principais, juo labiaus jis nusitolins nuo rašytų įstatymų.

"Visuose pramonijos centruose, kur vaikai ir moteriškės perdaug apsunkinti fabrikiniu darbu, ten žmonės pradeda insitikinti, kad tokius konstitucijos įstatymus butinai reikalinga pakeisti.

"Skaudžiu yra faktu, kad teismo viršininkai ir universitetų bei mokyklų darbininkai linkui tiesos supratimo tik šabloniškai prirengti. Jie žino savo pareigas tik sausam paragrafui, įstatymo raidei. Įstatymdavėjai turi užkišmtas ausis ir negirdi kaskart galingesnį reikailavimą visuomenės, reikalaujančios iš jų pildymo pareigų visuomenės labui—"

Dr. F. Dickinson, pasmerkdamas siuntimą nesubrendusių vaikų į darbą, pasakė:

"Lai kudikis turisi gerai ir lai jaučiasi tvirtai, kaip tik tas yra galimu. Kaip pasibaisėtina piktadarystė yra tas, kad 14-os metų amžiaus kudikiai siunčiami darban, kuomet visas fiziškas vaiko ar mergaitės sudėjimas tuo laiku labiausiai keičiasi ir jaunuolio energija, kuri turi dėti pamatus ateinančiai kartai, yra suaikvojama darbui pelno delei! Jeigu mes ištikrųjų rupintumėmės kudikio gerove, niekuomet jo nepasiųstumėm fabrikon — prie darbo 14-e jo amžiaus mete, priešingai, saugotumėm jį nuo fabrikos iki 21 metų amžiaus".

Vienas delegatų L. Hine perstatė sekantį darbininkų vaikų padėjimo paveikslą:

"Jeigu surinktume visus Amerikos fabrikose dirbančius vaikus ir sustatytume į eilę ir lieptume jiems visiems praeiti pro mus, reikėtų stovėti penkis metus kol jie visi praeitų, o jųs jeigu norėtumėt pasidaryt sau tiek vargo ir prižiurėti į kiekvieną tų skurdžiausiųjų iš skurdžių, nelaimingiausiųjų iš nelaimingųjų — sušuktumėte: 'kas per baisenybė nelaimės! Kokios baisios darbo pasekmės matomos visame kudikio organizme!' Neprisižiurėję negalite turėt supratimo, kaip pasibaisėtina piktadarystė daroma kasdien milionams kudikių!"

Kas gi nepasipiktins tokiu kudikių padėjimu? Ar tie patįs gimdytojai, kurių širdįs tur krauju apsipilti, matant savo kudikį tokiame padėjime, neprotestuotų priešais uždraudimą žudyti fabrikiniu darbu jų kudikio? Taip! Tėvai kudikių tą pasibaisėtiną piktadarystę papildo, budami prie to priversti savo padėjimo sąlygų, kurias pagamina šiandieninis kapitalizmo surėdymas.

Ar daug yra to surėdymo priešų?

Ar tu mielas skaitytojau bei skaitytoja esi vienu tų, kurie prieš tokį žmogėdišką surėdymą kovoja? Tikriausiais kovotojais del panaikinimo kapitalizmo ir įvykdinimo socializmo yra tik darbininkai, susivieniję į Socialistų partiją. Ar esi jos narys? Jeigu ne, tai aiškiausiai tuomi prirodai, kad sutinki su kanibalizmo gyvavimu.

DAUGIAU, DAUGIAU PAVA SARIO GĖLIŲ.

Satyro Užpečkis

KODĖL TALKININKAI VERŽIASI Į KONSTANTINOPOLĮ.

— Kodėl francuzų, anglų ir rusų jureiviai taip energiškai veržiasi į Konstantinopolį?

— Labai aišku, kodėl: ten yra daug haremų.

NE TOKS KVAILAS KAIP IŠRODO.

— Jųs nesate toks kvailas, kaip išrodote.

— Tuom tai aš ir atsiskiriu nuo jusų.

GERI VOKIEČIŲ SKILVIAI.

Girdėti, kad, vokiečiams stingant miltų, jie darys iš šiaudų miltus ir keps duoną. Gerai. Vokiečiai turi gerus skilvius. Jie surijo tiek lenkų, čekų ir lietuvių; tat ir akmenis galėtų sužlebčioti.

KODĖL RUSAI TERIOJA PRUSUS.

Rusai, laike paskutinio savo įsiveržimo į Prusus, degino kaimus, miestus ir šaudė civilius gyventojus. Vienas amerikonų korespondentas rašo, kad rusai buvę priversti tai daryti, nes jaunos moterįs ir merginos savo akutėmis šaudė į caro kareivius. Kaip gi nekeršyti už tokį barbariškumą?

KAM JIS APSIVEDĖ.

— Sakyk, mielas, ar tu mane todėl imi už moterį, kad aš daug pinigų turiu?

— Ne, miela. Aš vedu tave už moterį todėl, kad aš turiu mažai pinigų.

PAČIOS IŠDIDUMAS IŠAIŠKINTAS.

— Sakyk, kumai, kas yra do priežastis, kad mano pati pasidarė labai pasiputusi ir išdidi?

— Ar nežinai, kad jos sesuo tapo kunigo gaspadinė? Todėl ir didžiuojasi.

KUNIGAS DUOS INFORMACIJAS MERGINAI.

— Ką sugriešijai? — klausia kunigas merginos.

— Ieškojau žodyne, ką reiškia kai-kurie... man... nesuprantami žodžiai.

— Tai griekas. Ar negalėjai ateiti į mano namus pasiklausti?

KODĖL KUNIGAI PILVOTI.

Kodėl kunigai ir jų gaspadinės turi tokius didelius pilvus? — klausia Džianukas.

— Todėl, kad jie yra dvasios šventos pripompuoti, — atsako Čaliukas.

— Tai turbut ir tas paršas yra dvasios šventos pripustas, kad nešiojasi tokį didelį pilvą, — padaro išvedimą Džianukas.

LIETUVIAI DUMOS ATSTOVAI SUPEIZAVO TAUTĄ

Skandalas Dumoje! Žydai, latviai, muzulmanai, estai ir tt. ir tt. Dumoje sakė prakalbas, užtikrindami rusų valdžią, jog tų tautų sunųs iki vienam guldys galvą už carą Mikę, — o lietuvių atstovai pražiopsojo tą valandą, nepasigyrę lietuvių ištikimybe carui. Ir, matomai, musų atstovai nei Dumoj nebuvo tame iškilmingame momente, kaszin, ar poteriavo, ar špitoles šventino, ar "Boże caria" giedojo, — tik musų tauta pasiliko supeizota ir tiek.

CARO ŠVENTAMJAM UŽGINTA PASKAITA.

Kurie tikisi iš caro Lietuvai autonomijos, gaus rusišką špygą, o ne autonomiją. Caras, kaip ir ligšiol, duos lietuviams teisę tik "Boże cari" giedoti ir melstis už jį. Ve ir "Draugas" praneša, kad ir tokiam caro šventamjam, kaip Yčui, policija uždraudė skaityti paskaitą apie Lietuvą.

REIKIA GUDRUMO GAVIMUI AUTONOMIJOS.

"Draugas" sako, kad reikia gudrumo, idant gavus Lietuvai autonomiją. Bet dabar jau nėra vilties gauti autonomiją: pirmeiviai atsisakė veikti draugę su gudriausiais vyrais (atsiprašau, gal ir skapais) — kunigais. D. K.

DU KLUBO PIRMININKAI.

So. Bostono Lietuvių Ukės Klubas turi laikyti du pirmininku, nes vienas, dr. Jakimavičius nemoka lietuviškai perstatyti kalbėtojų, o kitas K. Kirkelinas nemoka angliškai. Todėl tą "džiabą" dalinasi pusiau. Panašiai atsitiko, kada reikėjo perstatyti kongresmaną laike pe... tarųjų klubo prakalbų. Tas.

IŠ KLUBO GYVENIMO.

Boston. Kaip tik Kolumbas atrado Ameriką, jau ir lietuviai vaikščiojo baltomis kelinėmis po Bostoną ir organizavo "citizen sosaides ir klubą". Dabar tas klubas neprisitaiko prie aplinkybių ir vis naujos žaizdos žeidžia jo širdį. Buvusiojo pamaldose buvo net 6 spyriai ir 6 dabotojai, kad senbeniai pančiakų merginoms nemaustytų.

Dabar merginos žada skelbti straiką ir nelankyti daugiau tokių pamaldų.

O buvusios prakalbos jokios naudos klubui neatnešė.

Vargas yra organizuoti, dar didesnis vargas pančiakas ...boti.

KAIP DANGUI, TAIP IR ANT ŽEMĖS.

Kaip visur, taip ir Bostone. Tautiškas lapelis švilpia tautiško skudučio, taip, kaip "vyčių" generolas Gabrys po Paryžiaus gatves švilpia Lietuvos autonomijos. Kaip to lapelio ... do negirdėti, taip-pat ir "vyčių" generolo Gabrio pasekmių ... šlupt. Tą tautišką skudutį ... čia garsųs vyrai, atsižymėję ... roj ir daug skandalų pridarę. Na, pirmyn, o "Vėžys" traukia atgal. Voboliukas.

KATRAS IŠ TŲ GYVUNŲ IŠMINTINGESNIS?

PASIKALBEJIMAS DEDES SU POVILU

DĖDĖ ORGANIZUOJA "VYČIUS" KARĖN UŽ CARĄ.

— Klausyk, Povil. Jeigu caras bus sumuštas šitoj vainoj, tai tiktai per tuos raudonus masijošius cicilikus. Rosijoj cicilikai kelia buntus, kad žmonės neitų į vainą; o Amerikoj pabėgusiejie iš Rosijos cicilikai atkalbinėja, kad žmonės iš čia nevažiuotų į Rosiją padėti muštis su tais neprieteliais vokiečiais. Mums, lietuviams, reikia savo galvas dėti, kad vokietys butų sumuštas, delto, kad vokietys labai paniekino musų vierą ir dievą Lietuvoje: nudaužė bažnytėlėms bokštus, komunijas vištoms sulesino, o bažnyčias arklių pristatė.

— Socialistai velija žmonėms gero. Todėl socialistai atkalba juos, kad neitų lieti kraują už savo teriotoją carą. Caras pavergė lietuvius, per kelis desėtkus metų nedavė jiems spaudos, visaip spaudė, baudė ir žemino. Jeigu koks lietuvis stoja už carą, tai toks yra ubagas dvasioje ir vergas, nes laižo kojas savo prispaudėjui. Toks panašus į šunytį, gaspadoriaus plakamą, bet laižantį gaspadoriaus kojas už plakimą.

— Kaip tu gali lyginti lietuvį prie šunies? Kai matai išbelsiu tau dantis už žeminimą tautos, tu, išgama, tu. Aš stoviu už rusus todėl, kad rusų tauta yra garbingesnė už vokiečių, ir mums, lietuviams, unoras, kad mes esame iš Rusijos. Kad aš nebučiau persenas, tai kaip matai važiuočiau vokiečių mušti.

— Važiuok, nes čia esi visai nenaudingas. Gal gausi nors autus maskoliams skalbti?

— Juokai, Povil, į šalį. Čia yra rimtas dalykas. Aš vakar buvau pas ruską konsulą ir nopėjau užsirašyti į liuosnorius. Bet jis mane atmetė; sako, persenas. Aš sakau: aš turiu daug "vyčių" vaisko, katram aš busiu generolu. Jeigu aš but vyrastu žalnierium persenas, tai ašsu persenas but generolu. Bet konsulas man vėl gražiai atsakė: Tu esi smarkus vyras, bet nežinai muštro nei rusų kalbos. Todėl esi nereikalingas. Bet tavo vaiską, tai priimtume, jei butų trumpa kareivių. Tokiu spadbu, Povil, aš liksiu Amerike, taipo "vyčių" organizatorius, ir busiu juos į seną krajų ant vaidos už tėvynę.

— Dėdė ėsi toks menkas suimas, kad nei tie gyvulėliai "vyčiai" dėdės neklausys, bet, iš savo pusės, aš norėčiau, kad jie važiuotų karėn gauti galą, vieton to, ką dabar kelia muštynes ir vaidus tarp Amerikos lietuvių.

— Buk žmogus, Povil. Nesikarščiuok taip daug. Storokis suprast dalyką. Tu nedaryk taip, kaip daro visi musų raudoniejie masijošiai — jie visi rėkia prieš vainą, todėl ir tu, jų prisiklausęs, rėki prieš vainą. Kol nebuvo vainos, tai dar ir mudu susišnekėdavova, o dabar tai rodos nėra. Jei tu žinotum, kad vaina atneša didelę naudą, tai ir tu siųstum vaiską iš Amerikos. Vienas dalykas — tai carui pagelbėtum, o kitas dalykas, tai sau buvį palengvintum.

— Iš karės nėra nieko gera, o tiktai neapsakoma blėdis. Aš nematau, kokiu budu man pagerėtų buvis, jeigu aš remčiau karę.

— Tu, Povil, esi mokytas, ale durnas. Aš seniai sakiau, kad mokslas — ne protas, o protas — ne mokslas. Tu išmanyk, kad šita karė atnešė žmonijai neapsakomą naudą. Dabar Amerike darbai prastai eina, o jeigu ne vaina, tai dar prasčiau eitų, ir žmonių be darbo dar daugiau butų. O kai vaina yra, tai negali tiek grinorių privažiuoti; reiškia, vaina sumažina darbininkų. Todėl pasidaro daugiau darbo senesniems amerikonams. Kitas dalykas. Vajavojančioms šalims reikia ginklų ir parako. Tai Amerika gauna didelius ordelius, ir pasidaro darbo milionams Amerikos darbininkų. Sy. O dar ir trečias dalykas. Yra daug gerų tėvynainių, ką iš Amerikos važiuoja į seną krajų ginti savo tėvynę. Čia vėl susimažina darbininkų, ir per tai pasidaugina darbo del likusių Amerike. Ką tu gali sakyti prieš tuos argumentus?

— Tie dėdės argumentai yra labai žiaurųs ir neišlaiko kritikos. Dėdė užgiri, kad butų žmonės žudomi, idant pasidaugintų darbų. Anot dėdės, kada pasidaro perdaug darbininkų, o permažai darbo, tai reikėtų išžudyti tulą skaičių darbininkų, taip kad likusiejie turėtų darbo. Reiškia, jeigu kas dirba kokį darbą, o dėdė neturi darbo, tai eik ir užmušk jį, tada gausi darbą. Ar ne taip?

— Kad tu, Povil, nesupranti dalyko. Užmušti žmogų, kad gaut jo darbą, — tai yra smertelnas griekas. O vainą, tai Dievas priliko. Žiurėk ir raštas šventas — biblija rašo, kad Dievas liepė vesti vainas. Taipgi Dievas prisakė visiems žmonėms buti patriotais ir ginti savo tėvynę nuo neprietelių. Sy. O kad dievas taip surėdė, jog vaina atsitiko bedarbės čėse, tai čia yra didelė Dievo apveizda, kad žmonės daugiau darbo turėtų.

— Dievu ir patriotizmu dvasiški ir svietiški valdonai ir visoki rakaliai pridengia savo tamsiausius darbus. Jiems gi patiems pinigas tai dievas. Vokiečių kaizeris daug kalbėjo ir kalba apie dievą, kad žmonės tikėtų, jog kaizerio reikalas tai esąs dievo reikalas. Bet to paties kaizerio paliepimu vokiečiai, kaip dėdė sakai, nušaudė bažnyčioms bokštus, sulesino vištoms komunijas ir sustatė bažnyčiose arklius. Francuzai, anglai ir rusai taipogi šaudė į savo priešų dievnamius. Aišku, kad dievas ir patriotizmas — tai tiktai priemonės, kuriomis apdumiama akįs prasčiokams žmonelėms. Karę —tą patį nedoriausiąjį darbą — valdonai ir kunigai ir pašventina dievu ir patriotizmu, ir dėdė esi vienas iš tų mulkių, kurie panašiomis pasakomis duodasi susivedžioti.

— Tu, Povil, mane sušnekėjai, bet aš tau netikiu ir tuoj rašau gromatą "vyčių" bosui kun. Kemešiui, kad jis man priduotų argumentų prieš tavo mandrus išvedžiojimus.

Džėkis Kopustas.

Victor Hugo.

ATEITIES TAUTA

Vertė Julius Mickevičius.

Dvidešimtas amžius susilauks ypatingos tautos. Šita tauta bus viena iš didžiausių ir skaisčiausių tautų pasaulyj — ji nevaržys niekeno liuosybės. Ji bus skaisti, turtinga, naši, pilna širdingumo del žmonijos labo. Ji neras jokio skirtumo tarp karaliaus ir skurdžiaus; purpuro papuošalus vieno jį nelabai skirs nuo raudonų parvų kito.

Autoritetui ji priduos tiek-pat vertės, kiek mes šiandien priduodam stabmeldystei; presos šnekos jai tik išrodys tuomi, kuomi mums šiandien burtininkų pasakojimai išrodo.

Į raštininkų persekiojimą ji žiurės taip, kaip mes šiandien žiurim į astronomų persekiojimą. Ji turės augščiausią teisybę. Ji priešįsis visokioms barbarystėms. Pasirodymas ešafoto ar kartuvių sukels joje didžiausį pasipiktinimą. Toje tautoje bylos ir baudos sykiu su tos tautos tobulybės augimu tirps taip, kaip saulei pasikeliant į augštį, tirpsta sniegas bei ledai.

Rubežiuojamų upių vietą užims liuosos upės. Sulaužymas tilto bus lygiai taip nedaleistinu dalyku, kaip kad galvos nukirtimas, ir kanuolinis parakas ras sau kitokį pritaikymą. Salietra, kuri šiandien turi galę krutines ardyti, tuomet ji bus kalnų vertimui panadojama.

Ši tauta pripažins užu įstatymdavėją darbą, kuris lyginasi gamtinei tiesai. Intekmėje šitos viską judinančios tautos, neišmatuojami Amerikos, Azijos ir Australijos žemės plotai, bus civilizuotiems išeiviams atidaryti. Tie Pietinėj Amerikoj 800,000 jaučių, kurie kasmets kailių delei sudeginami, bus suvalgomi.

Šita tauta sanprotaus taip: jeigu vienoj pusėj Atlantiko didmario randasi laukiniai jaučiai, tai bent antroj pusėj randasi alkani žmonės. Ir po tokio persitikrinimo ilga eilė varguolių užplauks ant nežinomų, nutukusių individumų. Į Kaliforniją trauks ne del aukso, bet del žemės; bėdžiai ir nudriskėliai, tie nelaimingi broliai musų trumparegės ir egoistiškos "civilizacijos gadynės", bus tuomet po visus šildančia saule visi lygiai aprupinti.

Žmonija iš persipildžiusios metropolijos, lygiai kaipo ir bičių spietis, išsiskirs, kad savo namais ir tvoromis naujus kontinentus apjuosti. Kiekvienas, kuris norės, ant jaunos ir svetingos žemės ras sau pastogę, turės laiko ir galės savo laime, gerove ir gamtos turtais džiaugtis. Vienintėlėmis išlygomis bus: gyventi ant visos šios žemės pritinkamai, pripažįstant save lygiais piliečiais ir darbininkais. Tokiu budu, gamtiška-žmogiška tiesa, — ta įgyta liuosybė, ta dvasios ant medegos viršenybė, ta viršenybė žmogaus ant gyvuolio bus pasiekta; visuotinas labas bus visos žmonijos savasčia.

Vienybė kalbų, vienybė genčių, vienybė meridijanų, panaikinimas parazitų luomos — atgabens žmonijai neapsakomai didelę naudą; nebus tada bedarbių, nė dykaduonių. Milžiniškos išlaidos karės reikalams taps panaikintos. Keturi milionai jaunų, drutų darbininkų, kurie aprengti į uniformą pastoja draugijos parazitais, taps žemdirbystei bei industrijai sugrąžinti.

Visos geležįs ir plienai, kurie šiandien formoj kardų ar retėžių atsiranda, taps į plugus ir į kitus darbo įrankius perkalti.

Nebus tada jokių alinimų; gabumai vieno bus apspręsti per visus. Lygybė ir laisvė pamins po savo galingomis kojomis nelaisvę; kalėjimai bus mokslainėmis paversti; tamsybė panaikinta, žmogus, kurs nemokės skaityti, bus apsireiškimu taip retu, kaip kad aklagimiai.

Ta tauta nesivadins save Francija, ji vadinsis Europa.

Ji vadinsis Europa XX šimtmetyj, o sekančiais tobulybės amžiais ji save **žmonija** apšauks. Visa tai, kas veikiasi prieš akis XX-to šimtmečio, yra nauju Europos pamatu.

Dabartinėj valandoj, kurioj mes gyvenam, randasi buities atžala, žymi civilizacijos idėa: ten kraunasi tikrosios Europos žiedai.

Ši busianti Europos tauta nunai matosi lyg pančiuose surakinta sparnuota esybė.

XX šimtmetyj ji tuos pančius sudaužys ir ant visos žemės savo du sparnu išskleis— vieną liuosybės išauklėtą, kitą — valios.

KAS STUMIA PIRMYN CIVILIZACIJOS VEŽIMĄ SU JO TURTAIS IR KAS JĮ SULAIKO?

Kaip Kovoti prieš Muses?

Musēs yra nešvarios ir pavojingos žmonių gyvasčiai. Gimusios nešvarumuose-išmatose, užaugusios nešvarumuose, jos maitinasi nešvarumais ir išnešioja nešvarumus aplinkui, ne tiktai darydamos tiesioginį nemalonumą, bet taipgi sēdamos ligas ir mirtį, kur tiktai jos pasisuka.

Musēs nešioja ligų gemalus ant savo paviršiaus, lyginai kaip šuo nešiojasi blusas, ir atrasta, kad viena musē gali nešiotis 350,000 ligos bakterijų. Philadelphijos sveikatos skyrius paēmē vieną musę, kurią rado vieno bēdino žmogelio sriuboj, ir faktiškai apskaitē, jog jinai turējo pusketvirto miliono bakterijų tiktai ant savo kuno paviršio. Bet musēs nešiojasi savo viduriuose dar daug daugiau bakterijų, kuriomis gali užkrēsti valgius iš savo mēšlų ir vēmalų.

Musēs gali žmogų užkrēsti šiltinēmis, džiova, viduriavimu, kraujalige ir daugeliu kitų ligų.

Musēs atlekia į musų virtuves ir valgstubes nuo mēšlų, iš spjaudtuvų, nuo padvēsusių gyvulių, nuo spjaudalų ant gatvēs, nuo puvančių augmenų ir tt. — ir vis atgabena galybes ligų bakterijų. Jos apipuola maistą, užteršia gērimą, apninka miegančių kudikių lupas ir akis, skverbiasi į žaizdas. Daugelį ligų galima susekti tiesiog nuo musių. Sunku sau įsivaizdinti, kiek blēdies pridirba tas nešvarus, bjaurus vabalas. Musų pareiga todēl visokiais budais naikinti muses ir neduoti joms plētotis.

Kaip naikinti muses. — Pirmių-pirmiausia privalome panaikinti vietas, kuriose musēs dauginasi. Musēs kiaušinis, idant išsivystytų, reikalauja aštuonių dienų ramybēs tam tinkamose išmatose. Todēl, jeigu nešvarumai yra išvalomi arba sunaikinami bent sykį į savaitę, tai kiaušinēliai neturi laiko ten išsivystyti į muses.

Išmatų indai reikia laikyti gerai uždaryti arba apdengti dratiniu sieteliu, taip kad musēs negalētų prieiti prie išmatų ir tenai dēti savo kiaušinius. Nereikia laikyti jokių palaidų išmatų kiemuose ir kambariuose. Jeigu išmatų ilgai nepaima miesto gatvių valytojai, tai gerai butų jas sudeginus arba užkasus žemēn. Chlorinēs kalkēs, užpiltos ant išmatų, neduoda ten vystyties musių kiaušiniams. Indai, kur laikoma išmatos, privalo buti išvaloma kas savaitę. Išmatų skylēs ant gatvių ir kiemų turi buti taip užtaisytos, kad musēs negalētų pasiekti išmatų. Chlorinēs kalkēs ir čia labai naudingos. Žiurēti, kad niekur apie namus nebutų užsistovējusių išmatų ir nešvarumų.

Kaip apsisaugoti nuo musių. Duryse ir languose vasarą turi buti dratiniai sieteliai. Jeigu jau negalima įdēti tokių sietelių į langus ir duris, tai reikia bent valgomuosius daiktus laikyti po sieteliu, ypatingai pieną, skiriamą kudikiams. Kudikio miegojimo vieta taipgi turi buti apvesta drato ar siulų sieteliais.

Neprileisti musių prie sergančių ypatų, ypatingai prie sergančiųjų šiltinēmis arba džiova. Užmušti kiekvieną musę, kuri įeina į ligonio kambarį. Greitai dezinfektuoti ligonių išmatas.

Labiausiai žudyti muses pavasarį. Pirmosios musēs pasidaugina iki milionų per vasarą. Jeigu matote, kad ant kokio daikto jusų namuose ar aplink namus renkasi musēs, prašalinkite tą daiktą arba apvalykite. Daugiausia musių visados randasi tose vietose, kur esti daugiausia nešvarumo ir purvo. Dvokimas pritraukia muses, o švarųs kvapsniai, kaip pavyzdžiui, gēlių kvepējimas, nuvaro jas šalin. Laikyti viską švariai ir tokiu budu numarinti badu nors kiek musių. T. G.

Korespondencijos.

MONTELLO, MASS.

Didelē Pirmosios Gegužēs Demonstracija.

LSS. 17 kuopa pradēs savo demonstraciją 1 gegužēs kaip 7:15 val. vakare nuo Internal St., ir trauks į miestą su puikiausia muzika į Massasoit svetainę, kur bus laikoma didelēs prakalbos. Užkviesti garsiausi kalbētojai. Tarp jų bus garsusis anglų kalbētojas Thomas Walter Mills, kuris per penkerius metus yra laikęs prakalbų maršrutą po visą Europą, kalbēdamas kasdieną; per dvejus pastaruosius metus laikē prakalbas po visą Australiją. Jo tema bus: "Naujosios Zelandijos tvarka ir darbininkų judējimas". Širdingai užkviečiame dalyvauti Pirmos Gegužēs apvaikščiojime ne tiktai montelliečius ir brocktoniečius, bet taipgi aplinkinių miestelių lietuvius: West Hannoverio, North Abingtono, Bridgewaterio, Tauntono ir Stoughtono.

Broliai lietuviai, parodykime, jog mes suprantame savo skriaudas, ypač šiuose bedarbių laikuose. Čia, Brocktone, dar niekados nēra buvę tokio didelio kriziso čeverykų išdirbystēje, kaip šiais metais. Kasdien atleidžiama nuo darbo vis nauji šimtai darbininkų. Darbininkai, parodykime savo protestą prieš gudrius politikierius, per kuriuos mes vargą kenčiame; parodykime, kad mes galime juos nuversti, jeigu tiktai susivienysime ir panorēsime. Štai kad ir Brocktono politikieriai sugalvojo mums, bedarbiams, "Peace Army of Unemployed" (Bedarbių Taikos Armija). Tą armiją jie tvarkys sekančiai: Per 10 savaičių kasdieną 1000 vyrų (kurie yra padavę savo vardus miesto valdžiai, reikalaudami pašalpos, kaipo bedarbiai) bus mokinama vartoti ginklus ir tie bedarbiai už tai gaus po 5 dol. savaitinēs pašalpos.

Tas reiškia štai ką. Tie bedarbiai bus prirengti kovoti prieš pačius darbininkus laike straikų arba statomi karēn, pasitaikius progai. Tai tokiu budu politikieriai "gelbēja" bedarbius.

Mes gi reikalaukime, kad miestas duotų po 10 dol. į savaitę pašalpos kiekvienam bedarbiui, o vieton mokinimo žmogžudystēs amato, kad duotų bedarbiams apdirbinēti dykai stovinčius miesto laukus, auginti ten daržoves ir tokiu budu piginti pragyvenimą.

Pirmoji Gegužēs tai darbininkų protesto diena prieš išnaudotojus ir išnaudotojų politikierius. Tat sudarykime, didžiausią protesto minią šioje Pirmoj Gegužēje!

Tarptautinēs Konferencijos Delegatai:

M. D. Tuinila,
John Ustupas,
A. Kireilis.

ATHOL, MASS.

Čia neperseniai susitvērē šv. Prano lietuviška parapija, prie kurios gana gerai iki šiam laikui laikēsi bažnytinis choras. Darbavosi daugiausiai parapijos naudai, rengiant teatrus, šokius ir tt.

Dabar nelabai seniai viena mergina, prigulinti prie choro, nusinešē dirbtuvēn susivyniojusi žiurstą į laikraštį "Šakę". Užtēmijo tai davatkos, kurių čia daug yra, ir pranešē kunigui. O kunigas, kuris yra didelis laisvamanių ir socialistų šmeižikas, per pamokslą iškeikē visus giedotojus už skaitymą "Šakēs". Nuo to laiko daugumas daugiau jau neina nei giedoti. Choristēs dabar šnekasi, kad jos to kunigo visai nepaisančios.

Saturno Žiedas.

BELOIT, WIS.

Atsišaukimas delei knygyno.

Nuo sausio mēn. čia gyvuoja Apšvietos Klubas, kuriame jau turime į šimtą narių: vyrų, moterų ir merginų. Mums reikia moksliškų knygų musų knygynui. Todēl atsišaukiame į visuomenę, draugus ir drauges, redakcijas ir knygynus sušelpti mus moksliškais raštais ir laikraščiais. Kas turi liekamų knygelių, meldžiame mums prisiųsti.

Meldžiame redakcijų, kad siuntinētų savo laikraščius, o išleistuvių, kad prisiųstų mums savo moksliškų knygų kainas. Jau esame gavę knygelių nuo įvairių draugų.

Su pagarba
Knygyno Komitetas:
Kazys Didjurgis,
(109 Prospect St., Beloit, Wis.)
Jonas Breiva,
Jurgis Šemaitis.

PITTSTON, PA.

Bagočiaus prakalbos, 4 nauji nariai. Keli patēmijimai.

18 d. balandžio Liet. Knygyno Svetainēje atsibuvo nepaprastos prakalbos. Kalbējo F. J. Bagočius apie bedarbes, socializmą ir kokių budu tas bedarbes galima prašalinti. Papasakojo jisai apie programą republikonų demokratų, prohibicionistų ir singl-taxerių ir palygino su programu socialistų partijos, iš ko buvo galima suprasti gerąsias socializmo puses. Aiškino taipgi, kad socializmas tai nēra jokia sekta, kuri užsiimtų mokinti moralybēs, bet tai yra judējimas, kuris rupinasi vien pagerinimu ekonomiško darbininkų padējimo, panaikinimu algines vergijos ir aprupinimu tų milionų žmonių, kurie yra nuolatos be darbo. Kriminalistų socialistai neišauklēja, tatai jiems negalima jų ir primesti. Pasibaigus prakalbai, klerikas J. Miliauskas uždavinējo kalbētojui klausimus, į kuriuos kalbētojas lengvai atsakē. Beatsakinējant į klausimą apie moralybę, Bagočius pradējo historiškai aiškinti, prirodinējant, kokia didelē nemoralybē viešpatavo net ir pačiame Vatikane, tai klerikas atsistojęs prašē, kad nustotų; "man užtenka ir trumpo atsakymo, nereikia pasakoti historiją visiems". Tačiaus užginčyti visai nebandē, kad taip nebuvo. Bet tokiems norētųsi, kad tik tamsesni žmonēs tiesos nesužinotų. Kunigēlis bažnyčioj ašarodamas keikē ir prašē, kad tik žmonēs nesilankytų ant šių prakalbų, bet, turbut, parapijonai mažai jau paiso, kad prisirinko pilna svetainē publikos. Prisirašē 4 nauji draugai prie 32 kp. LSS.

31 d. kovo buvo prakalbos, taipgi parengtos VII Rajono. Kalbējo M. Dusevičius. Aukų surinkta $4.10; apmokējus prakalbų rengimo lēšas $2.00, likusieji $2.10 pasiųsta Lietuvos Šelpimo Fondan.

Ką sakysit apie musų intelektuališką nesuvystytą tautišką korespondentą p. J. K. A. Zakevičių: Per "Lietuvą" jisai rašo, kad Pittstone išrinktas komitetas Lietuvos gelbējimo fondui 18 d. spalio 1914 metų. Bet man historija parodo, kad tas l. g. f. buvo išperētas tiktai lapkričio mēnesyj. Matematiką iki dešimties pažįstu, bet jokių budu negaliu išskaitliuoti, kaip vištukai gali but išperēti pirma kiaušinio užgimimo!

Tas pat "daktorius" "Vienybēj Liežuvninkų" demokratišku padaužų prakalbas išgiria, bet rimtas M. Dusevičiaus prakalbas paverčia į mēšlą. Beskaitant tų dviejų "laikraščių" iš Pittstono korespondencijas, žmogui užeina į galvą mintis, ar ne perējo to korespondento smegenįs iš galvos į medinę koją?

Vilenčikas.

EASTON, PA.

Balandžio 18 d. Laisvēs pašalpinē draugystē turējo prakalbas. Kalbētojum buvo J. Neviackas iš Brooklyn, N. Y., kuris pirmu sykiu čia atsilankē su prakalba. Kalbējo dviem atvējais; kalba buvo grynai darbininkiško turinio, ypatingai, kada kalbējo antru sykiu apie didžiosios karēs baisenybes, taip, kad daugelį klausytojų sugraudino.

Publikos buvo pusētinai daug; pagirtinai visi užsilaikē, išskiriant tulą "bajorą", karštą kataliką, buvusį straiklaužiu 1908 m. laike audējų straiko vienoje Phillipsburgo šilkų austuvēje. Jis tai norējo suardyt prakalbų ramumą savo netaktiškais klausimais. Bet, gavęs sau pritinkamą atsakymą nuo kalbētojaus, paraudęs iš piktumo, smuko lauk, manydamas, kad ir visi tą padarys. Bet jam, ant nelaimēs, nebuvo nei vieno pesekējo.

Tarpais deklamavo eiles J. Stankienē, P. Kniukštaitē, J. Stankiutē ir 7 metų vaikas A. Meškauskas. Po prakalbų prie draugystēs prisirašē 8 nauji nariai. Dar turiu primint, kad Laisvēs draugija yra sutverta ant pažangių pamatų. Priima už savo narius vyrus, moteris ir merginas. Pašalpą ligoj išmoka visiems lygiai. Todēl didžiuma Eastono lietuvių socialistų yra tos draugystēs nariai ir tenai laisvai darbuojasi. Ketveri metai atgal čia gyvavo dvi SLA. kuopos, kurios tą sykį buvo išbrauktos iš SLA. pagal naująją konstituciją.

V. J. S.

WALLINGFORD, CONN.

Nors laikraščiuose žinių iš šio miestelio ir nesimato, bet nereikia manyti, kad jau čia žmonēs nieko neveikia.

Lietuvių čia randasi suvis mažas burelis, apie 14 šeimynų ir apie tiek-pat pavienių, bet ir tas mažas burelis savo veikimu neatsilieka nuo kitų, kad ir kurkas didesnių lietuviškų kolonijų.

Iš lietuviškų laikraščių čia pareina daugiausia "Kovos", nes net 14 egz., paskui seka "Laisvē", "Keleivis" ir "Draugas".

Draugijų turime tris: LSS. 145 kp., W. L. P. Draugiją, kurion kartu priklauso lygiomis teisēmis vyrai ir moterįs ir 147 SLRKA. kuopa.

Veikliausia iš jų, rodos, bus S-gos kuopa, kuri, nors neskaitlinga nariais (11 narių), bet visgi surengia retkarčiais prakalbas, paskaitas ar šiaip kokį lavinimosi vakarēlį. Kuopa kas mēnuo laiko literaturos susirinkimus, kuriuose draugai lavinasi kalbēt.

Balandžio 10 d. LSS. kuopa bendromis spēkomis su W. L. P. D-ja parengē baliuką tikslu sušelpti nukentējusius nuo karēs. Pirmiausiai drg. V. Krasnickas sudainavo porą dainelių, kurios pavyko labai gerai. Vēliaus deklamavo mažas vaikas A. Stepulevičiukas, kuriam irgi labai pavyko.

Paskui, man paaiškinus apie karēs baisumus ir apverktiną padējimą nuo jos nukentējusių, rinkta aukos. Aukavo šios ypatos: Ch. Stepulevičius 5 dol., J. V. Stalioraitis, K. Cvirka, A. Bankauskas, J. Večkys ir V. Krasnickas po 2 dol.; J. Stepulevičius, F. Cvirka, M. Štatas, A. Krasnickas, J. Ch. Malinauskas, B. Čelkonytē, K. V. Asadauskiutē, J. F. Wenett (vokietys) ir Albert Bajk (lenkas) po 1 dol.; K. Dosinas, S. Grigas, J. Dosinas, J. Striuvas, M. J. Smith (vokietys), O. Stepulevičiutē, F. Cvirkiutē, M. Jokymiutē, J. Bakanas ir J. Pinkevičius po 50c. Smulkių aukų 4 dol. 86 centai. Už įējimo tikietus 6 dol. Viso 39 dol. 86 centai.

Baliaus išlaidos 11 dol. 95c. Liko 27 dol. 91 centas, kuriuos, atēmus persiuntimo lēšas 12 centų, pasiunčiau L. Š. F. per drg. T. L. Dundulį.

Visiems aukavusiems, kaip ir dalyvavusiems musų vakarēlyj, tariu vardu nuo karēs nukentējusių širdingą ačiu!

J. V. Stalioraitis.

Sąjungos Reikalai.

LSS. XI RAJONO DRAUGAMS.

"Kovos" N 10 drg. L. Danta LSS. XI Raj. sekretorius klausia, kame yra antros konferencijos protokolas ir kiti svarbesni raštai. Peržiurējus rajono archivą, nerado ir to, ko nebuvo. Veltui darbas.

Aš, užbaigdamas savo tarnystę su naujais metais, perdaviau visą rajono archivą naujam sekretoriui L. Dantai. Ten buvo viskas, kas tik priklauso rajono archivui, t. y. blankos Sąjungos referendumų, viršininkų rinkimų, rajono referendumų ir rajono viršininkų rinkimų ir visi svarbesni laiškai rajono reikaluose nuo Sąjungos įstaigų ir kuopų, taipgi ir pavienių draugų. O kitus laiškus palikau LSS. XI Raj. žinioj naujam org. V. B. Ambrazaičiui; ten bus suvirš 200 laiškų su konvertais, sudētų dēžutēj. Aš neturējau laiko visus peržiurēti, išrinkti ir perduoti naujam sekretoriui, tai palikau visus, kurie nepriklauso nei rajono archivui, nei kuopos, kurie, galima sakyt, yra privatiški laiškai. O gal ir yra koks įsimaišęs, kaip tai: nuo kokio kalbētojaus, kuopos sekretoriaus, su kokiu klausimu ir panašiai. Todēl aš jų ir nesunaikinau, nes, kaip sakiau, neturējau laiko išrinkti. Turējau greitai apleisti jus ir Ameriką; ir taip turējau daug darbo, reikējo sutvarkyti rajono viršininkų rinkimą ir kitus dalykus. Savo pareigas, rodos, atlikau. Beje, antros konferencijos protokolas buvo išrašytas visoms kuopoms, ir nusiunčiau tuomlaik buvusiam rajono org. J. Stankui pasirašyti, bet drg. J. Stankus man nesugrąžino iki išvažiavau; tai gal but, kad ir dabar dar yra pas jį.

O kokius dar minite svarbesnius raštus, tai aš jų nežinau, o rasit tai trečiųjų teismo Mockaus su Kasparka tarp 116 kuopos? Tai tuos raštus perdaviau 116 kp. org. drg. K. Tamošiunui su LSS. sekretoriaus laiškais ir P. K. tarimais.

O dar kitus raštus (laiškai) kurie pasidarē tarp manęs ir Kasparkos, bepolemizuojant, surišti su rajonu, 116 ir nauja 157 kpp., vadina sauvališkai mano padarytais. Tai aš juos sauvališkai ir pasidējau su L. K. tarimais. Tuomet aš juos priduosiu, kuomet drg. Kasparka originalus priduos su L. K. tarimais. Kas yra keisčiausia — kad jau keli draugai klausē per laiškus ir ypatiškai: kur tu padējai tokius ir tokius raštus? Bet nepasako, kokius; na, ir ką gi pasakys, kad nieko nei ne matē, nei nežino apie juos; bet tik klausia su didvyriškumu: kur tu padējai? Aš patarčiau draugams nesirupinti tuomi, kas nepriklauso jums rupēt ir apie ką nežinot.

Duokite man ramybę. Aš dirbau jums sulyg savo išgalēs. Man prisiējo ir blogose sąlygose gyventi, bet savo užduotį atlikau. Per ištisus metus pasidariau sau ir išlaidų keliatą dolerių; negavau nei ant popieros, nei krasos ženklelių, nei kitų daiktų. Kam dēkui už tai?

Aš linkiu jums, draugai, geriausių pasekmių veikime ant socialistiškos dirvos, taip-pat ir ypatiškame jusų gyvenime. Aš pasilieku darbe ant lygaus kelio su jumis delei sociališkos revoliucijos.

Buvęs LSS. XI Raj. sekr.
J. E. Vasaitis.
London, England.

LAIŠKAS REDAKCIJAI.

Gerbiamoji "Kovos" Redakcija!

Malonēkite man paaiškinti šitą dalyką. Aš esu 29 kp. narys ir per pinigų stoką negaliu užsimokēti į kuopą už keturius mēnesius, nes turiu du ligoniu šeimynoje. Reikia daktarui mokēti, o čia mažai teuždirbu ir pertai 79 kuopos finansų sekretorius mane suspendavo, ir net jau balso neturiu kuopos susirinkimuose, kurius visuomet lankau. Dabar jau mane visi ant juoko laiko, lyg kokį nenaudēlį.

F. J. Levinskas.

Atsakymas:

Jeigu draugas kuopos susirinkimui pranešēte, kad delei paminētų priežasčių mokēti negalite, ir prašēte kuopos mokesčių palaukti, tai iš kuopos pusēs pasielgimas nedraugiškas. Kuopa privalējo apie tai pranešti LSS. sekretoriui, kuris butų priskaitęs prie bedarbių, ir butų buvę viskas gerai. Nors dabartiniai LSS. įstatai kaslink to dalyko nieko nesako, vienok yra tai jau priprasta, kad nario, neišgalinčio mokēti, palaukiama iki jisai gali mokēti. Toks narys, kuris formališkai reikalauja palaukti mokesčių, negali buti suspenduotas, jeigu ištikro prispaudē nelaimē.

LSS. Sekr. **J. Stasiulevičius.**

ATYDAI LSS. IV RAJONO

Sekretoriai ir draugai IV Raj. kp., nepamirškite, kad 30-ta konferencija atsibus gegužēs 30 š. m. Todēl reikalinga, kad kiekviena kp. išsirinktų savo delegatą į konferenciją.

Kuopų sekretoriai, parašykite mandatus ir pažymēkite kiek turite narių kp. Butų gerai, kad kožnas kp. sekr. parašęs mandatą prisiųstų Rajono sekr. pirma konferencijos. Draugai, atlikit tą! Konferencijai svetainē 15 Ann St., Harrison, N. J.

Kuopų sekretoriai, kurie dar nesugrąžinot LSS. referendumo, malonēkite greitai sugrąžinti. Aš laukiu.

LSS. IV Raj. Sekret.
D. Pilka.

KEWANCIEČIŲ DOMAI

LSS. 204 kp. surengia 1 d. gegužēs apvaikščiojimą, kuris vyks 1 d. gegužēs vakare, prasidedant nuo 7 valandos vakaro City Hall svetainēje. Bus prakalbos temoje, ką darbininkams reiškia 1-mosios gegužēs šventē. Kviečiami visi atsilankyti.

Rengējai.

Apvaikščiojimas Raudonos Savaitēs

LSS. 1 kuopa paminējimui darbininkų šventēs Pirmos Gegužēs parengia iškilmingas **PRAKALBAS, Nedēlioj, 2 Gegužio, 1915. Grand Hall, 410-414 Wharton St., Philadelphia.**

Kalbēs vienas iš įžymiausių kalbētojų, **drg. J. Šukys** iš Brooklyno. Dainuos LSS. 1 kp. Choras ir vyrų kvartetas. Todēl kviečiame visus atsilankyti, o išgirsit daug naudingų dalykų. Pradžia 2 val. po pietų. Įžanga dykai.

LSS. 1 kp. paminējimui Raudonosios Savaitēs, kuri prasidēs 1 d. Gegužēs ir baigsis 8 d. surengia per tą savaitę **PASKAITAS IR DISKUSIJAS** sekančiomis dienomis:

Seredoj, 5 d. Gegužēs, Laisvēs Klube, 843 So. 2nd St., bus svarbios diskusijos **"Ar reikalingas žmogui tikējimas"**. Visi katalikai turite pributi, kad sukritikuoti bedievius.

Pētnyčioj, 7 d. Gegužēs, Laisvēs Klube, "Kovos" redaktorius K. Vidikas skaitys paskaitą **"Išlaukinē kuno hygiena"**.

Subatoj, 8 d. Gegužēs, Republikonų Klube, 322 N. [illegible] St., J. Jasulevičius skaitys paskaitą temoje **"Tikējimiški [illegible]tarai"**. Visose vietose prasidēs lygiai 8 val. vakare. Įžanga dykai.

Maloniai užkviečia visus atsilankyti **LSS. 1 KUOPA.**

Dykai! Dykai!

Perskaityk ir kitiems pranešk.

Pavasario dovanos: jeigu nori suteikt savo geram draugui, draugei, ar mylimai merginai gražią dovaną, tai užrašyk tinkamą laikraštį.

Atsižvelgdamas į dabartinę bedarbę, aš nusprendžiau suteikt savo broliams ir seserims Lietuviams progą gaut gražias ir pigias dovanas.

Kas užsirašys pas mane laikraštį vertės 2-jų dolerių ir prisiųs man $2.25, tas gaus kitą laikraštį dovanų metams, vertės vieno dolerio.

Kas užsirašys laikraštį vertės $1.50, tas gaus dovanų laikraštį pusei metų vertės $1.00.

Pas mane galima užsirašyti sekanti laikraščiai.

"Kova", "Tėvynė", "Laisvė", "Naujienos", "Jaunoji Lietuva", "Keleivis", "Amerikos Lietuvis", "Šakė", "Veidrodis", "Dilgėlės", "Rankpelnis", "Vienybė Lietuvninkų", "Ateitis" "Laisvoji Mintis", "Lietuvos Ukininkas" ir "Lietuvos Žinios.

Kas užsirašys dienraštį "Naujienas" metams ir prisiųs 5 dol., tas gaus dovanų laikraštį metams vertės $1.50.

Kas laikraščio dovanų nenorėtų, tas gaus tos vertės knygų.

Taigi pasinaudokite gera proga!

Dovanos bus duodamos tik iki 15 berželio, 1915 metų.

Laiškus ir pinigus siųskite sekančiu antrašu:

Kas neprisiųs krasos ženklelių, tam neatsakysiu.

P. A. DĖDYNAS

5[n] Diamond St., Worcester, Mass.

Dailos Mylėtojams!

Mylintiems dailą jaunikaičiams pasiųsime 5 dailiausias artistiškas reprodukcijas garsiausių tėpliorių ir vieną didelį September Morn paveikslą už $1.00 su prisiuntimu. Tokios pat atvirutės 6 už 25c pas

INTERNATIONAL NOVELTY CO.
268 Lincoln Ave., Utica, N. Y.

KOVOTOJU GIESMES

Antra laida. Knygelėj telpa daugybė gražių eilių ir deklamacijų. Kiekvienas vaikinas ar mergina privalo tą knygelę turėti. Kaina tik 15 c.

Reikalaukite tuojau.

"KOVA"
229 North 6-th Street, Philadelphia, Pa.

KOVOS Spaustuvė atlieka spaudos darbus visus greitai ir gražiai.

ATYDAI LSS. 158 KP. DRGG.

Brangus draugai! Šiuomi pranešu, kad LSS. 158 kp. mėnesinis susirinkimas atsibus gegužio 2 d. 10 val. iš ryto E. Ellis svetainėje, 5728 So. State St. Delto malonėkite visi atsilankyti, nes turėsime svarbių svarstymų t. y. apie Raudonąją Savaitę. Taipgi nekurie jau ėsate net už 4 mėnesius nemokėję, malonėkite užsimokėti, nes kitaip busime priversti sustabdyti organą.

S. J. Medžauskas.

LSS. 112 KP. DRAUGAMS.

Mėnesinis susirinkimas atsibus pas drg. A. Švenčiuną po N. 326 Meidroth St., Peoria, Ill., 9 d. gegužio, 2 val. po piet. Malonėkite visi draugai ir draugės atsilankyti ant šio susirinkimo. — Sekr. K. Povilaika.

Farmos Farmos.

Patariu visiems tautiečiams norintiems pirkti ukę atvažiuot pas mus, nes tuom sučėdysit pinigus ir nupirksit gerą ukę. Musų yra didelė kompanija, mes turime ukes po visą Michibano valstiją; su įvairiais budinkais ir visai be jų. Ukės didumas pagal pirkėjo norą. Kainos nuo $7 iki $25 už akrą, tas priklauso nuo to, kokie budinkai ant ukės yra ir sodnai. Čia jau daug lietuvių yra apsigyvenusių; čia oras labai malonus; žemė derlinga, daug upių ežerų per tai ir tankus lietai lyja pavasarį. Kas svarbiausia, pirkdamas ukę iš pirmų rankų, taigi tiesiog nuo kompanijos, nereikalauji apmokėt jokiems perkupčiams-agentams. Aš tarnauju toj kompanijoj ir su musų automobilium apvažiosiu po visą Michigano valstiją ir parodysiu pirksi sau ukę ten kur patinka, nes turime iš ko išsirinkt. Mes parduodam ukes ant lengvų išmokėjimų. Atsišaukite pas

BEN DIOKAS,
Lake Co., Irons, Mich.

FARMOS! Farmos!

Jau yra pirkę čia apie 300 lietuvių farmas. Yra bveik visiems lietuviams žinoma, kad Mason paviete Fountain, Mich., yra geriausios kviečių, dobilų ir bulvių žemės, molis ir juodžemis, lygi, kaip stalas. Fountain žemės viršija visas kitas žemes, kokios tik randasi lietuvių apygardoj. Aš turiu apėmęs ant išpardavimo 93 pradirbtas ir išdirbtas farmas su triobom ir didžiausiais sodais ir 17000 akerių nedirbamos žemės nuo $8 iki $20 už akerį. Fountain yra didžiausias centralinis lietuvių apygardoj miestas, jame randasi 18 štorių 1 Banka, 2 mokyklos, 3 javų magazinai, perka visokius javus, yra kelios išdirbystės produktų ir materiolo. Atvažiuokite pažiurėti, o aš su automobiliu pavažinėsiu, aprodydamas daug patogių farmų, iško galėsit pasirinkti sau patinkamą ukę, Perkantiems, už geležinkelio tikietą sugrąžinam. Mapos ir žemių aprašymai dykai. Rašyk tuojaus adrisuodamas: (23—15)

J. A. Žemaitis, Fountain, Mich

Darbininkai Skaitykit "VAIDILĄ"

"Vaidylos" leidėjas matydamas darbininkus mažai dirbant, sumažino savo laikraščio "Vaidylos" kainą. Kas prisiųs 25 c. gaus laikraštį "Vaidylą" per visus metus.

"Vaidyla" yra didelio formato, su puikiais paveikslais; tikras darbininkų laikraštis. Eina jau antri metai; nėra leidžiamas dėl pelno. tik dėl pagerinimo darbininkų buvio. Kurie ir mažai dirbate galite užsimokėti tokią mažą prenumeratą. Siųsdami pinigus adresuokit taip:

"VAIDYLA,"
1334 S. 48th ave., Cicero, Ill.

Nesiųskit markėmis, bet įdėkite 25c. įvynioję popieron ir tuoj pasiųskite. Ši kaina tik iki Balandžio 24 d.

"Kovoj" Gaunamos šios knygos.

AMERIKOS LIETUVIŲ KALENDORIUS. Su daugybe paveikslų, naudingų straipsnių, gražių apysakaičių ir šiaip gerų rašrų. Sutaisė ir išleido Jonas Ilgaudas. Pusl. 96 ..... 25c
APIE KONSTITUCIJĄ. Parašė Ferd. Lassale. Versta iš vokiečių kalbos. Pusl. 32 ..... 15c
AMERIKIEČIŲ CIRKAS ARBA SORKĖS Visuomenės pajuokimas daugiausiai apie Ameriką, su 4 jaukingais paveikslais ir satirišku himnu "Amerika". Pusl. 16 ..... 5c
AMERIKOS VALSTIEČIAI. Pagal K. Kautsky parašė M. Bevardis. Pusl. 16 ..... 10c
ATEITIES SURĖDYMAS. Pagal A. Bebelį. Parašė Z. Aleksa. 15c
BALTRAMIEJAUS NAKTIS. Isoriška apysaka, kaip krikščionįs išskerdė hugenotus Francijoje, pabaigoje XXII šimtmečio. Iš Prospero Merimee, vertė Rčk. Pusl. 202 ..... 75c
BOMBA. Komedija dviejuose aktuose. Parašė A. Antonovas 25c
DARBAS. Romanas. Parašė E. Zola. J. Ilgaudo išleidimas. I tomas 75c
DARBININKŲ PRIESPAUDA IR JOS PRIEŽASTIS. Pagal lenkišką parašė B. Žvalgas. 10c
DARBININKŲ SVEIKATA. Pagal Dr. Katsą. Parašė P. Norkus. 10c
DARBININKŲ KALENDORIUS 1904 METŲ LSDP. išleidimas. Su daugeliu eilių, apysakų ir įdomių straipsnių. 20c
DAKTARAS KIŠENIUJE. Aiškus pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą, ir kaip nuo ligų apsiginti. Su daugeliu receptų, surinktų nuo geriausių daktarų. Sutaisė M. Paltanavičius. $1.00
DILGĖLIŲ ŽIEDAI. Satiriški pasakojimai. Telpa: 1) Gyvačių draugijoje, 2) Pudelis, 3) Nelaimingasis kryžinis voras. Su paveikslais. 15c
GALUTINAS KLESŲ KOVOS TIKSLAS. Parašė A. Paunekock; vertė Alena Kuršaičiutė. 10c
GIEDROS KALENDORIUS 1914 METAMS. Telpa jame daug apysakų, puikių straipsnių, eilių ir tt 20c
GRAUDŲS VERKSMAI, arba pasibudinimas prie apmislijimo Lietuvos vargų. Parašė Liepukas. 10c
GYVENIMO BANGA. Apysaka iš darbininkų gyvenimo. Parašė Senas Vincas. 15c
GYVAS GRABE. Vaizdelis iš Scotlando lietuvių gyvenimo. Parašė Senas Vincas. 10c
GYVYBĖ. Kantata ir kitos trumpos poemos. Parašė Jonas Viskoška. Telpa: 1) Gyvybė, 2) Ištvirkėlis, 3) Vylius, 4) 3 Sonetai, 5) Proverbai, 6) Jautimai. 15c
EMILIJA PLIATERAITĖ, Lenkmečių karžygė. (1806—1831). Parašė A. Janulaitis. 10c
ĮSTATYMAI SUSIRINKIMŲ VEDIMO, pagal parlamentariškų teisių. 5c
JEZAUS DRAUGIJA ARBA JEZUITAI. Kas jie per vieni ir kaip jie bažnyčią gelbėjo. Sulietuvino J. Kelmutis. 10c
KAIP ŽMOGUS ANT ŽEMĖS ATSIRADO? Pagal S. Krauz, Boelsche ir kitus parašė J. Baltrušaitis. 20c
KAIP FRANCUZAI UŽ LAISVĘ KARIAVO. Parašė Draugaitis. Pusl. 159. ..... 25c
KONTRABANDNIKAI. Tragedija iš lietuvių gyvenimo Lietuvoje. — Kaina 20c
KIŠENINIS ANGLIŠKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNĖLIS. Drutais apdarais, 231 puslapis. Kaina 50c
KELEIVIO KALENDORIUS 1913 METAMS. Telpa jame daug naudingų straipsnių, eilių, patarimų ir tt. 25c
KELIONĖ PER PEKLĄ. Parašė John Mauritz. Vertė Jonas Ilgaudas. 10c
KAIP AŠ TAPAU MILIONIERIUM. Pagal W. A. Corey, sutaisė K. Rutkus. 10c
KIRPIKAI ARBA AVELIŲ PIEMENĖLIAI. Eilėmis parašė Liepukas. 5c
KO MUS MOKINA ŽVAIGŽDĖS? Pagal pasakojimą Jono Naživino parašė K. Stiklelis. Išleido Nienius. 10c
KUNIGAI, BEDIEVIAI IR SOCIALDEMOKRATAI. Parašė S. V. Pusl. 30. ..... 10c
KUDIKIŲ VERGIJA "LAISVOJE" AMERIKOJE. Sutaisė pagal J. Ppargo J. Širvydas. 5c
KOMUNISTŲ MANIFESTAS. Parašė K. Marx ir P. Engels, sulietuvino J. B. S.—kaina 15c
LIETUVOS UKININKO VILNIAUS KALENDORIUS 1913 METAMS. Telpa pame daug naudingų straipsnių, eilių ir tt. 25c
MAZDAZNAN, maistų rankvedis. Parašė Dr. O. Z. Hanish. Lietuviškai sutaisė J. A. Zečius. 50c
MIKĖS VALDINIŲ POTERIAI. Su giesmėmis ir paveikslais. 5c
MOKINKIMĖS RAŠYTI. Knyga mokintis rašyti su paaiškinimais akcentų ir rašto ženklelių. 25c
MOTERS IR POLITIKA. Parašė Lili Braun. Vertė K. Augys, 15c
NETIKĖTAI. Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė. Išleido Scenos Mylėtojai. 10c
NUO KO PRIKLAUSO ŽMONIJOS NUOTIKIAI. Parašė Jan Kochanovicz. Vertė A. J. Karalius. 10c
OTEC KONSTANTIN. (Kn. Olšauskas). Parašė O. Birmontaitė. 5c
PASKUTINĖ BANGA. Drama 3-se veiksmuose. Parašė Br. Vargšas. Išleido savo kaštais J. O. Širvydas. 10c
KOVOTOJŲ GIESMĖS. Surinktos revoliucionierių mintįs. Antra laida. 15c
POLITIŠKAS MINIŲ STRAIKAS. Antra laida. Sutaisė A. J. 8c
PENKTAS PRISAKYMAS. Drama vienoje veikmėje. Parašė Br. Vargšas. 10c
POLITIŠKOJI EKONOMIJA, kas ji yra ir ko mokina, pagal Dr. J. B. Marchlewskį ir kitus sutaisė ir išleido V. K. Račkauskas. 25c
PRASIKALTIMAI IR PRASIKALTĖLIAI. Kalba laikyta kaliniams Chicagos kalėjime. Parašė Clarence S. Darow. Iš anglų kalbos vertė *** 10c
PRIČKUS ENGELS. Jo gyvenimas, darbai ir raštai. (Vertimas iš vokiečių kalbos). 15c
PASLAPTIS. Parašė Senas Vincas. Išleido V. Jakštys. 15c
RAISTAS. Parašė Upton Sinclair. Lietuviškon kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. $1.00
REVOLIUCIJOS ATBALSIAI. Apysakaitės iš atsitikimų Rusijoje. Parašė Senas Vincas. Išleido V. Jakštys. 15c
RUSIJOS CARAS. (Monologas). Ir politiško turinio eilės. Parašė Karolis Vairas. 10c
SOCIALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI. Išaiškinimas įžengiamosios Erfurto programos dalies. Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. 20c
SOCIALIZMO A-B-C. Pagal H. P. Moyer sutaisė ir išleido J. O. Širvydas. 10c
SOCIALIZMAS IR DARBININKIŠKAS KLAUSIMAS. Parašė Kn. Th. Mc Grady. Iš angliško vertė F. M. 10c
SVEIKATOS IR KVĖPAVIMO LAVINIMAS. Septynios lekcijos. Kiekviena lekcija atskiroj knygelėj. Kaina vienos lekc. 25c
SVAJUS, arba vaizdas siekimo augštybės. Tragedija-Poema penkiuose aktuose. Parašė Jonas Viskoška. 40c
E. STEPONAIČIO RAŠTAI. Pilnas pomirtinis eilių ir prozos rinkinys. Tvarkė Liudas Gira. $1.00
TRIMITAS. Laisvos dvasios giesmės ir dainos. Suharmonizuota vienam, dviem balsams, ir chorui. Parupino M. P. 75c
Ta pati apdaruose $1.00
VALSTYBĖ IR SOCIALIZMAS. Pagal Gabriel Deville, parašė A. B. 10c

Puikus Paveikslas

Iš Dabartines Kares

"Kova" išleido labai puikius ir didelius paveikslus iš dabartinės karės lauko. Kaina tik 10 c. Kiekvienas lietuvis privalėtų turėti tą paveikslą savo kambaryj. Pinigus galima siųsti įdėjus dešimtuką į laišką. Adresuokit:

"KOVA"
229 N. 6th Street., Philadelphia, Pa.

Saugokis nuo blogos imitacijos ir stengkis gauti Richter's Anchor Pain Expeller, su inkaro ženklu, kuris kainuoja 25 ir 50 centų buteliukas. Reikauk visose aptiekose arba nuo

F. A. D. RICHTER & Co.
74-80 Washington St., New York, N. Y.

AUTOMATIŠKA YLA

Visiems naudinga Yla už $1.00, kuri siuva kaip mašina. Galima siuti viską, kas tik papuola į rankas: plėčkes, čeverykų, čeverykams guminius padus, maišus iš sto, riausių audimų. karpętus-arkliams gunes ir tt.

Pinigus reikia prisųsti registruotame laiške arba Money Orderiu.

M. M. DOVIDAITIS
501 So. Heald&B. sts.
WILMINGTON, ILL

Lietuviai Temykite

Vienintėlė Lietuviška krautuvė, kuri užlaiko geriausią tavorą del vyrų: skrybėles, marškinius ir visokius mažmožius. Mes duodame savo kostiumeriams dovaną — kišeninį veidrodėlį. Kurie atvažiuos iš kitų dalių miesto, už stritkarius męs atlyginsime. (21 —15)

Leon Dovgin
1229 So. 2-nd St., Philadelphia, Pa.

Komunistu Manifestas

Nauja lietuviškoj kalboj isėjus knygelė. Privalo ją turėti kiekvienas sąjungietis, nes tik "Komunistų Manifestas" yra pamatu Socializmo. Kaina tik 15 c.

Adresuokite:

"KOVA"
229 N. 6 St., Philadelphia, Pa.

Ką tik išėjo iš spaudos

Vieno veiksmo labai juokinga komedija

"KNYPKIS"

Tą komediją galima atlošti bile kokioj svetainėj. Komedija yra kiekvienam suprantama ir mažai iškaščių reikalauja atlošimui. Kaina 10 c.

Reikalaudami adresuokite:

"KOVA"
229 North 6-th Street, Philadelphia, Pa.

ŽEMĖS IŠPAŽINTIS. Visuprieinamoji Geologija ir Paleontologija su daugeliu paveiks. Pagal V. V. Bitnerį par. J. Baltrušaitis. 15c
ŽENYBA IR ŽMOGAUS GYVENIMO SIEKINYS. Parašė Barabošius. 10c
ŽMOGUS. J. Akuratero apysaka. Iš latviško vertė J. Baniulis. 10c
LAIŠKAI PASMERKTUJŲ MIRTIN. Puikųs pasiskaitymai apie pasmerktuosius ir Rusijos kalėjimus. Surinko V. Paukštys 20c
SIELOS BALSAI. Dailus dainų rinkinėlis. Parašė J. B. Smelstorius. 75c
DŽIAN BAMBOS SPYČIAI. Daugiau fonių negu saliune. Kaina 25c
V. KUDIRKOS RAŠTAI. Visi šeši tomai. Kaina $5.00
LAIŠKAI GROMATOMS RAŠYTI. Su paveikslais ir dainelėmis Kaina: už 100 laiškų $1.00
ATVIRUTĖS. Papuoštos puikiais paveikslais. 100 atviručių $1.00
PAVEIKSLAI. "Revoliucijos gimimo momentas". Kaina 25c
PAVEIKSLAI IŠ KARĖS LAUKO. Fotografija nuimta Augustavo apielinkėje, 1914 met. — kaina 10c
LIETUVOS GASPADINĖ. Kaina 25c
NAUJAS BUDAS IŠMOKTI RAŠYTI. Kaina 10c
TEISINGOS PASLAPTYS. Kaina 25c
TEISYBĖ. Kaina 10c
VYSKUPAS MYRIEL. Kaina 8c
VIENOS REVOLIUCIJA. Kaina 25c
VERGO SAPNAI. Kaina 5c
DARBININKŲ BALSAS. Kaina 10c
IŠ DVASIŠKŲ TĖVELIŲ GYVENIMO. Kaina 25c
KELIAS. Kaina 15c
PER SKYLĘ ir PANELĖ ŠVENČIAUSIA. Kaina 10c

"KOVA"
229 No. 6th Street., Philadelphia, Pa.

So. Bostone

Vēl rengiama puikiausias vaidinimas!
LSS. 162 kp.
Gegužēs 8 d., 1915, LIETUVIŲ LABDARIŲ SVETAINĒJE, kampas E ir Silver Sts., stato scenoje didelę ir pilną giliausių įspudžių 5 veiksmų ir 8 atidengimų

Nagornoskio Tragedija

ŽIVILĒ

Lieutva iš senų-senovēs laistoma krauju. Kad parodžius kokias kares lietuviai vesdavo senovēje ir delko jos iškildavo, Bostono LSS. 162 kp. ir sumanē sulošti pritaikintą karēs laikui veikalą "Živilę", kuris labai vaizdingai charakterizuoja lietuvių budą, jų karingumą ir tas karių audras, kurios nuolatos siautē po Lietuvą senovēje.

VISI ATEIKIT PAMATYT ŠĮ GRAŽŲ VEIKALĄ!
Pradžia 8 val. vakare.

Bilietus išanksto galite nusipirkti "Keleivio" redakcijoj ir pas LSS. 162 kuopos narius. LSS. 162 KP. VAIDINTOJAI.

Iš Philadelphijos.

GAUSI AUKA NUKENTĒJUSIEMS.

Lietuvių Republikonų Klubas (iš north side) paskutiniame savo susirinkime padarē vieną gražiausių žingsnių, priimdamas nutarimą paskirt 50 dolerių iš savo kasos sušelpimui nukentējusių nuo karēs savo brolių Lietuvoje. Aukos siunčiamos per L. Š. F.

L. R. K. iš progresyvių Philadelphijos lietuvių draugijų bene bus pirmutinis, kuris atjautē reikalingumą šelpti nukentējusius. L. R. K. nutarimas privalētų but geru pavizdžiu kitom musų progresyvēm draugijoms.

AUKOS L. Š. F.

Per prakalbas, surengtas vietinio L. Š. F. K-to 18 d. bal., aukų nukentējusiems nuo karēs lietuviams surinkta $5.95. Aukavusių, kurie aukavo nemažiau kaip 25c, vardai sekanti: Po 50c: St. Šimkus, K. Vaitiekus; A. Sutkienē 30c; po 20c: A. Rudavičius, J. Strimaitis, V. Rudaitis, St. Zavišis, S. Mankus, A. Slesarunas. Smulkių aukų $3.15.

Vietinis L. Š. F. K-tas taria nuoširdų ačiu aukautojams, tapo-gi prašo, kad gerbiama visuomenē padētų, kuodaugiausiai darbuoties rinkime aukų, nes mes žinome, kad musų brolius, likusius netik be pastogēs, bet ir be maisto, nieks kitas nesušelps kaip tik me. Užtai-gi Philadelphijos visuomenē turi sukrusti, nes ikišiol mes buvome atsilikę nuo kitų kolonijų. Lietuvos šelpimo reikalingumo klausimą kelkime kiekvienoj vietoj; parodykime, jog pas mus yra kibirkštēlē meilēs link savo brolių tēvynēje.

Vietos K-tas.

NEBUS VAIKŲ ANT GATVIŲ PO 9 VAL?

Paduota Philadelphijos miesto tarybai įnešimas, kad vaikams iki šešiolikai metų amžiaus nebutų leista bastytis po gatves po 9 val. vakare.

NUBAUSTAS UŽ KARĒS KARŠTLIGĘ.

Vienas galicionas Frank Koszyk persišovē sau galvą todēl, kad negalējo įstoti austrų armijon ir kovoti prieš rusus. Nors galva tapo sugydyta, bet jis vis buvo nusiminęs, kad neturi progos pamušti kazokų. Jo pusbrolis, nežinodamas, kaip jį išgydyti nuo karēs karštligēs, nuvedē į policijos stotį, o magistratas nuteisē jį trimis mēnesiais pataisos namų, idant ataauštų nepaprastas patriotizmas.

MOKSLININKŲ SUVAŽIAVIMAS.

Philadelphia jau nuo seniai yra įgijusi garbę, kaipo suvažiavimų miestas (the City of Conventions). Turbut, ji pirmą vietą užima Amerikoje mokslškų suvažiavimų žvilgsniu. Dabar tik-ką įvyko suvažiavimas Amerikos Philosophijos Draugijos, kuriame dalyvavo 50 garsiausių profesorių iš garsiausių Amerikos universitetų. Skaityta keli desētkai labai įdomių referatų įvairiose mokslo šakose.

$30,000 PERMAŽA TRIMS VAIKAMS.

Našlaičių teismas atrado, kad $30,000 yra permaža užlaikymui trijų Frazerio vaikų ir nutarē, kad jiems butų duodama $45,000 pragyvenimui. Jų tēvas, našlys, apleido juos ir pabēgo su viena aktore. Jo paliktas turtas duoda $105,000 metinio pelno.

Du šimtai darbininkų vaikų džiaugtųsi, kad gautų $45.000 metams savo užlaikymui. O tiems parazitukams ir po $10,000 kiekvienam permaža.

NAUJI ŽVĒRIS PHILA. ŽVĒRINČIUJE.

Šią vasarą Philadelphijos žvērinčiaus lankytojai atras jame nemažai naujų gyvunų. Šią savaitę į žvērinčių atgabenta dikčiai laukinių kačių, rusiškų pilkųjų meškų, mēlynų Tibeto meškų, Brazilijos topiras, pora raudonų lemurų, pora kupranugarių, puiki zebra, šešios naujos bezdžionēs ir daugelis mažų gyvulių ir paukščių iš visų pasaulio kampų.

Nuo Administracijos

Draugai:— Prieš Gegužio mēnesį mes dirbome dieną ir naktį. Dirbome, kad atlikt darbus, kurie turējo buti atlikti į kelias valandas. Mes atlikome greitai.

Daug padirbome plakatų, daug kitų spaudos darbų, daug išleidome popieros ir kitus iškaščius apmokējome, kurie nelaukia nei valandos. Jųs gi, draugai gerai žinote, kad esate mums skolingi už tuos darbus. Todēl atsiteiskite kaip galint greičiaus.

Išlaidų turime devynias galybes, o laikai blogi. Visos įplaukos paskęsta skolininkų knygose. Kas gi padengs tąs išlaidas?

AUKOS PRESO FONDUI.

P. Valašynas, kuris suvedē "Kovos" name elektrą $1.00.

Drg. A. Valinčius ir M. Valinčienē, Pittstono lietuviškas fotografistas $10.00.

Drg. M. Gricienē $1.00.

Drg. A. Zubkus $1.00.

Lawrence, Mass. LSS. 64 kp. laikytam pusmetiniame susirinkime pakēlē klausimą kaslink "Kovos" preso aukų skyrimo, bet kuopos iždē nesirado pinigų todēl suaukavo ypatiškai: Aukavo šios ypatos: V. Zilionis 50c, J. Skibinauskas, A. Žilionis, A. Bronka, J. Likas, Ona Stasiutē, J.Yurgaitis po 25c; J. Stančikas, N. Tumoniutē po 15c; A. J. Remey, M. Stakionis, Y. Bulauka, B. Zilionis, A. Sužiedelis, M. Trečiokas po 10c; J. Yodelis, K. Kulbiutē, T. Strazdas, A. Kaulēnas po 5c. Viso labo $3.00. Pasiųsta "Kovos" administracijai.

A. J. Remey,
A. Večkys.

Viso aukų $16.00

MOKINKITES SAVO NAMUOSE

Greitas ir visiems prieinamas mokinimosi budas yra mokintis per korespondencijas, mokintis savo namuose. Pagal musų mokyklos vartojamą metodą, kiekvienas žmogus gali išmokti visą **aritmetiką** liuosose nuo darbo valandose. Iškaščiai stebētinai maži.

Jei nori žinoti, kaip greitu laiku išmokti aritmetiką, tai parašyk mums, o gausi pilną paaiškinimą dykai. Adresuok:

LIETUVIŲ KORESPONDENCIJINĒ MOKYKLA
1607 N. Ashland Ave., Chicago, Ill.

AUKOS LIETUVOS ŠELPIMO FONDUI.

LSS. 171 kp. dramatiškas ratelis per drg. Zubkų iš Manchester, N. H. .... $7.72.

ATYDAI LSS. 20 KUOPAI!

Gerbiami draugai ir draugēs! Teiksitēs pributi ant susirinkimo, kuris atsibus 2 d. gegužio po num. 736 3rd Ave., Brooklyn, N. Y. Pradžia 10 valandą iš ryto. — Sekretorius V. Kazlauskas.

HARRISBURGO IR APIELINKĒS DRAUGAMS.

LSS. 187 kuopos mēnesinis susirinkimas bus nedēlioj 9 d. gegužēs 1915 m. Prasidēs 2 val. po pietų S. Litvinavičiaus salēj, Dorrisville, Ill. Po susirinkimui bus diskusijos. Kas turite kuopos knygas atneškite ant susirinkimo, o gausite naujų. Teiksitēs susirinkti visi nariai, yra svarbių reikalų apkalbējimui. — Sekr. A. Lietuvninkas.

STOUGHTONIEČIŲ 86 KP. ATYDAI!

Gerbiami draugai ir draugēs! Malonēkit atsilankyt ant šio mēnesinio susirinkimo, kuris atsibus 2 d. Gegužēs A. Jukonio svetainēje kaip 7 val. vakare, nes yra svarbių reikalų apsvarstyt ir malonēkite drg. užsimokēti mēnesines mokestis, kuriems yra laikas, nes kitaip bus valdyba priversta sulaikyti organą. — Sekr. J. K. Mačiukas.

VII RAJ. KONFERENCIJA.

VII Raj. 13 konferencija atsibus Scranton, Pa. 2 d. gegužēs Pradžia 10 val. ryte, po antrašu 111-113 South Main Ave.

Karus reikia imti nuo Lackawanna Ave. šiuos: South Main, Washburne, Luzerne ir Old Forge.

Draugai, malonēkite pribut ant laiko, nes daug svarbių dalykų yra aptarti.

Varde VII Raj. LSS. 2 kp.
Sekr. K. Geny.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau Jono Savicuno, kuris pabēgo palikęs savo žmoną baisioj ligoj, kuri dabar guli ligonbutyj ir neturte. Meldžiu, jei kas tokį žinote, pranešti, už ką iš kalno tariu širdingą ačiu.

Pr. Rimkus
502 Joseph Ave., Rochester, N. Y.

LIETUVOS ŠELPIMO FONDO KOMITETAS.

K. Gugis, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Vice-Presidentas 2) S. Monkus, Cor. 12th & Vine St., Philadelphia, Pa.

Sus. Sekretorius 1) M. M. Rice-Herman, 140 E. 19th St., New York, N. Y.

Sus. Sekr. 2) J. Neviackas, 183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

Fin. Sekr. T. L. Dundulis, Box 511, Westville, Ill.

Fin. Sekr. 2) J. Stasiulevičius, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Iždininkas K. Šidlauskas, 226 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kasos Globējai: M. Česna, 56 Market St., Brighton, Mass.; J. Gegužis, 28 W. Broadway, So. Boston Mass.; J. J. Gerdauskas, 73 Welles St., New Britain, Conn.; J. Jukelis, 695 East 13th St., New York, N. Y.

Visus pinigus reikia išpirkti vardu **LITHUANIAN NATIONAL RELIEF FUND** ir pasiųsti Finansų Raštininkui T. L. Dunduliui, Box 511, Westville, Ill., kuris yra po $1,000.00 kaucija, o jis įrašęs į knygas pasius iždininkui.

Geriausios Farmos!

Pigiai parduodu geriausias gatavas farmas su budinkais, sodais ir užsētais javais, turiu visokio didumo farmų; žemē — molis su juodžemiu ir molis su smiltim maišytas. Derlingiausia žemē pirmo sorto, visokiems javams, daržovēms, šienui ir sodnams. Turiu daugybę farmų neišdirbtų, labai pigiai parduodu ant lengviausių išmokējimų. Žemē labai gera, didžiausioj Amerikos Lietuvių farmerių kolonijoj, kur aš esu pardavęs 320 farmų lietuviams apielinkēj miesto Scottville, Mason County Michigan, kuris yra turtingiausias farmerių miestas visame state Mich. viduryj derlingiausių ir gražiausių lygių laukų. Keliai žviravoti (plentai), upēs ir ežerai pilni žuvies. Scottvillēs apielinkē yra Lietuvių Kolonijos centru ir randasi arti prie Michigan ežero portavo miesto LUDINGTON, turinčio geriausią transportaciją vandeniu laivais ir geležinkeliais, yra turgai javų, melnyčios, bankas, bažnyčios, geriausios mokslainēs ir produktų fabrikas, surių, sviesto ir kitokios vigados yra, tik naudokis Broli Lietuvi, neklausyk kompanijų ir jų agentų apgarsinimų, kurie vilioja žmones, kad pirktų smiltynus ir pustynes ant kurių visą amžių vargingiausiai žmogus turēs gyventi. Sakau, atvažiuok pas mane į Scottville, Mich, aš turiu geriausių žemių su moliu, juodžemio ir maišytų gerų žemių, kurios yra atsakančios ukininkavimui, gražiausioj vietoj į visą Ameriką ir apgyventame krašte. Nusipirkęs nuo manęs farmą pats ir tavo šeimyna džiaugsitēs ir trumpu laiku tapsite bagotu farmeriu. Norinti pirkti gerų farmų, rašykite tuoj, o gausite žemlapį (mapą) Lietuvių Kolonijos ir Farmų Katalogą. Adresas: (21—15)

ANTON KIEDIS,
Peoples State Bank Building
Scottville, Michigan.

Gera Proga!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c

Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Kovos" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau. (19—15)

P. MIKOLAINIS
Box 62 New York City.

DIDELE AUKA

Priešakis ant pakelio ZIRA, be jokio apgarsinimo laikraščiuose, jau dabar turi vertę jum į... piningais; prieg tame rasit kožnam pakelije ZIRA cigaretų kuponą ant ½ cento. Gali rinkti priešakius pakelių ir kuponus, nes už juos kožnas, kas tik nori, gali gauti gražius prezenus. Paklausk apie juos savo štorninko, o jis tau papasakos apie juos.

P. Lorillard Co., New York City

Keistone Phone Main 14—28.
Bell Phone Lombard 2506

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priēmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbēt rusiškai ir lenkiškai.

MOKINAME ANGLIŠKAI

Visose dalyse Amerikos ir Kanados Vienintēlē amerikoniška mokykla, kuri duoda pilną užtikrinimą išmokti skaityti, rašyti ir kalbēti angliškai labai trumpame laike už mažą atlyginimą, kad ir biedniausias vyras ar moteris gali užsimokēti.

Mokiname per laiškus (korespondenciją) tobulingiausia metoda: kiekvienas išmoksta be vargo. Mokiname taipjau kliasose dienomis ir vakarais. Platesnių žinių rašykite pas:

American School of Languages
1741 West 47th St., Chicago, Ill.

The Philadelphia Medical Clinic

GYDO VISOKIAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ

OFISO VALANDOS: Kas diena nuo 10 iš ryto iki 4 val. po pietų.

Šventadieniais nuo 10 val. iš ryto iki 3 po pietų.

Vakarais Utarninke ir Pētnyčioj nuo 6 iki 8. po šiuom adresu: (Kalbame lietuviškai)

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC
1117 Walnut st., - Philadelphia, Pa.

Patarimai ir knyga "Daktaras" dykai.

TRIMITAS

Dainos Su Notoms

Gali dainuoti chorai ir skambinti ant piano. Didelē knyga su daugeliu puikių dainų.

Apdaryta kaštuoja $1.00. Neapdaryta 75 c.

Reikalaudami adresuokite:

"KOVA"
229 N. 6 St., Philadelphia, Pa.

JUS NORIT GERIAUSIO

IR JUS TA GAUSIT

Kada jųs ŕengiate Balius, Krikkštynas ir Vestuves, Jųs reikalaujat Alaus, Vyno ir Degtinēs.

Čia yra vieta kur jųs galite gauti gerus gērimus už žemą kainą.

JACOB CARTUN
401-3-5 SOUTH ST., PHILADA

Rosenbaum,

SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

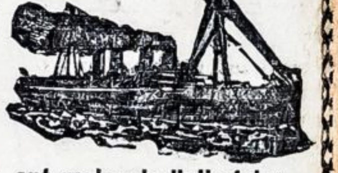

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai

Agentūra geležinkelių tikietų.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Užsirašykite

Pirmą Lietuvių Dienraštį

"NAUJIENOS"

Kuris jau eina nuo 5 Rugpjučio kasdien.

"NAUJIENOS" praneša naujausias ir teisingiausias žinias iš karēs lauko ir abelnai iš viso pasaulio — kasdien.
"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.
"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.
"NAUJIENOS" leidžiamos daugybēs darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienios ypatos ir darymui pašalinio biznio.

Prenumeratos kaina:

Chicagoje—per išnešiotojus 12 c. savaitēje. Pačtu siunčiant, Chicagoje metams $6.00; pusei metų $3.50. Kitur, ne Chicagoje, metams $5.00; pusei metų $3.00; dviem mēn. $1.00. Europoje ir Kanadoje met. $7.00. Pavienių num. kaina 2c.

Išpildyk šitą blanką ir prisiųsk kartu su pinigais.

"NAUJIENOS" 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Šiuomi prisiunčiu $______ už "NAUJIENAS" ______ metus ir meldžiu jas siųsti šiuo adresu:

K. 10